

PLEEGWIJZER

2021

naam: Oosterpoort jeugd- en opvoedhulp
datum: 20-1-2021

INHOUD

1	OOSTERPOORT	6
1.1	Visie	6
1.2	Algemeen.....	7
2	VORMEN VAN PLEEGZORG	8
3	RECHTEN EN PLICHTEN	9
3.1	Plichten van pleegouders	9
3.1.1	Algemeen	9
3.1.2	Aantal pleegkinderen	9
3.1.3	Leeftijd	10
3.1.4	Verklaring van geen bezwaar	10
3.1.5	Medische Verklaring	10
3.1.6	Deelname voorbereidingsprogramma	10
3.1.7	Begeleiding.....	10
3.1.8	Pleegzorgcontract	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
3.1.9	Stabiele thuissituatie.....	11
3.1.10	Tijdelijke plaatsing	11
3.1.11	Respect voor ouders.....	11
3.1.12	Geheimhoudingsplicht	12
3.1.13	Leerplicht.....	12
3.2	Rechten van pleegouders	12
3.2.1	Algemeen	12
3.2.2	Inspraakrecht	13
3.2.3	Financieel	13
3.2.4	Informatierecht	13
3.2.5	Bescherming van persoonsgegevens	14
3.2.6	3.2.6 Recht op omgang	17
3.2.7	Wet herziening Kinderbeschermingsmaatregelen	17
3.3	Plichten van Pleegkinderen	19
3.3.1	Leerplicht.....	19
3.3.2	Legitimatieplicht	20
3.4	Rechten van Pleegkinderen	20
3.4.1	Handelingsbekwaamheid.....	20
3.4.2	Recht op omgang	21
3.4.3	Recht op hereniging	22
3.4.4	Recht op family life.....	22
3.4.5	Recht op voorzieningen.....	23
3.4.6	Hoorrecht	23
3.4.7	Recht op bescherming.....	23
3.5	Rechten en plichten van ouders	24
3.5.1	Hoorrecht	24
3.5.2	Inzagerecht en privacy	24
3.5.3	Informatie	24
3.5.4	Omgang	24
3.5.5	Klachtrecht.....	25
3.5.6	Vertrouwenspersoon.....	25
3.5.7	Hoger beroep	25

3.5.8	<i>Kinderbijslag</i>	25
3.6	Overige regelingen	25
3.6.1	<i>Medische zorg</i>	25
3.6.2	<i>Wettelijke aansprakelijkheid</i>	26
3.6.3	<i>Cultuur en levensbeschouwing</i>	26
3.6.4	<i>Financiën pleegkind</i>	27
4	VRIJWILLIGE EN JUSTITIËLE PLEEGZORG EN PLEEGOUDEVOOGDIJ	28
5	ALGEMEEN	32
5.1	Algemene zaken	32
5.2	Ongevallen	34
5.3	Medische behandeling	36
5.4	School	38
5.5	Geldzaken pleegkind	39
5.6	Oudercontact	41
5.7	Verzorging	44
5.8	Opvoeding	45
5.9	Kinderopvang	47
5.10	Reizen	48
5.11	Misbruik en mishandeling	51
6	RECHTEN EN PLICHTEN	54
6.1	Plichten van pleegouders	54
6.1.1	<i>Algemeen</i>	54
6.1.2	<i>Aantal pleegkinderen</i>	54
6.1.3	<i>Leeftijd</i>	55
6.1.4	<i>Verklaring van geen bezwaar</i>	55
6.1.5	<i>Medische Verklaring</i>	55
6.1.6	<i>Deelname voorbereidingsprogramma</i>	55
6.1.7	<i>Begeleiding</i>	55
6.1.8	<i>Pleegzorgcontract</i>	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
6.1.9	<i>Stabiele thuissituatie</i>	56
6.1.10	<i>Tijdelijke plaatsing</i>	56
6.1.11	<i>Respect voor ouders</i>	56
6.1.12	<i>Geheimhoudingsplicht</i>	57
6.1.13	<i>Leerplicht</i>	57
6.2	Rechten van pleegouders	57
6.2.1	<i>Algemeen</i>	57
6.2.2	<i>Inspraakrecht</i>	58
6.2.3	<i>Financieel</i>	58
6.2.4	<i>Informatierecht</i>	59
6.2.5	<i>Bescherming van persoonsgegevens</i>	59
6.2.6	<i>Recht op omgang</i>	62
6.2.7	<i>Recht op family life</i>	62
6.2.8	<i>Procedurele rechten bij Vrijwillige plaatsing</i>	64
6.2.9	<i>Procedurele rechten bij Voogdijplaatsing</i>	66
6.2.10	<i>Procedurele rechten bij OTS-plaatsing</i>	67
6.2.11	<i>Klachtrecht</i>	69
6.2.12	<i>Arbeidsrecht</i>	71
6.3	Plichten van pleegkinderen	72

6.3.1	Medewerking	72
6.3.2	Aanwijzing.....	72
6.3.3	Leerplicht.....	72
6.3.4	Legitimatieplicht	73
6.4	Rechten van pleegkinderen.....	73
6.4.1	Recht op een mening.....	73
6.4.2	Recht op informatie	74
6.4.3	Recht op privacy.....	75
6.4.4	Handelingsbekwaamheid.....	77
6.4.5	Recht op omgang	77
6.4.6	Recht op hereniging	79
6.4.7	Recht op family life.....	79
6.4.8	Recht op voorzieningen.....	79
6.4.9	Hoorrecht	80
6.4.10	Recht op bescherming.....	80
6.5	Rechten van ouders	81
6.5.1	Hoorrecht	81
6.5.2	Inzagerecht en privacy	81
6.5.3	Informatie	82
6.5.4	Omgang	82
6.5.5	Klachtrecht.....	82
6.5.6	Vertrouwenspersoon.....	82
6.5.7	Hoger beroep	82
6.6	Overige regelingen	82
6.6.1	Medische zorg	82
6.6.2	Wettelijke aansprakelijkheid.....	83
6.6.3	Cultuur en levensbeschouwing.....	83
6.6.4	Financiën pleegkind	83
7	FINANCIËN.....	84
7.1	Pleegvergoeding	84
7.2	Toeslagen.....	85
7.2.1	Crisisplaatsingstoelage.....	85
7.2.2	Groot pleeggezintoeslag	85
7.2.3	Handicaptoeslag	85
7.2.4	Incontinentietoeslag	85
7.3	Onderwijs	86
7.3.1	Lesgeld	86
7.3.2	Tegemoetkoming studiekosten (TS).....	86
7.4	Kinderopvang.....	86
7.5	Ziektekosten	86
7.5.1	Kosten aanvullende verzekering	86
7.5.2	Niet-verzekerde ziektekosten.....	87
7.6	Diverse kosten	87
7.6.1	Inrichtingskosten en kledinguitzet	87
7.6.2	Vervoer.....	87
7.6.3	Aanpassing huis	87
7.6.4	Vakantiekosten	87
7.6.5	Kosten voor persoonlijke ontwikkeling/verzorging van uw pleegkind.....	88
7.6.6	Fonds Bijzondere Voorzieningen	88

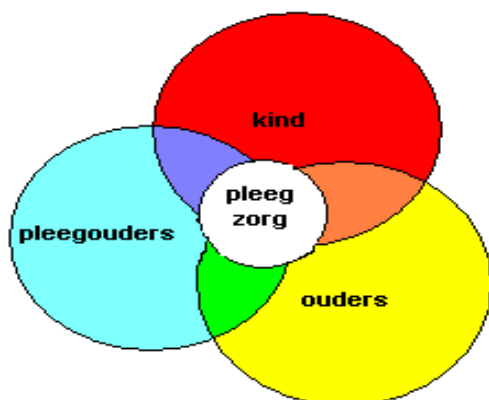
7.7	Eén Loket	88
7.7.1	<i>Wijziging vergoedingen bijzondere kosten .....</i>	88
7.7.2	<i>Wie betaalt de bijzondere kosten?.....</i>	88
7.7.3	<i>Ontwikkelingen binnen pleegzorg.....</i>	88
7.7.4	<i>Wat valt er onder de pleegvergoeding?.....</i>	88
7.7.5	<i>Reiskosten school voortgezet onderwijs .....</i>	89
7.7.6	<i>Ziektekostenverzekering .....</i>	89
7.7.7	<i>Hoe werkt Eén Loket?.....</i>	89
7.7.8	<i>Welke plaatsingen vallen niet onder Eén Loket? .....</i>	89
7.7.9	<i>Bereikbaarheid Eén Loket .....</i>	89
8	VERZEKERINGEN	89
8.1	Algemeen.....	90
9	VERLOFREGELINGEN	92
9.1	Zorgverlof en andere verlofregelingen	92
10	HOOFDSTUK 10 - 18+ REGELING	94
10.1	Wel of geen voortgezette hulpverlening	94
10.2	Toch extra hulp	94
10.3	Volwassen worden, wat betekent dat financieel?	94
10.3.1	<i>Studerende jongeren.....</i>	94
10.3.2	<i>Werkende jongeren.....</i>	94
10.3.3	<i>Jongeren die niet studeren èn niet werken .....</i>	95
10.3.4	<i>WAJONG (Jongeren die (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt zijn) .....</i>	95
10.4	Studerende pleegkinderen, hoe zit het met studiefinanciering?	95
10.4.1	<i>Studiefinanciering algemeen .....</i>	95
10.4.2	<i>Studiefinanciering aanvragen .....</i>	96
10.4.3	<i>Hardheidsclausule studiefinanciering .....</i>	96
10.5	Bijzondere kosten en verzekeringen	96
10.5.1	<i>Bijzondere kosten .....</i>	96
10.5.2	<i>Zorgverzekering .....</i>	96
10.5.3	<i>Aansprakelijkheidsverzekering.....</i>	96
10.6	Onderhoudsplicht van ouders	96
10.7	Beschermende maatregelen	97
10.7.1	<i>Curatele, bewindvoering en mentorschap .....</i>	97
11	BELASTINGEN	98
12	BELANGENBEHARTIGING- PLEEGOUDERRAAD OOSTERPOORT	104
12.1	PleegOuderRaad Oosterpoort	104
12.1.1	<i>Contactgegevens PleegOuderRaad Oosterpoort .....</i>	104
12.2	De Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen (NVP)	104
12.3	De vertrouwenspersoon voor cliënten en pleegouders.....	105
12.3.1	<i>Hoe is de vertrouwenspersoon te bereiken? .....</i>	105
12.4	Meer informatie nodig?	105
12.4.1	<i>Belastingdienst.....</i>	105
12.4.2	<i>Informatie Beheer Groep .....</i>	106
12.4.3	<i>Nibud.....</i>	106
12.4.4	<i>Sociale Verzekeringsbank.....</i>	106
12.4.5	<i>UWV WERKbedrijf .....</i>	106
12.4.6	<i>UWV.....</i>	106

12.4.7 Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.....	106
13 BIJLAGEN.....	107
BIJLAGE1- BRANDVEILIGHEID IN PLEEGGEZINNEN.....	107
Voorkomen is beter dan blussen.....	107
Wat kunt u doen om brand en de gevolgen van brand zoveel mogelijk te beperken?.....	107
Bedenk hoe u in een noodgeval het snelst uw huis uit komt en oefen dat met uw huisgenoten	107
BIJLAGE 2 - LITERATUUR.....	108
Lees en voorleesboeken voor kinderen, jeugd en jongeren.....	108
Romans voor volwassenen.....	110
Informatieve boeken en publicaties.....	111
Vaktijdschriften.....	112
BIJLAGE 3 - STAMKAART.....	112

1 OOSTERPOORT

1.1 Visie

Pleegzorg gaat uit van de belangen en de rechten van het kind als grondslag voor zijn werkzaamheden. Binnen pleegzorg worden het kind, zijn ouders en pleegouders gerespecteerd en ondersteund en wordt er recht gedaan aan ieders mogelijkheden.

Dit betekent voor het kind dat pleegzorg:

1. de identiteit en afstamming van ieder pleegkind erkent;
2. erkent dat kinderen een onverbrekelijke band met hun familie hebben en hun identiteit mede daaraan ontleent;
3. erkent dat het pleegkind recht heeft op veiligheid, verzorging, ontwikkeling en opvoeding; Wanneer dat (tijdelijk) niet mogelijk is in het gezin van herkomst, zal pleegzorg voorzien in geschikte vervangende opvoeders.
4. het pleegkind zal ondersteunen in het vormgeven van een zo goed mogelijke hechting en binding aan zowel ouders als pleegouders.

Dit betekent voor de pleegouders dat pleegzorg:

1. de pleegouders erkent als samenwerkingspartners in de pleegzorg;
2. vanuit dit partnerschap pleegouders de mogelijkheid biedt tot inspraak in te nemen beslissingen omtrent het pleegkind;
3. de pleegouders zal voorbereiden, ondersteunen en begeleiden, zodat zij optimaal in staat zijn de opvoeding en dagelijkse zorg voor het pleegkind invulling te geven;
4. de pleegouders zal ondersteunen, begeleiden en indien nodig adviseren in de samenwerking met de plaatsende instantie en de ouders.

Dit betekent voor de ouders dat pleegzorg:

1. de ouders erkent als samenwerkingspartners die vanuit hun ouderschap een onverbrekelijke band met hun kinderen hebben;
2. vanuit deze band steeds met ouders zal bekijken in welke mate invulling gegeven kan worden aan de opvoedersrol van ouders;
3. de sociale, religieuze en culturele achtergronden van de ouders en van het pleegkind erkent en daar rekening mee houdt bij de plaatsing;
4. ouders van wie de kinderen in pleegzorg geplaatst zijn, waar mogelijk zal ondersteunen in het (opnieuw) vormgeven van hun ouderschap.

1.2 Algemeen

Stichting Oosterpoort biedt zorg aan kinderen, jongeren (van 0 tot 23 jaar) en hun ouders/netwerk bij wie sprake is van ernstige ontwikkelings- en opvoedingsproblematiek. Met ruim 300 hulpverleners en bijna 400 pleeggezinnen zijn wij voornamelijk actief in de regio noordoost Noord-Brabant. De hulpverlening komt tot stand via verwijzing door Jeugdbescherming, Wijkteams, huisartsen, justitie en door middel van samenwerkingsverbanden met onderwijs en zorgverzekeraars.

Wij werken in de gemeenten Bernheze, Boekel, Boxmeer en Vierlingsbeek, Boxtel, Cuijk, Grave, Haaren, 's-Hertogenbosch, Heusden, Landerd, Maasdonk, Mill en Sint Hubert, Oss, Sint Anthonis, Schijndel, Sint-Michielsgestel, Uden, Sint Oedenrode, Veghel en Vught.

2 VORMEN VAN PLEEGZORG

Netwerkpleegzorg

De zorg voor het kind van een bekende, bijvoorbeeld een kind van familie, vrienden of bureu.

Bestandspleegzorg

De zorg voor een kind dat via Jeugdbescherming/wijkteam een indicatie heeft gekregen en in aanmerking komt voor pleegzorg.

Pleegzorg voor korte tijd (Hulpverleningsvariant)

- a. Crisisopvang: voor kinderen die vanuit een crisissituatie binnen 24 uur geplaatst moeten worden. Na een crisisperiode van 4 weken kan een kortverblijfperiode volgen.
- b. Kortverblijf: voor kinderen van wie het toekomstperspectief nog niet duidelijk is. Het kind verblijft in het kortverblijfgezin totdat het perspectief duidelijk is en dat is gemiddeld 6-12 maanden. De tijdsduur is afhankelijk van het traject dat ouders volgen of van wachtlijsten voor onderzoeken.

Pleegzorg voor lange tijd (Opvoedingsvariant)

- a. Langverblijf: Het kind groeit op binnen het pleeggezin. Dit kan tot het 21e jaar met begeleiding van pleegzorg.
- b. Weekend- en vakantiepleegzorg: deze vorm wordt ingezet ter ontlasting van de thuissituatie of voor kinderen die in een leefgroep of gezinshuis wonen. De frequentie is verschillend en op maat en kan meerdere jaren duren. Elk jaar wordt bekeken of de plaatsing in een weekendpleeggezin nog nodig is.
- c. Dagpleegzorg: een kind komt op een aantal doordeweekse dagen in een pleeggezin. Dagpleegzorg kan ingezet worden als de opvoedingstaak voor ouders te zwaar is. De pleegouders delen de taak met de ouders, zodat het kind zich zo optimaal mogelijk kan ontwikkelen.
- d. Buddypleegzorg is een vorm van pleegzorg waarbij het aanbod van pleegouders flexibel is.
- e. Specialistische pleegzorg: voor een kind dat door de omstandigheden waarin het gewoond heeft problemen heeft op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling, persoonlijkheidsontwikkeling of cognitieve ontwikkeling. De ondersteuning bestaat uit diagnostiek, intensieve begeleiding door een gespecialiseerde pleegzorgbegeleider en een multidisciplinair consultatieteam, waarvan ook de pleegouder deel uitmaakt.

NB. C en D kunnen ook in de vorm van hulpverleningsvariant.

De directe partners van de pleegzorgvoorzieningen zijn de pleegouders, Jeugdbescherming, Wijkteams, MEE, de William Schrikker Groep, het AJL van het Leger des Heils, de drie andere Brabantse pleegzorg-organisaties.

De belangrijkste werkprocessen binnen pleegzorg zijn: de werving en selectie van pleegouders, de ondersteuning en begeleiding van pleegouders, de informatievoorziening en deskundigheidsbevordering van pleegouders en pleegzorgbegeleiders, de methodiekontwikkeling en de financiële vergoedingensystematiek.

3 RECHTEN EN PLICHTEN

Pleegouders zorgen 24 uur per dag voor hun pleegkind(eren). Vaak gaat dit zonder complicaties, soms zijn er situaties waarbij u als pleegouder graag wilt weten wat uw rechten en plichten zijn. Wij hebben die rechten en plichten voor u geïnventariseerd. De rechten en plichten die uw pleegkind heeft, zijn eveneens opgenomen.

Status van pleegouders

Een pleegouder is degene die een jeugdige, die niet zijn kind is, als behorende tot zijn gezin verzorgt en opvoedt. Pleegouders zijn geen cliënt (hulpvrager), maar (vrijwillig) medewerkers, ofwel partners in de zorg c.q. ketenpartners van de zorgaanbieder (pleegzorgorganisatie).

Pleegouderraad (POR)

Pleegouders kunnen zich verenigen in de pleegouderraad. Afspraken die gemaakt worden met de pleegzorgorganisatie over inspraak en invloed, worden in een reglement opgenomen.

De positie van pleegouderraden is in de wet verankerd, waardoor pleegouders zich ten opzichte van de pleegzorgorganisaties kunnen laten vertegenwoordigen. Een pleegouderraad behartigt uitsluitend de collectieve belangen van de pleegouders. Aan pleegouderraden worden diverse medezeggenschapsbevoegdheden toegekend, zoals informatierecht, adviesrecht en instemmingsrecht. Er is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de regelgeving rond de ondernemingsraad.

Cliëntenraad Jeugdbescherming

Volgens de Wet Medezeggenschap Cliënten Zorgsector is het mogelijk dat een vertegenwoordiger van een cliënt (pleegkind) die zijn belangen niet zelf kan behartigen, deelneemt aan een cliëntenraad. Pleegouders kunnen daarom ook zitting nemen in de cliëntenraad van Jeugdbescherming.

U kunt zich als pleegouder wenden uw pleegzorgorganisatie voor hulp aan uw pleegkind (bijv. speltherapie, sociale vaardigheidstraining e.d). Als uw pleegkind de hulp ontvangt, kunt u plaatsnemen in de cliëntenraad van de betreffende instantie.

3.1 Plichten van pleegouders

3.1.1 Algemeen

Een pleegouder biedt slechts verzorging en opvoeding aan een pleegkind indien de betrokken aanbieders van pleegzorg hebben vastgesteld dat de pleegouder, gelet op zijn opvoedingsmogelijkheden, de leeftijd en de problemen van het pleegkind, de samenstelling van het gezin en de verwachte duur, geschikt is voor de verzorging en opvoeding van dat pleegkind.

De pleegouder is niet de ouder van het pleegkind. De pleegouder mag niet als professioneel werker aan een pleegkind verbonden zijn.

Uw pleegzorgorganisatie draagt richting de ouders de verantwoording voor de opvoeding en verzorging van hun kind, niet de pleegouders.

3.1.2 Aantal pleegkinderen

Er geldt een maximum aantal pleegkinderen per pleeggezin van 4. De visie hierachter is dat er bij meer dan 4 pleegkinderen een verhoogd risico bestaat dat kinderen tekort komen aan de aandacht en beschikbaarheid van de pleegouder(s). Meerdere pleegkinderen verzorgen en opvoeden is mogelijk, wanneer uw pleegzorgorganisatie in het hulpverleningsplan aannemelijk maakt dat een extra plaatsing in uw pleeggezin verantwoord is.

3.1.3 Leeftijd

Om pleegouder te kunnen worden geldt een minimumleeftijd van 21 jaar. Om goed als pleegouder te kunnen functioneren, moet er sprake zijn van een opvoedkundige relatie tussen u en uw pleegkind. U moet tevens over voldoende levenswijsheid beschikken om de opvoedingstaak vorm te kunnen geven. Er geldt geen maximumleeftijd. Wel wordt bij langdurende plaatsingen uitgegaan van een 'logische' leeftijdsverhouding. Bijv. een baby zal doorgaans niet langdurend bij een 60-jarige pleegouder geplaatst worden, tenzij het een netwerkrootouderplaatsing betreft.

3.1.4 Verklaring van geen bezwaar

Bij uw aanmelding als aspirant pleegouder vraagt uw pleegzorgorganisatie om uw toestemming om een 'verklaring van geen bezwaar' aan te vragen bij de Raad voor de Kinderbescherming. De Raad voor de Kinderbescherming gaat in het justitieel documentatieregister kijken of u een strafblad heeft.

Zonder deze verklaring mag uw pleegzorgorganisatie geen pleegkind bij u plaatsen. Ook alle personen vanaf 12 jaar die in uw gezin wonen, moeten deze de toestemming geven. Zodra er nieuwe personen in uw gezin komen wonen, moet er voor het hele gezin weer een nieuwe verklaring worden aangevraagd. Ook als u 2 jaar geen pleegouder bent geweest moet opnieuw een verklaring worden aangevraagd.

Er is een mogelijkheid dat de Raad voor de Kinderbescherming u uitnodigt voor een gesprek. Indien er redenen voor zijn. Indien de Raad geen verklaring afgeeft, kunt u zich voor bezwaar wenden tot de onafhankelijke klachtencommissie van de Raden voor de Kinderbescherming.

Pleegzorg organisaties hebben de mogelijkheid de aspirant pleegouder te vragen een of meerdere referenties op te geven, bijvoorbeeld familieleden of een werkgever.

Referenties worden opgevraagd om een breder beeld te verkrijgen van de aspirant pleegouder, diens situatie en omgeving.

3.1.5 Medische Verklaring

Als u pleegouder wilt worden, wordt u gevraagd of u onder medische begeleiding staat van een specialist of arts. Indien de gezinsonderzoeker twijfelt of de medische (zowel lichamelijke als psychische) klachten een belemmering voor pleegzorg zouden kunnen zijn, kan advies van een arts gevraagd worden.

3.1.6 Deelname voorbereidingsprogramma

Om u voor te bereiden op uw taken als bestandspleegouder, volgt u een voorbereidingsprogramma.

Netwerkpleegouders worden gedurende de startfase (eerste 13 weken) gescreend volgens de startmodule en gaan na deze fase al dan niet een samenwerkingsrelatie aan met de instelling.

Naast de verplichte scholing kunt u facultatieve cursussen volgen.

3.1.7 Begeleiding

Als u pleegouder wordt, neemt u een zware taak op zich. U wordt begeleid en ondersteund in deze taak door uw pleegzorgbegeleider. U bent verplicht de begeleiding van uw pleegzorgorganisatie te aanvaarden als u een pleegkind opvoedt.

Een pleegouder biedt ondersteuning bij de uitvoering van het hulpverleningsplan en

aanvaardt de begeleiding door de aanbieder van pleegzorg. Jaarlijks wordt de samenwerking met de pleegzorgbegeleider geëvalueerd en worden er al dan niet nieuwe doelen voor ondersteuning geformuleerd in het jaarlijkse evaluatieplan. Indien er problemen zijn in de samenwerking tussen u en de pleegzorgbegeleider is overleg mogelijk met de (eind)verantwoordelijke.

3.1.8 Pleegzorgcontract

Het pleegzorgcontract bevat in ieder geval afspraken omtrent de wijze waarop de verzorging en opvoeding van de desbetreffende jeugdige door de pleegouder worden uitgevoerd en de begeleiding die zij daarbij ontvangen van de pleegzorgaanbieder.

De afspraken over de begeleiding van een pleegoudervoogd beperken zich tot een begeleiding in ieder geval één gesprek per jaar, tenzij de pleegoudervoogd verzoekt om meer begeleiding

Voor elk pleegkind dat bij u wordt geplaatst, worden de afspraken met uw pleegzorgorganisatie vastgelegd in een pleegzorgcontract. In het pleegzorgcontract staan onder anderen rechten en plichten voor pleegouders.

Uw pleegzorgorganisatie mag het contract alleen tussentijds opzeggen als dit in het belang van uw pleegkind is en na overleg met u.

U kunt het pleegzorgcontract alleen opzeggen als uw pleegzorgorganisatie nalatig is in de uitvoering van zijn verplichtingen in het contract. U dient ook uw pleegzorgorganisatie de tijd te geven om een vervangend gezin te vinden voor uw pleegkind.

Als uw pleegzorgorganisatie ernstige vermoedens heeft dat u uw pleegkind in strijd met het hulpverleningsplan opvoedt of vermoedt dat het verblijf van uw pleegkind in uw gezin schadelijk is voor de ontwikkeling van uw pleegkind, kan uw pleegzorgorganisatie het contract direct eenzijdig beëindigen.

Alleen wanneer een kind wordt geïndiceerd voor plaatsing in uw pleeggezin is er sprake van pleegzorg.

Een pleegoudervoogd heeft recht op pleegvergoeding.. Pleegoudervoogden moeten ten alle tijden de pleegzorgorganisatie de mogelijkheid bieden om te controleren of het pleegkind nog steeds bij hen woont.

3.1.9 Stabiele thuissituatie

Omdat de komst van een pleegkind veel veranderingen met zich meebrengt, is het belangrijk dat uw thuissituatie stabiel is. Wanneer bijv. een verhuizing, echtscheiding, ernstige ziekten of (aankomende) zwangerschap uw aandacht volledig vraagt, wordt geadviseerd de plaatsing van een pleegkind uit te stellen tot de situatie gestabiliseerd is.

3.1.10 Tijdelijke plaatsing

De plaatsing van een pleegkind in uw pleeggezin is in principe van tijdelijke aard. Het doel van pleegzorg is dat uw pleegkind uiteindelijk weer thuis gaat wonen. Omdat dit niet altijd mogelijk is, zijn er twee pleegzorgvarianten ontwikkeld:

- De hulpverleningsvariant, waarbij intensief gewerkt wordt aan verbetering van het thuisklimaat. Uw pleegkind gaat terug naar huis zodra de situatie dat toelaat.
- De opvoedingsvariant, waarbij uw pleegkind in uw pleeggezin zal opgroeien en zijn ouders de opvoederstaken aan u overlaten.

Beide varianten vergen een verschillende invulling en houding ten opzichte van de plaatsing.

Soms is het veiliger voor een kind dat de ouders niet weten waar het verblijft. Er wordt dan gekozen voor een geheime plaatsing. Deze mag maximaal 6 weken duren. Om er zeker van te zijn dat de ouders het woonadres niet kunnen traceren via de gemeentelijke administratie, is het aan te raden om bij de gemeente het adres van bijvoorbeeld Jeugdbescherming of uw pleegzorgorganisatie op te geven als verblijfadres van uw pleegkind.

3.1.11 Respect voor ouders

U dient als pleegouder te handelen met respect voor de ouders van uw pleegkind.

U moet de ouders de mogelijkheid bieden een plek in het leven van hun kind te behouden. Als uw pleegkind geplaatst is met de hulpverleningsvariant, wordt er van u verwacht dat u intensief meewerkt aan de

terugplaatsing. Als uw pleegkind geplaatst is met de opvoedingsvariant, helpt u de ouders (door uw houding) om de veranderde rol van ouder te accepteren en vorm te geven. Uw pleezorgbegeleider en de jeugdzorgwerker bewaken dit proces en sturen bij als dat nodig is.

Indien u een pleegkind opvoedt met een andere etnische achtergrond, dient u respectvol om te gaan met deze etnische identiteit van uw pleegkind.

Ouders met gezag zijn vrij om te bepalen waar hun kind verblijft. (Als het kind onder toezicht is gesteld kan Jeugdbescherming een uithuisplaatsing indiceren. De rechter bepaalt of hij hiervoor een machtiging afgeeft.)

3.1.12 Geheimhoudingsplicht

De privacybescherming van uw pleegkind en zijn ouders worden beschreven in de privacyregeling van uw pleezorgorganisatie. Uw pleegkind is cliënt van de pleezorgorganisatie, net als zijn wettelijk vertegenwoordiger(s). Als pleegouder hebt u niet het gezag over uw pleegkind (uitzondering hierop zijn pleegoudervoogden) en bent u geen beroepsmatig medewerker. U hebt zonder toestemming geen recht op inzage in dossiers van uw pleegkind of zijn ouders. U bent op grond van uw pleezorgcontract tot geheimhouding van verkregen informatie over uw pleegkind en zijn ouders verplicht. Ouders hebben zonder uw toestemming geen recht op inzage in het pleegouderdossier.

3.1.13 Leerplicht

De Leerplichtwet verplicht de wettelijk vertegenwoordiger van uw pleegkind (ouder, voogdij-instelling of pleegoudervoogd) én degene die met de feitelijke verzorging is belast (pleegouder), ervoor te zorgen dat de jongere als leerling van een school is ingeschreven en naar school gaat. Dus ook u als pleegouder bent hiervoor verantwoordelijk, tenzij u kunt aantonen dat u niet verantwoordelijk kunt worden geacht. Vanaf twaalf jaar is uw pleegkind hier ook medeverantwoordelijk voor en wordt hij persoonlijk vervolgd als het verzuim grotendeels aan hemzelf is toe te rekenen.

Ook als uw pleegkind een niet-Nederlandse nationaliteit heeft, asielzoeker is in de leerplichtige leeftijd of illegaal in Nederland verblijft, moet hij verplicht naar school.

3.2 Rechten van pleegouders

3.2.1 Algemeen

Begeleiding

U hebt recht op de begeleiding van uw pleezorgorganisatie. Hiervoor krijgt u een 'eigen' pleezorgbegeleider toegewezen.

De jeugdzorgwerker/medewerker wijkteam is verantwoordelijk voor het schrijven van het indicatiebesluit en het (evalueren van het) hulpverleningsplan en ziet toe op de uitvoering daarvan. Uw pleezorgbegeleider stelt aan de hand van het indicatiebesluit het hulpverleningsplan op voor uw pleegkind. In geval van een vrijwillige plaatsing is de gemeente verantwoordelijk om een beschikking (indicatie) hiervoor af te geven.

Aanwijzing

Een aanwijzing is een opdracht die uw pleegkind of zijn ouders krijgen van de jeugdzorgwerker. Deze opdracht is bedoeld om de kansen op een goede ontwikkeling van uw pleegkind te verbeteren. Deze aanwijzing moet worden opgevolgd. Pleegouders kunnen geen aanwijzing krijgen van de (gezins-) voogd. U moet wel meewerken aan de uitvoerbaarheid van de aanwijzing van uw pleegkind.

Respect voor Pleegouders

U dient met respect bejegend te worden door uw pleezorgorganisatie, Jeugdbescherming, uw pleegkind en

zijn ouders. De ouders moeten u de ruimte geven om uw pleegkind te verzorgen en op te voeden. Uw pleegzorgbegeleider en de verwijzer bewaken dit en sturen bij waar dat nodig is. Er dient eveneens rekening gehouden te worden met uw agenda en normen en waarden.

3.2.2 Inspraakrecht

Zorgteam

In het zorgteam komen alle belanghebbenden rondom een pleegkind samen. Middels deelname aan het zorgteam hebt u inspraak in de uitvoering van het hulpverleningsplan voor uw pleegkind.

3.2.3 Financieel

Pleegvergoeding

Pleegzorg is geen arbeid. U ontvangt voor de verzorging en opvoeding van uw pleegkind geen salaris. Als tegemoetkoming in de kosten van opvoeding en verzorging van uw pleegkind ontvangt u een pleegvergoeding. De belangrijkste voorwaarde voor het ontvangen van een pleegvergoeding is dat uw pleegkind daadwerkelijk in uw pleeggezin verblijft en wordt verzorgd en opgevoed op basis van een pleegzorgcontract. U hebt recht op deze vergoeding zodra de verwijzer uw pleegkind formeel heeft aangemeld voor plaatsing in uw pleeggezin, ook wanneer u (nog) niet formeel geaccepteerd bent als (netwerk)pleeggezin. In diverse situaties kunt u ook in aanmerking komen voor extra toeslagen.

Indien uw pleegkind al (vaak het geval bij netwerkplaatsingen) in uw gezin woont, terwijl nog niets is aangemeld hebt u geen recht op de pleegvergoeding.

Onderhoudsplicht

Ouders hebben de plicht hun kinderen te onderhouden. De staat is onderhoudsplichtig voor alle kinderen waarvan de ouders dit niet meer mogen of kunnen. De staat delegeert de uitvoering van de zorg naar de pleegzorgorganisaties. Pleegouders hebben nooit een onderhoudsplicht ten opzichte van hun pleegkind. U ontvangt een pleegvergoeding en eventueel een toeslag om uw pleegkind te onderhouden.

Een pleegoudervoogd is niet verplicht zijn pleegkind te onderhouden. Hij heeft ook geen recht op vruchten van het vermogen van zijn pleegkind. De pleegoudervoogd moet zijn pleegkind verzorgen en opvoeden 'overeenkomstig zijn vermogen'. De pleegvergoeding die een pleegoudervoogd ontvangt, is volledig bestemd voor opvoeding en verzorging van het pleegkind.

Kinderbijslag

Zowel kinderbijslag als pleegvergoeding is een tegemoetkoming in de kosten van opvoeding en verzorging ten behoeve van pleegkinderen. Pleegvergoeding en kinderbijslag worden niet allebei uitgekeerd. Als u pleegvergoeding ontvangt, vervalt automatisch eventueel recht op kinderbijslag voor uw pleegkind.

De ouders van uw pleegkind kunnen kinderbijslag ontvangen, ook als u pleegvergoeding ontvangt. Zij hebben, ondanks de uithuisplaatsing, recht op kinderbijslag als zij aan de voorwaarden hiervoor voldoen.

3.2.4 Informatierecht

U hebt het recht om zo snel mogelijk te weten (liefst bij aanvang van de plaatsing) welke pleegzorgvariant van toepassing is op de plaatsing (hulpverleningsvariant of opvoedingsvariant), zodat u weet waar u aan toe bent.

Zodra bekend is dat een pleegkind (mogelijk) bij u komt wonen, is uw pleegzorgbegeleider verplicht u te informeren over de globale redenen van de uithuisplaatsing. Hierbij kunt u denken aan:

- identificerende gegevens van de jeugdige (naam, adres, woonplaats, geboortedatum en geslacht);
- de achtergrond van de jeugdige;
- de reden van uithuisplaatsing;

- de medische gegevens van de jeugdige;
- gegevens omtrent de dagbesteding van de jeugdige.

Een plaatsing start vaak als hulpverleningsvariant, maar kan gedurende de plaatsing veranderen in de opvoedingsvariant. De jeugdzorgwerker/verwijzer dient het omslagpunt duidelijk aan te geven (opvoedingsbesluit) en daarmee ook de vorm van de eventuele kinderbeschermingsmaatregel opnieuw te bepalen.

Afstammingsinformatie

Om een afgewogen keuze te maken voor de plaatsing van een pleegkind of om uw geplaatste pleegkind goed te kunnen ondersteunen, hebt u als pleegouder achtergrondinformatie nodig.

Relevante informatie over eventuele (familie-)ziektes of mogelijke ontwikkelingsachterstand of behandeling van uw pleegkind is, met toestemming van de ouders, door Jeugdbescherming te bevragen bij de Raad voor de Kinderbescherming. U hebt alleen recht op de informatie die u nodig hebt in het belang van de juiste opvoeding van uw pleegkind. De Raad of Jeugdbescherming bepaalt welke informatie dat is.

Als er een onderzoek is geweest heeft de Raad voor de Kinderbescherming met de ouders van uw pleegkind contact gehad voor de uithuisplaatsing en is alle belangrijke informatie in kaart gebracht.

Informatie hulpverleningsplan

Omdat u uw pleegkind verzorgt en opvoedt aan de hand van een hulpverleningsplan, moet u ook de beschikking hebben over informatie uit dit hulpverleningsplan. U dient alle informatie te krijgen die nodig is om uw pleegkind op te voeden. Uw pleegzorgorganisatie mag geen zaken aan u ter beschikking stellen die de persoonlijke levenssfeer van een ander (bijv. de ouders) kan schaden.

Informatie vervolgplaatsing

Pleegouders hebben geen automatisch recht op informatie via derden over hun doorgeplaatste pleegkind. Ouders, jeugdzorgwerker/verwijzers of pleegzorgbegeleider hoeven na de overplaatsing geen informatie te verstrekken aan pleegouders. U en uw pleegkind mogen wel contact houden met elkaar. (zie ook rechten van pleegkinderen, verder in dit hoofdstuk).

Als u langer dan een jaar voor uw pleegkind hebt gezorgd, hebt u als belanghebbende, recht om te weten waar uw pleegkind heen gaat en wanneer hij terug- of doorgeplaatst wordt. Uw pleegzorgbegeleider kan u hierover inlichten. (zie einde plaatsing en nazorg).

3.2.5 Bescherming van persoonsgegevens

Er worden bij uw pleegzorgorganisatie twee dossiers gevormd: het pleegouderdossier en het kind dossier. Om persoonsgegevens correct te verwerken en te beschermen tegen misbruik moeten de dossiers over u en uw pleegkind voldoen aan een aantal criteria:

- het dossier moet systematisch geordend en opgebouwd zijn;
- de inhoud van het dossier moet in begrijpelijke taal geschreven zijn en de teksten moeten gebaseerd zijn op feiten;
- als het gaat om meningen en veronderstellingen moet duidelijk aangegeven worden van wie deze afkomstig zijn;
- de voortgang van het hulpverleningsproces moet worden vastgelegd, evenals de doelen en middelen;
- de dossiers dienen op een afsluitbare plaats bewaard te worden onder verantwoordelijkheid van het unithoofd van uw pleegzorgorganisatie.

Informatieverstrekking aan ouders

Pleegouders hoeven de ouders van hun pleegkind geen informatie te verstrekken over het pleegkind. Zij

moeten wel via de pleegzorgbegeleider informatie uitwisselen met de jeugdzorgwerker/verwijzer. Deze is wel verplicht de ouders te informeren.

Inzagerecht

Naast het recht op informatie, waarbij de hulpverleners en/of ouders afwegen welke informatie relevant is voor het opvoedproces, bestaat er ook het recht op inzage in dossiers.

Inzage door hulpverleners:

Uw pleegzorgbegeleider hoeft geen toestemming van uw pleegkind te hebben om de gegevens beroepsmatig in te zien. Hulpverleners hebben geheimhoudingsplicht en mogen geen informatie verstrekken over uw pleegkind en zijn ouders zonder hun uitdrukkelijke toestemming. Voor de opvang van uw pleegkind kan het van belang zijn dat bepaalde gegevens aan u worden verstrekt, ook zonder toestemming van uw pleegkind. Dit is ter afweging van de hulpverlener (pleegzorgbegeleider, jeugdzorgwerker of de verwijzer). Deze weegt af welke informatie, volgens hem, voor u nodig is om uw pleegkind goed op te kunnen vangen. Informatieverstrekking over uw pleegkind is meestal noodzakelijker dan verstrekking van informatie over zijn ouders.

Persoonlijke werkaantekeningen van uw pleegzorgwerken mogen niet in het dossier worden bewaard. Na opname in een officieel rapport moeten de aantekeningen worden vernietigd.

Inzage door pleegouders van kind dossier

Van de kinderen die voor pleegzorg worden aangemeld worden gegevens vastgelegd in een kind dossier. Hierin staan de persoonlijke gegevens van uw pleegkind en zijn ouders en het hulpverleningsplan. Pleegouders hebben geen inzagerecht in het dossier van hun pleegkind. Als uw pleegkind nog geen 12 jaar is, kunnen zijn ouders met gezag namens hem toestemming geven voor het openbaar maken van zijn gegevens.

Uw pleegkind mag vanaf 12 jaar zelf toestemming geven, tenzij hij 'niet in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen terzake'. In dat geval moeten de ouders met gezag toestemming geven.

U hebt recht op inzage en afschrift van de processtukken die uw pleegkind betreffen, zodra u als belanghebbende wordt aangemerkt. U kunt de rechter vragen u als belanghebbende aan te merken.

Bij een OTS-plaatsing mag de jeugdzorgwerker geen toestemming geven voor inzage door pleegouders. Wel kan hij bemiddelen in de richting van de ouder met gezag of een aanwijzing op dit punt geven aan de ouder met gezag. Bij een voogdijplaatsing kunt u zich tot Jeugdbescherming wenden om toestemming te krijgen voor de inzage.

U hebt altijd inzage in de informatie in het kind dossier die over uzelf gaat of die u zelf hebt verstrekt.

U hebt geheimhoudingsplicht aangaande alle aan u verstrekte gegevens over uw pleegkind en zijn ouders. Het is de bedoeling dat u alle privégegevens van uw pleegkind, (m.n. het pleegzorgcontract en de hulpverleningsplannen) bewaart in een af te sluiten kast. U mag derden geen inzage geven in dit dossier.

Pleegouderdossier

Uw pleegzorgorganisatie legt verschillende gegevens over u als (aspirant) pleeggezin vast in een pleegouderdossier. Het dossier bevat gegevens over uw personalia (bijvoorbeeld naam, adres en woonplaats lbannummer) en de justitiële verklaring. Tevens worden in uw dossier bewaard de verslagen van bijv. de voorbereiding,, het pleegzorgcontract, het pleegouderbegeleidingsplan, de gezinsverslagen, de correspondentie en welke pleegkinderen u opvangt c.q. hebt opgevangen. Deze gegevens zijn strikt vertrouwelijk.

Met de aanmelding bij uw pleegzorgorganisatie wordt u geacht toestemming te hebben gegeven voor het vastleggen van die gegevens. U hebt recht op inzage in en/of een afschrift van uw pleeggezindossier. Dit kunt u schriftelijk bij uw pleegzorgorganisatie opvragen. Hetzelfde geldt voor een correctie of vernietiging van dossiergegevens. U ontvangt automatisch een kopie van uw pleegzorgcontract en van het pleegouderbegeleidingsplan.

Uw pleegzorgorganisatie heeft geheimhoudingsplicht. Zonder uw toestemming mogen zij geen gegevens op uw naam aan anderen dan de direct betrokken pleegzorgbegeleiders of hulpverleners verstrekken.

Inzage door ouders

Ouders met gezag hebben recht op inzage in de dossiers van hun minderjarige kind. Ouders van uw pleegkind hebben geen recht op inzage in uw gegevens. De informatie in het dossier die specifiek over de pleegouders gaat, wordt voor de ouders afgeschermd om de privacy van de pleegouders te beschermen. Inzage door ouders in dossierstukken waarin u vernoemd staat, kan alleen via de pleegzorgbegeleider of diens leidinggevende en na overleg met u. Wanneer iemand informatie over u opvraagt, dient u hiervan op de hoogte te worden gebracht. U bepaalt zelf of u toestemming geeft voor het verstrekken van de informatie.

Gegevens over uw woonadres staan op bijna alle officiële documenten over uw pleegkind, ook wanneer het een 'geheime' plaatsing betreft. Ouders hebben er recht op te weten waar hun kind verblijft en kunnen het dossier van hun kind opvragen of inzien, zolang uw pleegkind jonger is dan 16 jaar. Ouders kunnen de rechter verzoeken de geheimhouding op te heffen. Meestal kan de rechter niet anders dan dit toewijzen omdat er geen wettelijke gronden bestaan voor geheime plaatsingen.

Correctierecht, aanvulling- en verwijderingsrecht

U, uw pleegkind (12+) en zijn ouders hebben het recht om feitelijke onjuistheden te laten corrigeren. De herkomst van de gegevens moet altijd duidelijk zijn. Wanneer gegevens onjuist, onvolledig of niet ter zake doende zijn, moet de jeugdzorgwerker of pleegzorgbegeleider de gegevens corrigeren in het oorspronkelijke dossier.

U kunt aan uw pleegzorgbegeleider of de jeugdzorgwerker verzoeken om gegevens te wijzigen, te verbeteren, aan te vullen of af te schermen. De hulpverlener besluit en motiveert of deze gegevens in het oorspronkelijke dossier gewijzigd moeten worden. Uw aanmerkingen moeten altijd toegevoegd worden in een bijlage bij het dossier, ook wanneer het dossier niet gewijzigd wordt omdat het geen feitelijke onjuistheden betreft.

Vernietiging

Als de samenwerking met u als pleeggezin is beëindigd, wordt het pleeggezindossier 15 jaar bewaard. Daarna wordt alles vernietigd.

Gebruik van audiovisuele middelen

Het kan nodig zijn om uw pleeggezin te filmen. Hiervoor is vooraf toestemming nodig van uzelf, uw eigen 12+ kinderen, het pleegkind of zijn wettelijk vertegenwoordiger. De doelen moeten uitgebreid besproken worden en uw pleeggezin dient voldoende tijd te krijgen om een beslissing te nemen. Afspraken betreffende het gebruik van audiovisuele middelen worden in het kind dossier opgenomen. De opnames moeten worden gewist bij het beëindigen van de behandeling.

U en de wettelijk vertegenwoordiger van uw pleegkind kunnen de voor de vervaardiging of de bewaring van opnames verleende toestemming te allen tijde intrekken, zowel schriftelijk als mondeling, zonder hierbij tot opgave van redenen verplicht te zijn.

3.2.6 3.2.6 Recht op omgang

Omgangsrecht

Zie rechten van een pleegkind, verder in dit hoofdstuk.

Bezoekregeling met ouders

Als de jeugdzorgwerker/verwijzer bij het bepalen van de bezoekregeling geen of te weinig rekening houdt met uw gezinssituatie, kunt u de kinderrechter vragen te bemiddelen in dit conflict. Uw mogelijkheden en uw recht op family life dienen gerespecteerd te worden.

Ex-pleegouders

Nadat uw pleegkind bij u is vertrokken, kunt u contact met uw pleegkind onderhouden als u dit beiden wenst. U kunt hierover afspraken met de ouders of jeugdzorgwerker.

Als de ouders of jeugdzorgwerker van uw minderjarige ex-pleegkind bezwaar maken, kunt u de rechter verzoeken om een omgangsregeling vast te stellen. Hiervoor moet u wel een advocaat in de arm nemen. Voorwaarde is dat u minimaal een jaar voor uw pleegkind hebt gezorgd of dat er sprake was van een perspectiefbiedende plaatsing. Ook als de afspraken over de omgang tussen u en uw pleegkind niet nageleefd worden, kunt u, samen met uw pleegkind, via een advocaat een verzoek indienen bij de rechter tot vaststelling van een omgangsregeling.

De rechter kan een omgangsverzoek 'niet ontvankelijk' verklaren, als hij van oordeel is dat er geen sprake meer is van een nauwe persoonlijke betrekking tussen uw pleegkind en u. Als het verzoek wel ontvankelijk is, kan de rechter het afwijzen indien het belang van het kind zich tegen toewijzing verzet of als het kind vanaf twaalf jaar er zelf bezwaar tegen heeft.

3.2.7 Wet herziening Kinderbeschermingsmaatregelen

Deze wet is in werking getreden op 1 januari 2015. In grote lijnen wijzigt de Wet herziening kinderbeschermingsmaatregelen het jeugdbeschermingsrecht in het Burgerlijk Wetboek.

Wat betekent deze wet voor pleegzorg?

Jeugdbescherming en het belang van de jeugdige.

Soms lijkt er in de jeugdbescherming sprake te zijn van conflicterende belangen. Aan de ene kant zijn er de belangen van de ouders die de plicht en het recht hebben om hun kinderen op hun eigen manier te verzorgen en op te voeden. Aan de andere kant heeft de overheid, in het belang van de jeugdige, de plicht om in te grijpen als de verzorging en opvoeding niet voldoet aan bepaalde minimumvoorwaarden voor een voorspoedige ontwikkeling van de jeugdige.

Door de vaak complexe gezinssituaties in de jeugdbescherming is het niet altijd eenvoudig om tot een goede beslissing te komen. Wel staat vast dat, welke afweging ook gemaakt moet worden, bij alle beslissingen het belang van de jeugdige de eerste overweging moet zijn. De Wet herziening kinderbeschermingsmaatregelen zet, meer dan nu het geval is, het recht van een jeugdige op een gezonde en evenwichtige ontwikkeling en groei naar zelfstandigheid centraal. Verder moet deze wet knelpunten in de kinderbeschermings-wetgeving wegnemen waardoor kinderen zo optimaal als mogelijk beschermd kunnen worden.

Positie van pleegouders

Bij de uitvoering van de jeugdbescherming (ondertoezichtstelling en voogdij) is er, wanneer er sprake is van een uithuisplaatsing, vaak een belangrijke taak weggelegd bij pleegouders. Jeugdigen worden immers bij

voorkeur in een pleeggezin geplaatst als zij voor korte of langere tijd niet bij hun ouders kunnen wonen. Er zijn kanttekeningen bij de huidige rechten en de positie van pleegouders bij de uitvoering van deze belangrijke taak. De wijziging van de kindbeschermings-wetgeving kent daarom ook een aantal wijzigingen met betrekking tot de positie van pleegouders.

De belangrijkste onderdelen van de wet herziening kindbeschermingsmaatregelen voor pleegzorg:

Aanvulling op blokkaderecht voor pleegouders bij ondertoezichtstelling

Pleegouders hebben al blokkaderecht bij een vrijwillige pleegzorgplaatsing en wanneer de voogdij over hun pleegkind bij Jeugdbescherming ligt. Wanneer een jeugdige bij een vrijwillige plaatsing langer dan een jaar bij pleegouders woont, kunnen pleegouders gebruik maken van het blokkaderecht. Dit betekent dat een ouder aan de pleegouder(s) moet vragen de jeugdige weer zelf te mogen verzorgen. Stemt een pleegouder hier niet mee in, dan moet de ouder aan de rechtbank toestemming vragen. Zolang er geen toestemming is, kunnen de ouders de jeugdige niet uit het pleeggezin halen. Pleegouders kunnen ook gebruik maken van het blokkaderecht als Jeugdbescherming de voogdij heeft over de jeugdige (als een pleegkind langer dan een jaar bij pleegouders woont). Het blokkaderecht geldt niet bij een ondertoezichtstelling.

Met ingang van 2015 verandert de positie van pleegouders in geval van een ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing. In die situaties moet de gecertificeerde instelling (Jeugdbescherming) verplicht toestemming vragen aan de rechter voor de beëindiging van een plaatsing in het pleeggezin. De plaatsing moet ten minste een jaar hebben geduurd. In die termijn van een jaar telt ook de eventuele verblijfsduur vóór de ondertoezichtstelling mee (als een jeugdige al voor de ondertoezichtstelling bij deze pleegouder(s) woonde).

Pleegouders als belanghebbenden

Pleegouders die ten minste een jaar een jeugdige als behorende tot hun gezin hebben verzorgd en opgevoed, worden automatisch aangemerkt als belanghebbende. Dit houdt in dat zij een wettelijk spreekrecht hebben in procedures bij de rechter.

Geschillenregeling:

Verzoek tot ondertoezichtstelling door pleegouders

Het uitgangspunt in de wetgeving is dat de Raad voor de Kinderbescherming een verzoek tot ondertoezichtstelling indient. Daarnaast is het Openbaar Ministerie (OM) hiertoe bevoegd. Indien de Raad voor de Kinderbescherming niet van plan is een dergelijk verzoek in te dienen, kan ook een pleegouder, die de jeugdige als behorende tot zijn gezin verzorgt en opvoedt, een dergelijk verzoek indienen.

Verzoek tot verlening ondertoezichtstelling pleegouders

indien de gecertificeerde instelling geen verzoek tot verlenging van de ondertoezichtstelling indient, is een pleegouder die de jeugdige als behorende tot zijn gezin verzorgt en opvoedt, bevoegd tot het doen van een dergelijk verzoek.

Verzoek tot beëindiging of wijziging uithuisplaatsing door pleegouders

Een pleegouder, die de jeugdige als behorende tot zijn gezin verzorgt en opvoedt, kan wanneer omstandigheden wijzigen de gecertificeerde instelling verzoeken:

- a. de uithuisplaatsing te beëindigen;
- b. de duur ervan te bekorten;
- c. af te zien van een wijziging van de verblijfplaats van de minderjarige.

Op verzoek van de pleegouder kan de rechter de machtiging geheel of gedeeltelijk intrekken of de duur ervan bekorten.

Verzoek gezag beëindigende maatregel door pleegouders

Pleegouders die ten minste een jaar voor een jeugdige zorgen, kunnen een verzoek tot een gezag beëindigende maatregel indienen bij de rechter. Dit kan alleen indien de Raad voor de Kinderbescherming niet overtuigd is dat een gezag beëindigende maatregel nodig is, omdat de ondertoezichtstelling met uithuisplaatsing bij de pleegouders voldoende waarborgen biedt voor het onbedreigd opgroeien van de jeugdige.

Verrichten rechtshandeling ten behoeve van pleegkind

De rechter kan bij een ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing bepalen dat het gezag gedeeltelijk wordt uitgeoefend door de gecertificeerde instelling. Het gaat om de aanmelding bij een school, het geven van toestemming voor een medische handeling en het doen van een aanvraag tot het verlenen van een verblijfsvergunning. Deze onderdelen van het gezag kunnen formeel niet naar pleegouders worden overgeheveld. De gecertificeerde instelling kan de pleegouders wel machtigen om het gezag namens hen uit te oefenen. De gecertificeerde instelling machtigt in die gevallen de pleegouders om bepaalde rechtshandelingen ten behoeve van de jeugdige zelfstandig te verrichten. De gecertificeerde instelling kan deze machtiging te allen tijde intrekken.

Gezag beëindigende maatregel vervangt ontheffing en ontzetting

De ontheffing en ontzetting van het ouderlijk gezag verdwijnen en maken plaats voor de gezag beëindigende maatregel. De grond voor deze nieuwe maatregel is in de eerste plaats dat de jeugdige zodanig opgroeit dat zijn ontwikkeling ernstig wordt bedreigd en de ouder niet in staat is de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding te dragen binnen een voor de jeugdige aanvaardbare termijn. In de tweede plaats is misbruik van gezag grond voor de gezag beëindigende maatregel. De voorwaarde voor gezag beëindiging is dus niet dat de jeugdige bepaalde tijd onder toezicht heeft gestaan. Dit laatste is nu de meest gebruikte grond voor een gedwongen ontheffing.

Pleegzorgorganisatie als informant

Een pleegzorgorganisatie kan de griffie van de rechtbank vragen als informant aangemerkt te worden om zo haar zienswijze in een casus kenbaar te maken.

3.3 Plichten van Pleegkinderen

3.3.1 Leerplicht

Zoals u onder de plichten van pleegouders hebt kunnen lezen, verplicht de leerplichtwet de wettelijk vertegenwoordiger van uw pleegkind (ouder, Jeugdbescherming instelling of pleegoudervoogd) én degene die met de feitelijke verzorging is belast (pleegouder), ervoor te zorgen dat de jongere als leerling van een school is ingeschreven en naar school gaat. Dus ook u, als pleegouder bent hiervoor verantwoordelijk, tenzij u kunt aantonen dat u niet verantwoordelijk kunt worden geacht. Vanaf twaalf jaar is uw pleegkind hier medeverantwoordelijk voor en wordt hij persoonlijk vervolgd als het verzuim grotendeels aan hemzelf is toe te rekenen. De volledige leerplicht duurt tot en met het schooljaar waarin uw pleegkind zestien jaar wordt of tot uw pleegkind tenminste twaalf volledige schooljaren naar school is geweest.

Kwalificatieplicht

Als uw minderjarige pleegkind de volledige leerplicht heeft afgerond, maar geen startkwalificatie (diploma op mbo-2-niveau of hoger, havo of vwo) heeft, dan heeft hij een kwalificatieplicht. Tijdens de kwalificatieplicht moet uw pleegkind elke dag naar school of kiezen voor de combinatie van leren en werken.

(Pleeg)kinderen in het praktijkonderwijs, zeer moeilijk lerende kinderen en meervoudig gehandicapte kinderen zijn vrijgesteld van de kwalificatieplicht. Spijbelen is strafbaar.

3.3.2 Legitimatieplicht

Vanaf zijn geboorte is elke inwoner van Nederland verplicht zich te identificeren bij bepaalde geldzaken, bij het zoeken naar werk, bij indiensttreding en op het werk, voor het aanvragen van een uitkering of BSN, bij binnenlands vreemdelingtoezicht en het bezoeken van een voetbalwedstrijd. Ook voor buitenlandse reizen is een geldig identiteitsbewijs nodig.

Bij zorginstellingen is er identificatieplicht vanaf geboorte en bij het openbaar vervoer is dat vanaf 12 jaar

Daarnaast is elke inwoner van Nederland van 14 jaar en ouder verplicht een geldig identiteitsbewijs te tonen als de politie of een andere toezichthouder hierom vraagt. (Wet op de Identificatieplicht WID)

3.4 Rechten van Pleegkinderen

Recht op een eigen mening

Pleegkinderen mogen altijd zeggen wat zij ergens van vinden en wat er volgens met hen zou moeten gebeuren. Dat betekent niet dat er altijd gebeurt wat zij willen. Het betekent wel, dat er naar ze geluisterd moet worden. De hulpverlener is verplicht 3x per jaar met het pleegkind van 12 jaar of ouder te praten over het Plan van Aanpak. Als het kind in het plan iets leest waar hij of zij het niet mee eens is, mag hij of zij dit zeggen. Deze mening komt dan ook in het rapport.

Recht op privacy

Niemand mag zonder toestemming de post of het dagboek van een pleegkind lezen. Hulpverleners mogen informatie over het pleegkind dat jonger is dan 16 jaar, aan de ouders geven. Bij pleegkinderen van 16 jaar of ouder mag dit alleen met hun toestemming. Pleegouders en hulpverleners mogen niet zomaar alles over het kind aan iedereen vertellen. Ze mogen wel zonder toestemming van het pleegkind informatie doorgeven aan andere hulpverleners.

Recht op contact met de eigen familie

Pleegkinderen hebben recht op contact met de ouders, broers en zussen, opa's en oma's. Ook contact met eerdere pleegouders is een recht van pleegkinderen.

Recht om te klagen

Pleegkinderen hebben het recht om te klagen. Zij kunnen een klacht indienen als zij vinden dat de verwijzer, de pleegzorgbegeleider of de pleegouders hen niet goed behandelen. In een folder van de hulpverleningsinstelling staat de procedure beschreven. De kinderrechtswinkel of vertrouwenspersoon kan in eerste instantie proberen te helpen het probleem uit te praten.

<http://www.akj.nl/>

<http://www.zorgbelang-brabant.nl>

Gesprek met de kinderrechter

Pleegkinderen die onder toezicht zijn gesteld, kunnen op bepaalde momenten een gesprek met de kinderrechter vragen. De kinderrechter moet kinderen om hun mening vragen wanneer zij 12 jaar of ouder zijn.

3.4.1 Handelingsbekwaamheid

Kinderen tot 12 jaar hebben altijd toestemming nodig van hun wettelijk vertegenwoordigers (ouders met gezag of voogd), om handelingen te verrichten, zoals het overeenkomen van contracten.

Voor kinderen tussen de 12 en 16 jaar geldt dat de wettelijk vertegenwoordiger voor hen de overeenkomsten sluit. Aangenomen wordt dat uw pleegkind eenvoudige handelingen zelf verricht. Tussen 12 en 16 jaar is zogenaamde 'dubbele toestemming' vereist voor handelingen: van uw pleegkind zelf en van de ouder met gezag of de voogd.

Jongeren vanaf 16 jaar mogen zelfstandig een overeenkomst aangaan, mits zij handelen met toestemming van hun wettelijk vertegenwoordiger.

Jongeren vanaf 18 jaar zijn volledig handelingsbekwaam en hebben geen toestemming nodig van hun ouders of voogd.

Als uw minderjarige pleegkind met toestemming van zijn ouders zelfstandig een rechtshandeling verricht, dan is uw minderjarige kind handelingsbekwaam. Uw pleegkind is dan ook zelf aansprakelijk voor de gevolgen, bijv. schulden. Door het geven van toestemming worden de ouders niet aansprakelijk voor de schulden van uw pleegkind. Rechtshandelingen waarvoor toestemming is gegeven, kunnen later niet worden teruggedraaid of vernietigd.

Als uw pleegkind en zijn ouder verschillen van inzicht over de noodzakelijkheid van hulp, kunnen de ouders de hulp tegenhouden door geen akkoord te geven voor een hulpaanvraag. In uitzonderingssituaties kan Jeugdbescherming op aanvraag van uw 12+pleegkind zonder de instemming van zijn wettelijk vertegenwoordiger een indicatiebesluit nemen. Dit is alleen mogelijk als uw pleegkind de gevraagde hulp weloverwogen blijft wensen.

Geneeskundige behandelingen

Een minderjarige kan vanaf zestien jaar een medische behandeling ondergaan zonder

toestemming van de ouder met gezag of de voogd. Vanaf het twaalfde jaar kan een

minderjarige een medische behandeling ondergaan met toestemming van de ouder of voogd. Zonder deze toestemming kan de minderjarige ook een medische behandeling ondergaan, als deze behandeling nodig is voor zijn of haar gezondheid of als hij of zij weloverwogen de behandeling blijft wensen.

3.4.2 Recht op omgang

Elk kind heeft het recht om bij voorkeur bij zijn ouders op te groeien en als dit niet mogelijk is het recht op omgang met zijn ouders, tenzij dit strijdig is met het belang van het kind. Uw pleegkind heeft recht op continuïteit in zijn relaties en op behoud van zijn identiteit met inbegrip van familiebetrekkingen. Het pleegkind kan zelf aan de rechter vragen om een beslissing te nemen over een omgangsregeling met zijn ouders of met een ander met wie het kind een nauwe, persoonlijke relatie heeft, zoals broertjes, zusjes, grootouders, tantes, ex-pleegouders en ex-stiefouders.

Een informeel verzoek is voldoende: het kind kan de rechter een brief sturen of opbellen.

Hiervoor is geen advocaat nodig.

Omgang met ouders

Elk pleegkind heeft het recht om na een uithuisplaatsing, op regelmatige basis contact met zijn ouder(s) te onderhouden, tenzij dit in strijd is met zijn belang. Ook met de ouder zonder gezag. Dit hoeft niet altijd fysiek contact (bezoekregeling) te zijn. Ook via bijvoorbeeld telefoon, post, internet en familie kunnen contacten onderhouden worden. Ouders hebben niet automatisch het recht om hun kinderen te ontmoeten/spreken. Kinderen zijn nl. niet verplicht om hun ouders te blijven ontmoeten/spreken. Als uw 12+pleegkind het niet eens is met de bezoekregeling of wanneer hij pertinent geen omgang wenst, kan hij dit kenbaar maken in een briefje aan de rechter. Hij kan dan vragen om vaststelling, intrekking of wijziging van een bezoekregeling.

Bij een ondertoezichtstelling is de jeugdzorgwerker bevoegd om het contact tussen de ouders en uw pleegkind te beperken als hij dit noodzakelijk acht. Deze beslissing geldt als een bindende aanwijzing. De ouder met gezag (of uw pleegkind van 12 jaar of ouder) kan de kinderrechtter verzoeken de beperking in te trekken of te laten vervallen. De kinderrechtter stelt een omgangsregeling vast aan de hand van het belang van het kind.

Ook in het kader van een voogdijmaatregel blijft het recht van uw pleegkind op omgang met zijn ouders bestaan, al hebben de ouders niet langer het gezag. Andersom heeft de ouder ook recht op omgang met zijn kind, mits zijn kind dit ook wenst.

Als een ouder ergens verblijft onder verantwoordelijkheid van de staat, zoals in de gevangenis of in een verpleeginrichting, heeft uw pleegkind er recht op dat hem door de jeugdzorgwerker verteld wordt waar die ouder verblijft.

Een door de rechtbank vastgestelde omgangsregeling dient te worden gevolgd. Er zijn echter mogelijkheden voor verandering van de contactfrequentie indien dit voor uw pleegkind noodzakelijk is. De jeugdzorgwerker kan de kinderrechter verzoeken de vastgestelde omgangsregeling te wijzigen. Dit hoeft niet altijd een beperking te zijn, het kan bijvoorbeeld ook wijziging van de tijdstippen inhouden.

De ouder met gezag kan eveneens een eventuele wijziging verzoeken. Bijv. als de omstandigheden zijn gewijzigd of als bij het nemen van de beslissing is uitgegaan van onjuiste of onvolledige gegevens. Uw pleegkind kan zelf vanaf twaalf jaar de rechter vragen om een omgangsregeling of een wijziging daarvan. Hoger beroep tegen de beslissing van de kinderrechter is mogelijk.

Omgang met andere familieleden

Uw pleegkind heeft recht op omgang met de ouder zonder gezag, broers en zussen, opa's en oma's (of een derde), die belangrijk zijn (geweest) in zijn leven. In onderling overleg kan een omgangsregeling worden afgesproken. Wanneer u hier beiden niet uitkomt, kan de rechter een regeling vaststellen.

Omgang met ex-pleegouders

Uw pleegkind kan, nadat hij bij u vertrokken is, behoefte hebben aan voortzetting van de contacten met u en uw gezin. Uw pleegkind heeft recht op continuïteit in zijn relaties, dus ook op de relatie met u. In onderling overleg kan hiervoor een omgangsregeling worden afgesproken. Als u er met de ouders of de nieuwe pleegouders niet uitkomt, kan de rechter een regeling vaststellen. Uw pleegkind kan aan de rechter verzoeken een omgangsregeling te treffen. Hiervoor moet hij wel een advocaat in de arm nemen.

Ontzeggen van omgang

Als de ouders zich niet aan de afgesproken bezoeksregels houden, kan de rechter het omgangsrecht intrekken. De jeugdzorgwerker kan dit verzoeken. Ook als het oudercontact uw pleegkind schaadt, kan omgang ontzegd worden. Als uw pleegkind ouder is dan 12 jaar, kan het zelf zijn bezwaren tegen de omgang aan de rechter melden.

3.4.3 Recht op hereniging

In een pleegzorgsituatie leven ouders en hun kinderen gescheiden van elkaar. Ze hebben recht op hereniging. In beginsel dient te worden gewerkt aan terugkeer naar de ouders. Daarom moeten kinderschermingsmaatregelen zo kort mogelijk worden toegepast. Pleegouders moeten daarom, indien verantwoord, meewerken aan een spoedige terugplaatsing.

Het belang dat ouders hebben bij die terugkeer moet wijken voor het belang van het kind.

Een 12+pleegkind, zijn ouder met gezag of de pleegouder kan aan de rechter vragen om beëindiging van de machtiging tot uithuisplaatsing als de thuissituatie is verbeterd/gewijzigd. Hierdoor kan het pleegkind teruggeplaatst worden naar huis. Een eventuele ondertoezichtstelling (OTS) kan wel blijven bestaan, zodat het gezin ondersteund blijft worden.

3.4.4 Recht op family life

Iedereen heeft recht op respect voor zijn gezins- en privéleven, ongeacht de vorm van samenleven. Dit heet family life. Pleegouders en pleegkind hebben family life omdat ze als gezin samenleven en hebben recht op

bescherming tegen inmenging in dit gezinsleven. Als dit samenleven langer dan een jaar duurt, moet dit gerespecteerd worden.

Ondanks dat uw pleegkind niet bij zijn ouders woont en niet door hen opgevoed en verzorgd wordt, hebben zij door geboorte family life. Dit kan later vervallen, maar alleen in zeer uitzonderlijke gevallen. Hoe hechter de banden waren, hoe moeilijker de beëindiging van die banden is.

De OTS kan in combinatie met de uithuisplaatsing jaarlijks verlengd worden tot uw pleegkind meerderjarig is. Deze situatie is in tegenspraak met het uitgangspunt dat het kind recht heeft op een stabiele opvoedingssituatie met duidelijkheid over de toekomst. Als een kind langer dan 18 maanden buiten zijn ouderlijk gezin heeft gewoond, moet aandacht besteed worden aan de continuïteit van de verblijfplaats van uw pleegkind in uw gezin. Regelmatig moet overwogen worden of een gezag beëindigde maatregel voor de ouders nodig is, zodat uw pleegkind zich kan richten op het opgroeien in uw pleegezin.

Een indicatiebesluit 'OTS met aanspraak op verblijf' geldt voor maximaal 1 jaar, tenzij de indicatie door Jeugdbescherming voor langer dan een jaar wordt afgegeven, omdat het pleegkind met perspectief in het pleeggezin is geplaatst.

Jeugdbescherming moet bij een voogdijplaatsing rekening houden met het belang van uw pleegkind bij de overgang van het gezag naar u, de pleegouder. Uiteraard bent u vrij om deze gezag overdracht naar u te accepteren.

3.4.5 Recht op voorzieningen

Ieder kind heeft het recht om gebruik te maken van alle voorzieningen voor sociale zekerheid. In Nederland is sociale zekerheid voor kinderen/jongeren meestal geregeld via de ouders. Een zelfstandig recht van kinderen/jongeren op sociale zekerheid wordt niet gegarandeerd.

3.4.6 Hoorrecht

Voordat de rechter een beslissing neemt over een verzoek tot (verlenging) van OTS en/of uithuisplaatsing, heeft uw pleegkind (en zijn ouders) het recht op een gesprek met de kinderrechter.

12-pleegkinderen die onder toezicht zijn gesteld, kunnen zelfstandig een gesprek met de kinderrechter vragen. De kinderrechter moet uw pleegkind om zijn mening vragen over bijv. de bezoeksafspraken zodra hij 12 jaar of ouder is.

Een minderjarige van twaalf jaar en ouder heeft het recht om door de kinderrechter te worden gehoord in zaken die hem aangaan. Horen betekent dat de rechter de minderjarige de gelegenheid stelt om zijn of haar mening te geven. De kinderrechter moet het kind oproepen voor de zitting. Het pleegkind kan zijn mening ook schriftelijk geven. De rechter kan het kind dat jonger is dan twaalf jaar ook horen, wanneer hij dit wenselijk vindt of wanneer het kind er zelf bij de rechter op aandringt. Het is niet verplicht het kind te horen wanneer het kind de leeftijd van twaalf jaar niet heeft bereikt.

De rechter kan advies van de Raad voor de Kinderbescherming vragen als hij dit nodig vindt in het belang van het kind. De rechter kan de Raad gedurende de procedure op elk moment oproepen. De Raad kan ook op eigen initiatief zijn mening kenbaar maken per brief of op de zitting verschijnen.

3.4.7 Recht op bescherming

Uw pleegkind heeft het recht beschermd te worden tegen alle vormen van mishandeling, lichamelijk, psychisch en seksueel, binnen en buiten gezinsverband.

Met de afgifte van een voorlopige voogdijmaatregel wordt het ouderlijk gezag door de kinderrechter geschorst en kan een kind beschermd worden tegen acute bedreiging. De (crisis)plaatsing kan alleen worden uitgeoefend onder verantwoordelijkheid van de voogdijinstelling.

Uw pleegkind heeft het recht te worden beschermd tegen het verrichten van werk dat schadelijk is voor zijn ontwikkeling, bijv. huishoudelijke exploitatie door ouders of pleegouders. Iedereen die het vermoeden heeft dat een kind verwaarloosd, mishandeld of seksueel misbruikt wordt of misstanden ten aanzien van kinderen in gezinnen, tehuizen of pleeggezinnen signaleert, kan dit melden aan Veilig thuis

<http://www.vooreenveiligthuis.nl>

Mensen uit de directe omgeving van kinderen, zoals familie, buren, kennissen en pleegouders kunnen bij een melding bij “Veilig thuis” anoniem blijven ten opzichte van het gezin dat zij melden. Van beroepskrachten, als pleegzorgbegeleiders en jeugdzorgwerkers wordt verwacht dat zij instemmen met het bekend maken van hun identiteit bij het gemelde gezin. Zij kunnen anoniem blijven ten opzichte van het gezin als bekendmaking van hun identiteit kan leiden tot een bedreiging of een verstoring van de vertrouwensrelatie met het kind of als het bedreigend is voor de melder zelf.

3.5 Rechten en plichten van ouders

3.5.1 Hoorrecht

De kinderrechtster stelt ouders (met of zonder gezag) in de gelegenheid om te worden gehoord in zaken over hun minderjarige kind. Jeugdbescherming vraagt de ouders om hun mening over de rapportage en beslissingen die worden genomen over hun kind. Bij een vrijwillige plaatsing is niet alleen de mening van de ouders met het gezag van belang, maar ook hun toestemming (handtekening), zowel voor het hulpverleningsplan als voor de aanvraag van een indicatiebesluit.

3.5.2 Inzagerecht en privacy

Jeugdbescherming en de zorgaanbieder pleegzorg moeten allerlei gegevens van de minderjarige en van de biologische ouder vastleggen. Deze gegevens mogen niet zomaar aan anderen ter inzage worden gegeven. Medewerkers van Jeugdbescherming en de zorgaanbieder pleegzorg hebben een geheimhoudingsplicht. Zij mogen in principe alleen met toestemming van de cliënt of zijn wettelijk vertegenwoordiger gegevens aan anderen verstrekken. De minderjarige en de ouder hebben recht op inzage in hun eigen gegevens. De ouder met gezag of de voogd heeft recht op inzage en kopieën van de gegevens van de minderjarige tot deze zestien jaar of ouder is. Wanneer de minderjarige ouder dan zestien is en niet redelijk zijn belangen kan beoordelen, heeft de ouder met gezag recht op informatie, er is dan geen toestemming van de minderjarige nodig.

Jeugdbescherming of de zorgaanbieder dient, voordat de gegevens van het kind aan de ouders worden doorgegeven, altijd een afweging van belangen te maken: het belang van de ouder tegen het belang van de minderjarige. Wanneer het belang van de minderjarige zich daartegen verzet, heeft de ouder geen recht op inzage.

Dit is aan de orde als:

- dit ertoe leidt dat de ouder het kind zal onttrekken aan de nodige zorg;
- er gevreesd wordt voor psychische schade bij de minderjarige;
- de vertrouwensband tussen de hulpverlener en de minderjarige ernstig wordt geschaad;
- de minderjarige zich verzet tegen informatieverstrekking.

3.5.3 Informatie

De ouder heeft recht op beroepsmatige informatie van derden over het kind. Leerkrachten en hulpverleners moeten zowel de ouder als de pleegouders op de hoogte houden van de ontwikkeling van het kind op school.

3.5.4 Omgang

Bij een vrijwillige plaatsing stellen de pleegouders en de ouders zelf onderling een omgangsregeling vast. De zorgaanbieder pleegzorg kan ondersteuning bieden bij het maken van de afspraken. In een gedwongen kader is

de relatie tussen ouder en kind vaak problematisch en kan dit een beperking betekenen van de contacten tussen ouder en kind. De omgangsregeling blijft wel bestaan, maar door zeer ernstige verwaarlozing, misbruik of mishandeling kan de omgangsregeling worden beperkt. Soms worden strikte voorwaarden gesteld waaronder ouders hun kind kunnen bellen, schrijven of bezoeken.

Op grond van het internationaal Verdrag inzake de rechten van het kind (IVRK) is bepaald dat het kind recht heeft op rechtstreeks contact met beide ouders, ook als het kind door een rechterlijke beslissing gescheiden is van de ouders.

3.5.5 Klachtrecht

De ouder heeft het recht om een klacht in te dienen. Hiervoor gelden dezelfde regels als voor de pleegouder en het pleegkind.

3.5.6 Vertrouwenspersoon

Wat de vertrouwenspersoon betreft, gelden voor de ouder dezelfde regels als voor de pleegouder en het pleegkind bij klachtrecht.

3.5.7 Hoger beroep

De ouder kan binnen drie maanden bij het gerechtshof in hoger beroep gaan tegen de beslissing van de kinderrechter. Hiervoor heeft de ouder een advocaat nodig.

Hoger beroep is mogelijk bij:

- (verlenging van) ondertoezichtstelling;
- (verlenging van) machtiging tot uithuisplaatsing;
- vaststelling van omgangsrecht.

3.5.8 Kinderbijslag

Als een kind uit huis is geplaatst kan het recht op kinderbijslag vervallen. Dat hangt onder andere af van de aantoonbare kosten die je als ouder voor je kind maakt. Meer informatie hierover vind je op de website van de Sociale Verzekeringsbank.

<https://www.svb.nl/nl/kinderbijslag/kinderbijslag-voor-uw-kind/waar-verblijft-uw-kind>

3.6 Overige regelingen

3.6.1 Medische zorg

Toestemming

De ouder die belast is met gezag is bevoegd beslissingen te nemen met betrekking tot geneeskundige behandelingen voor het kind tot twaalf jaar. Een pleegouder is niet bevoegd, tenzij hij de voogdij over het kind heeft. De leeftijd van het kind speelt een rol, namelijk hoe ouder het kind is des te meer recht het heeft om zelf te beslissen. Indien het kind tussen 12 en 16 jaar is, is zowel de toestemming van de minderjarige als van de wettelijk vertegenwoordiger nodig. Een minderjarige van zestien jaar en ouder mag zelf beslissingen nemen over medische behandelingen. De kosten voor de medische behandeling komen bijna altijd voor rekening van de ouder.

Opname in het ziekenhuis

Als het pleegkind onder toezicht is gesteld, blijft het gezag bij de ouders, zoals bij vrijwillige plaatsing. Het ziekenhuis mag niet zonder toestemming van de ouders met gezag medische

informatie verstrekken. Formeel kan het ziekenhuis zelfs de pleegouder de toegang weigeren als de ouders bezwaar maken. Pleegouder is geen bloedverwant en heeft geen juridische zeggenschap (voogdij) over het kind.

3.6.2 Wettelijke aansprakelijkheid

In onderstaande tabel wordt de wettelijke aansprakelijkheid weergegeven van het kind.

Leeftijd kind	Wettelijke aansprakelijkheid	Soort schuld
0-14 jaar	De ouder met gezag/voogd	Risicoaansprakelijkheid
14-16 jaar	Het kind zelf en eventueel de ouder met gezag/voogd	Risicoaansprakelijkheid
16 jaar en ouder	Het kind zelf	Persoonlijk aansprakelijk

Aansprakelijkheid van pleegouders

Pleegouders kunnen in afzonderlijke gevallen aansprakelijk worden gesteld, namelijk wanneer zij de voogdij hebben over het kind. Wanneer er geen voogdij is, moet er sprake zijn van een door de pleegouder gepleegde onrechtmatige daad. Bijvoorbeeld wanneer de pleegouder ziet dat het kind bezig is om een onrechtmatige daad te plegen en daar niets aan doet. De pleegouder is dan aansprakelijk. Daarnaast heeft de ouder die met het gezag belast is een risicoaansprakelijk als het kind jonger is dan veertien jaar. Bij een schuldaansprakelijkheid wordt uitgegaan van schuld en moet men zich disculperen. Bij risicoaansprakelijkheid is disculpatie niet mogelijk. Bij "gewone" aansprakelijkheid moet de eiser altijd de schuld van de ander aantonen.

3.6.3 Cultuur en levensbeschouwing

3.6.4 Een pleegkind dopen

Een pleegouder mag geen beslissing nemen die niet verenigbaar is met de levensovertuiging van de ouder. Ook Jeugdbescherming mag geen toestemming verlenen aan de pleegouders om het kind te laten dopen, want Jeugdbescherming mag ook geen beslissingen nemen die in strijd zijn met de levensovertuiging van de ouder.

Besnijdenis

Wanneer de pleegouders de besnijdenis, zoals verzocht door de ouders, weigeren, dient de pleegouder bij de kantonrechter een verzoek in te dienen om een bijzondere curator te benoemen. Een bijzondere curator kan opkomen voor de belangen van het kind. De rechter kan kiezen voor uitstel van de beslissing totdat het kind zelf de beslissing kan nemen.

Geloof en puberteit

Jeugdbescherming dient rekening te houden bij de plaatsing met de leeftijd van het kind. Wanneer het kind weigert in een gelovig gezin geplaatst te worden, dient Jeugdbescherming te zoeken naar een gezin dat past bij het kind.

3.6.5 Financiën pleegkind

Vermogensbeheer en onderhouderplicht

Het vermogen van de minderjarige wordt beheerd door de ouder of voogd die belast is met het gezag. De ouder is onderhoudsplichtig ook wanneer hij of zij niet over het gezag beschikt.

Bankrekening pleegkind

Wanneer een pleegkind langer in een pleeggezin woont, willen veel pleegouders een spaarrekening openen voor hun pleegkind, zodat het de beschikking heeft over spaargeld. Als het pleegkind jonger is dan 18 jaar hebben ouders de mogelijkheid geld te storten of op te nemen van de rekening van hun kind. U als pleegouder hebt niet de mogelijkheid geld op te nemen. Om toch zeggenschap over de spaarrekening te hebben bestaat er de mogelijkheid om op úw naam een spaarrekening ten behoeve van uw pleegkind te openen. Uw bankmedewerker kan u hierbij helpen.

Schenken

Het is mogelijk om een pleegkind geld te schenken. Als het gaat over grotere bedragen bijvoorbeeld ten behoeve van studie of beroepsopleiding is het raadzaam dat met een notaris te overleggen en de schenking bij notariële akte te laten vastleggen. Bij vrijwillige plaatsingen of bij Jeugdbescherming hebben ouders het beheer van de bankrekening van hun kind. Hierdoor bestaat er een risico dat het geld anders wordt gebruikt dan voor het kind.

Erven

Pleegkinderen blijven altijd erfgenaam van hun ouders en zijn geen wettelijke erfgenaam van pleegouders. Wilt u uw pleegkinderen laten erven, dan zal dit altijd in een testament of codicil moeten worden beschreven. Het is raadzaam om met een notaris te overleggen hoe u een pleegkind kunt laten erven en wat de consequenties daarvan zijn, bijvoorbeeld met betrekking tot successierechten.

Wet werken en bijstand

Een pleegvergoeding heeft geen invloed op de hoogte van een bijstandsuitkering. Wanneer de gemeente hier korting op toepast, kan hiertegen binnen zes weken bezwaar worden gemaakt.

4 VRIJWILLIGE EN JUSTITIËLE PLEEGZORG EN PLEEGOUDEVOOGDIJ

Wanneer een kind in omstandigheden verkeert die zijn groei of zijn ontwikkeling belemmeren, kan er een melding gedaan worden bij Veilig Thuis, bij het Wijkteam Gemeente en bij Jeugdbescherming. Een jeugdbeschermingsmaatregel komt veelal tot stand op grond van een melding van een van deze organen bij de Raad voor de Kinderbescherming. De Raad start aan de hand van de zorgmelding een raadsonderzoek. De uitslag van dit onderzoek kan leiden tot een advies aan de Kinderrechter.

Een rechter kan, na alle partijen te hebben gehoord, gedwongen hulpverlening opleggen en kan eveneens een uitspraak doen over een uithuisplaatsing. De meest gehanteerde term voor gedwongen hulpverlening is een ondertoezichtstelling. Niet iedere ondertoezichtstelling leidt tot een uithuisplaatsing.

Ouders delen na de uitspraak van de rechter het gezag over hun kind met Jeugdbescherming, tenzij ouders niet in staat worden geacht dit in te vullen. In de gevallen waarin ouders niet in staat worden geacht het gezag uit te oefenen, is er sprake van een voogdijmaatregel. In dit geval gaat de volledige voogdij naar Jeugdbescherming.

De rechter benoemt een voogd als:

- gezag beëindigde maatregel van de ouder(s);
- de ouder(s) met gezag is/zijn overleden;
- de ouder(s) zelf nog minderjarig is/zijn;
- er andere gronden voor zijn, hierbij gaat het vaak om de voorlopige voogdij.

Er zijn situaties waarbij de rechtbank van mening is dat direct handelen noodzakelijk is. Dan is er sprake van een spoedeisende maatregel met een tijdelijk karakter (drie maanden). Een spoedeisende maatregel (bijvoorbeeld bij kinderen die in een drugspand worden aangetroffen, jonge kinderen die over straat zwerven, acute mishandeling) leidt meestal tot een uithuisplaatsing. Dit noemt men een voorlopige ondertoezichtstelling (VOTS). Het bijzondere van een spoedeisende maatregel is dat er direct wordt gehandeld op verzoek van de Raad voor de Kinderbescherming. De Raad voor de Kinderbescherming gaat daarna een onderzoek doen.

De Raad voor de Kinderbescherming is een onderzoekende instantie die de Kinderrechter adviseert. Jeugdbescherming is een uitvoerende instantie.

Pleegzorg neemt verantwoording in een deeltaak van Jeugdbescherming;: de begeleiding van uithuisgeplaatste kinderen in een pleeggezin. Op het moment dat u in beeld komt als pleegouder heeft de medewerker van Jeugdbescherming instelling (jeugdzorgwerker) het kind al aangemeld bij Pleegzorg.(via een Indicatiebesluit). Naast het daadwerkelijk opdracht geven tot plaatsen zijn jeugdzorgwerkers belangrijk in de besluitvorming betreffende de contacten/omgangsregelingen met de ouders. Zij treden hierover veelal in overleg met de pleegzorgbegeleider. De jeugdzorgwerker rapporteert regelmatig over de ontwikkelingen van het kind en het gezin van herkomst.

Vrijwillige plaatsing

De ouder(s) heeft/hebben nog altijd het gezag over het kind. Dat betekent dat zij in principe op ieder moment de plaatsing kan/kunnen beëindigen. Op het moment dat een wijkteam/Gemeente de vrijwillige plaatsing formeel maakt door een indicatie besluit pleegzorg af te geven wordt een plaatsing van een kind bij pleegouders formeel. Pleegouders krijgen vanaf dat moment begeleiding bij de opvoeding en een pleegvergoeding. Het pleegkind moet ook op het nieuwe adres ingeschreven worden. Bij een vrijwillige plaatsing is het wel als eis dat de ouder akkoord gaat dat het kind in het pleeggezin woont.

De Wet op de Jeugdzorg bepaalt dat voor alle vormen van hulp, naast de eventuele toetsing bij een rechter, een indicatiebesluit nodig is. Een indicatiebesluit is het best te zien als een "verwijskaart" voor hulp, die door de jeugdzorgwerker/medewerker wijkteam moet worden aangevraagd.

Pleegoudervoogdij

Als uw pleegkind waarschijnlijk tot zijn 18e jaar bij u blijft wonen en Jeugdbescherming instelling heeft de voogdij over uw pleegkind en het is in het belang van het pleegkind, dan kunt u overwegen pleegoudervoogdij aan te vragen. In deze regeling kunt u als pleegouders de voogdij uitoefenen met behoud van begeleiding (minimaal 1 keer per jaar) en pleegvergoeding.

Uw pleegzorgbegeleider blijft u en uw gezin en het pleegkind begeleiden. Tijdens de aanvraag tot pleegoudervoogdij blijft er ook een indicatie pleegzorg nodig. Jeugdbescherming instelling zorgt voor afgifte hiervan.

De wet Verbetering positie Pleegouders is in juli 2013 ingegaan. Een van de grote wijzigingen in deze wet is dat vanaf dat moment beide pleegouders pleegoudervoogdij over hun pleegkind aan kunnen vragen (voorheen kon slechts een van beide pleegouders dit aanvragen. Met behoud van begeleiding en vergoeding.

Voorwaarden voor pleegoudervoogdij zijn:

1. Er is al een voogdij maatregel. Deze wordt uitgeoefend door Jeugdbescherming instelling.
2. Er dient opnieuw een indicatie pleegzorg aangevraagd te worden.
3. Het is in het belang van uw pleegkind dat pleegoudervoogdij wordt aangevraagd.. Het is belangrijk dat ouders in dit besluit betrokken worden.
4. De pleegouders willen graag de voogdij uitoefenen, maar willen ook de begeleiding en vergoeding vanuit de pleegzorgorganisatie blijven ontvangen.
5. Jeugdbescherming instelling stemt ermee in de voogdij aan de pleegouders over te dragen en laat zich van de voogdij ontslaan. Indien Jeugdbescherming niet meewerkt, moet(en) de pleegouder(s) zelf een verzoek tot ontslag indienen.
6. De rechter moet het verzoek honoreren.
7. Pleegouders zijn verplicht begeleiding van de plaatsende instantie (pleegzorgbegeleider) te accepteren. De frequentie van de begeleiding wordt in samenspraak tussen pleegouders en pleegzorgbegeleider bepaald. Er moet minimaal 1 keer per jaar een gesprek plaatsvinden. Ook moet er 1 maal per jaar de veiligheidslijsten worden afgenomen.

Als pleegoudervoogd bent u wettelijk verantwoordelijk en in principe aansprakelijk voor uw pleegkind. Daarbij bent u verantwoordelijk voor het beheren van het eventuele vermogen van uw pleegkind. De plaatsing in uw gezin duurt in ieder geval tot uw pleegkind meerderjarig is. Als de plaatsing voortijdig beëindigd wordt, behoudt u als pleegouder in principe de voogdij. Indien u als pleegouder de voogdij krijgt, gaat u dus een verbintenis voor langere tijd met uw pleegkind aan. Een verbintenis waarvan u zichzelf niet eenvoudig kunt ontslaan.

Blokkaderecht

De ouder(s) met het gezag of de voogd mogen een pleegkind dat met hun instemming in een pleeggezin is geplaatst en daar één jaar of langer verblijft, niet uit dat pleeggezin weghalen zonder toestemming van de pleegouders. Dit geldt niet wanneer een pleegkind onder toezicht (OTS) staat. Om een beroep te kunnen doen op het blokkaderecht moet aan twee voorwaarden zijn voldaan:

- er is sprake van een vrijwillige plaatsing of plaatsing in het kader van voogdij;
- de plaatsing duurt al minimaal één jaar.

Het blokkaderecht kan ingezet worden tegenover de voogd en tegenover de met gezag belaste ouder(s). Zie ook diverse wetsartikelen van het Burgerlijk Wetboek.

Pleegouders als 'Belanghebbende'

Om als pleegouder als 'belanghebbende' te worden beschouwd, zijn er enkele zaken van belang:

1. De duur van de pleeggezinplaatsing.
2. De aard van de plaatsing.
3. De mening van het pleegkind zelf.

Ad 1: Als u minstens een jaar voor uw pleegkind hebt gezorgd, beschouwen de meeste rechters u 'officieel' als belanghebbende. U wordt bij de belangrijke beslissingen betrokken. U kunt niet beslissen, maar uw mening wordt gevraagd. De beslissing wordt genomen door de ouder met gezag of door de jeugdzorgwerker. U krijgt een uitnodiging voor de zittingen bij de rechtbank over uw pleegkind, bijvoorbeeld over de verlenging van de ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing of over wijzigingen in de omgangsregeling.

Ad 2: Ook als u korter dan een jaar voor uw pleegkind hebt gezorgd, kunt u als belanghebbende worden aangemerkt. Bijvoorbeeld bij een perspectiefbiedende plaatsing. Het is dan de bedoeling dat de plaatsing in uw gezin langer dan een jaar zal duren en het is dan een logische stap om u al eerder te beschouwen als 'belanghebbende'.

Ad 3: Het pleegkind kan ook zelf aangeven dat het graag wil dat u op een zitting aanwezig bent of in zijn algemeenheid als belanghebbende wordt aangemerkt.

Jeugdbescherming instelling moet bij al zijn verzoeken aan de kinderrechter een lijst met belanghebbenden meesturen. De rechter kan hiermee instemmen of aan Jeugdbescherming instelling vragen om de lijst met belanghebbenden aan te vullen, bijvoorbeeld met de gegevens van de pleegouders. Jeugdbescherming instelling kan dit (gemotiveerd) weigeren, maar daarna kan de kinderrechter besluiten om deze personen toch wel op te roepen als belanghebbende. U kunt zelf aan de jeugdzorgwerker vragen om u op de lijst van belanghebbenden te vermelden. Vindt men bij Jeugdbescherming instelling dat u geen belanghebbende bent, dan vraagt u het aan de kinderrechter. U schrijft aan de kinderrechter dat u ter zitting wilt verschijnen om uw mening te geven of u zet uw mening voor de kinderrechter op papier. De kinderrechter heeft het laatste woord om u aan te merken als belanghebbende. In bijna alle gevallen zal de rechter uw mening meewegen in zijn/haar beslissing. U hebt als belanghebbende ook verplichtingen: De rechter kan van u als belanghebbende eisen dat u alle gegevens en bewijsstukken verstrekt die hij of zij wil inzien.

Op 15 maart 2011 heeft de Tweede Kamer met twee belangrijke voorstellen ingestemd:

- Pleegouders krijgen spreekrecht in de rechtszaal.
- Een besluit over het beëindigen van een langdurige plaatsing in een pleeggezin moet voortaan altijd aan de kinderrechter worden voorgelegd.

Wettelijke aansprakelijkheid

Bij aansprakelijkheid is de hoofdregel dat de ouder met gezag of de voogd (dit kan Jeugdbescherming instelling zijn) aansprakelijk is voor het kind tot 14 jaar, dus ook voor het betalen van aangerichte schade aan een derde. De ouders kunnen alleen aansprakelijk zijn als zij met het gezag belast zijn. Jeugdbescherming instelling kan alleen aansprakelijk zijn als het met de voogdij belast is.

Voor kinderen tussen de 14 en 16 jaar geldt als hoofdregel dat het kind en eventueel daarnaast de ouder met gezag of de voogd de veroorzaakte schade moet vergoeden. De ouder met gezag of voogd is niet altijd in staat om dagelijks feitelijke invloed uit te oefenen op het gedrag van het kind dat niet meer thuis woont. Zij kunnen van aansprakelijkheid worden uitgesloten. Kinderen ouder dan 16 jaar: de jongere zelf is aansprakelijk. Vaak valt de schade nog onder de WA-verzekering.

De Aansprakelijkheidsverzekering Particulieren (AVP) dekt in de meeste gevallen de onrechtmatige daden van degene die de verzekering sluit, maar ook van diens minderjarige kinderen.

Als u als pleegouder de voogdij over uw pleegkind heeft, dan bent u in principe dus wettelijk aansprakelijk als uw pleegkind bij derden schade aanricht. U doet er goed aan uw pleegkind dan ook gewoon mee te verzekeren in uw gezins-WA-verzekering. Wanneer u geen voogdij heeft, kunt u doorgaans alleen in uitzonderlijke gevallen aansprakelijk worden gesteld. Er moet dan sprake zijn van een door u gepleegde onrechtmatige daad. Het is echter altijd verstandig uw pleegkind mee te verzekeren in uw WA-verzekering, dus ook als u geen voogdij heeft.

Vakantie naar het buitenland

Als uw pleegkind meegaat op vakantie naar het buitenland moet het een paspoort of identiteitskaart hebben. Als uw pleegkind onder voogdij staat, heeft u voor het aanvragen van een paspoort toestemming nodig van de voogd (Jeugdbescherming instelling). Is uw pleegkind onder toezicht gesteld, dan heeft u toestemming nodig van de ouder(s) met gezag. Die toestemming van de ouders is ook nodig bij een vrijwillige plaatsing.

Zie ook hoofdstuk 5 5.10 reisdocumenten

Als uw pleegkind 12 jaar of ouder is, kan het zelf een identiteitskaart aanvragen. Deze kaart is in Europa geldig. Wanneer u met uw pleegkind naar het buitenland gaat, is het verstandig het pleezorgcontract en een verklaring van uw pleezorgvoorziening in het Engels/Frans/Duits mee te nemen. De pleezorgorganisatie kan u deze op verzoek toezenden. In zo'n verklaring staat vermeld dat het betreffende kind een pleegkind is dat in uw gezin geplaatst is.

Licht uw pleezorgorganisatie altijd in over uw plannen om naar het buitenland te gaan.

Alle hierboven geschreven informatie is beknopt weergegeven. Het staat uitgebreider te lezen in het boek *Paraplu voor pleegouders - In de juridische praktijk*, geschreven door Mariska Kramer. Het boek is uitgegeven bij Uitgeverij SWP Amsterdam.

ISBN 90 6665 647 6

5 ALGEMEEN

Alle betrokken partijen rondom een pleegzorgplaatsing hebben een eigen en een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het zo goed mogelijk verlopen van de plaatsing. Overleg en afstemming vooraf kan veel problemen voorkomen. Net als met eigen kinderen moet u als pleegouder soms ook beslissingen nemen die onverwachte gevolgen kunnen hebben.

Wij raden u aan om bij de start van elke plaatsing de relevante onderdelen van dit hoofdstuk te bespreken met uw pleegzorgbegeleider, met de ouders en met de plaatsende instantie. In dit hoofdstuk beschrijven we hoe u kunt handelen in diverse omstandigheden.

5.1 Algemene zaken

Inschrijving gemeentelijke basisadministratie

Als een pleegkind bij u in huis komt wonen, dient de wijziging van het woonadres van uw pleegkind binnen 10 dagen te worden doorgegeven aan de basisadministratie. De wettelijk vertegenwoordiger en/of plaatsende instantie is hiervoor in de eerste plaats verantwoordelijk. In de praktijk wordt dit over het algemeen door de pleegouder gedaan. Het is raadzaam om dit met uw pleegzorgbegeleider kort te sluiten. U bent verplicht om u te legitimeren en een bewijs mee te nemen dat u verzorger bent, bijvoorbeeld het pleegzorgcontract. Als uw pleegkind een identiteitsbewijs heeft, neemt u dit dan mee naar het gemeentehuis. Sommige gemeentes nemen geen genoegen met het pleegzorgcontract, dan moet de wettelijk vertegenwoordiger alsnog het pleegkind aanmelden. Ook hij dient zich te legitimeren.

Uitschrijving gemeentelijke basisadministratie

Als het pleegkind bij u vertrekt, moet degene bij wie het kind vanaf dat moment verblijft, de wijziging aan de nieuwe gemeente doorgeven. U kunt dit niet zelf regelen. Door de inschrijving op het nieuwe verblijfsadres wordt het kind automatisch uitgeschreven op uw adres. Het gebeurt regelmatig dat 'vergeten' wordt een doorgeplaatst pleegkind aan te melden op het nieuwe woonadres. Dit kan vervelende consequenties hebben. Uw voormalig pleegkind staat tot de overschrijving bij u ingeschreven. Eventuele rekeningen, bekeuringen en oproepen blijven op uw adres komen. Ook voor de weging van diverse belastingen waarvoor het aantal bewoners van een woning relevant is (o.a. waterschap, afvalheffing) wordt uw pleegkind meegeteld tot het bij u is uitgeschreven. Als na herhaaldelijk verzoek de uitschrijving niet gerealiseerd wordt, kunt u de gemeente verzoeken om de wettelijk vertegenwoordiger aan te sporen de uitschrijving te regelen. De gemeente kan hiervoor pressiemiddelen als een proces-verbaal gebruiken.

Geheime plaatsing

Soms wordt een pleegkind, om zijn veiligheid te waarborgen, in het geheim in uw pleeggezin geplaatst. Uw adresgegevens worden dan niet verstrekt aan de ouders van uw pleegkind. Op de officiële papieren wordt vermeld dat het kind is geplaatst bij de pleegzorgorganisatie.

De maximale duur van een geheime plaatsing is 6 weken met eventuele mogelijkheid tot verlenging. Daarna hebben de ouders het recht om de verblijfplaats van hun kind te weten. Zij kunnen dit desnoods via de rechter afdwingen.

Omdat ouders eenvoudig het woonadres van hun kind kunnen achterhalen via de gemeentelijke basisadministratie is het verstandig om de Jeugdzorg-instelling of uw pleegzorgbegeleider de inschrijving in de basisadministratie te laten verzorgen en de adresgegevens van de plaatsende instelling of de betreffende pleegzorgorganisatie te vermelden. Indien u uw pleegkind toch op uw adres wilt laten inschrijven, kunt u verzoeken om dit apart te laten coderen als geheime plaatsing.

Op alle juridische correspondentie waarop u als pleegouder en/of belanghebbende staat geregistreerd worden dan echter ook uw adresgegevens vermeld. Deze papieren gaan ook naar (de advocaat van) de ouders. Realiseert u zich dat uw adres op deze manier ongewild bij de ouders terecht kan komen.

Als u een geheim geplaatste baby of peuter laat controleren bij een openbaar consultatiebureau, loopt u het risico op herkenning. U kunt uw pleegkind ook bij uw eigen huisarts laten controleren

Burger Service Nummer

Iedereen die bij de gemeente staat ingeschreven, heeft een Burgerservicenummer. Dit nummer staat in het identiteitsbewijs (paspoort, rijbewijs of identiteitskaart). Alle instanties zijn wettelijk verplicht het BSN te gebruiken bij inschrijving en bij de uitwisseling van gegevens, bijvoorbeeld met andere zorgaanbieders. Doel is dat zorgverleners veilig en betrouwbaar relevante medische gegevens met elkaar delen.

Legitimatie

Elke inwoner van Nederland is verplicht zich te identificeren bij bepaalde geldzaken, bij het zoeken naar werk, bij indiensttreding en op het werk, voor het aanvragen van een uitkering of BSN, bij binnenlands vreemdelingentoezicht en het bezoeken van een voetbalwedstrijd. Ook voor buitenlandse reizen is een geldig identiteitsbewijs nodig. Daarnaast is elke inwoner van Nederland verplicht een geldig identiteitsbewijs te tonen als de politie of een andere toezichthouder hierom vraagt. (Wet op de Identificatieplicht WID).

Naamswijziging

De naam van een kind is heel belangrijk. Het geeft aan waar hij vandaan komt. Soms wil een pleegkind dat al langere tijd bij zijn pleegouders woont, de naam krijgen van zijn pleegouders.

Uw 12+ pleegkind kan uw achternaam krijgen als u en het kind dit allebei willen en ouders hiermee kunnen instemmen.. Voorwaarde is dat uw pleegkind minimaal 3 jaar aantoonbaar door u verzorgd en opgevoed is op het moment van de aanvraag. Als uw pleegkind jonger is dan 12 jaar, geldt een periode van 5 jaar. U kunt dit aantonen met uw pleegzorgcontract of beschikking.

Soms kan eerder een aanvraag voor naamswijziging gedaan worden op grond van 'psychische hinder'. Als uw pleegkind lichamelijk of geestelijk lijdt onder de naam die hij draagt, kan een onderzoek aangevraagd worden. Een onafhankelijke psychiater dient vast te stellen of een naamswijziging de klachten kan verminderen of verhelpen. U kunt dit onderzoek aanvragen of Jeugdbescherming instelling kan dit doen. Degene die de aanvraag voor onderzoek doet, is betalingsplichtig.

Het verzoek tot naamswijziging moet door de wettelijk vertegenwoordiger(s) (ouder, voogd of pleegoudervoogd) van uw pleegkind, samen met u (degene van wie de naam gevraagd wordt), ondertekend en aangevraagd worden bij de afdeling bestuurszaken van het ministerie van Justitie. Deze laat de situatie controleren en beoordelen. Als beide ouders het gezag hebben, moeten beide ouders het verzoek tot naamswijziging ondertekenen.

Bezwaar of weigering toestemming

Een verzoek om naamswijziging wordt alleen toegewezen als beide ouders daarmee instemmen. Indien de ouder(s) van uw pleegkind bezwaar maakt/maken tegen de naamswijziging, wordt aan de Raad voor de Kinderbescherming een advies gevraagd.

Jonger dan 12

Als uw pleegkind jonger is dan 12 jaar en tegen de zin van zijn ouders per se zijn naam wil laten wijzigen, kan hij de rechter hiervoor om vervangende toestemming vragen. Dit kan alleen als de weigerende ouders aantoonbaar minder dan ¼ deel (dus minder dan 1,5 jaar) van de periode vóór de verzorgingstermijn van 5 jaar met uw pleegkind hebben samengewoond.

Draagt uw pleegkind de naam van zijn vader, terwijl hij deze niet kent, dan kan het verzoek tot naamswijziging zonder toestemming van deze vader ingediend worden. Als de ouder(s) een beëindiging ouderlijke macht hebben, kan een naamswijziging ook zonder toestemming van de ouder(s) door de rechter worden toegewezen.

12 jaar en ouder

Als uw pleegkind 12 jaar of ouder is en tegen de zin van zijn ouders per se zijn naam wil laten wijzigen, kan hij de rechter hiervoor om vervangende toestemming vragen.

Weigeren de ouders of Jeugdbescherming instelling de naamswijziging aan te vragen, dan kunt u of uw 12+ pleegkind de kantonrechter verzoeken om een bijzondere curator aan te wijzen. Deze bijzondere curator kan dan namens uw pleegkind het verzoek indienen.

18+

Als uw pleegkind meerderjarig is, kan hij zelf verzoeken om zijn naam te wijzigen naar uw achternaam als hij minstens 3 jaar voordat hij meerderjarig werd door u werd verzorgd.

Ongedaan maken

Uw pleegkind kan maar eenmaal zijn naam wijzigen. Als uw pleegkind spijt heeft van zijn keuze kan hij, zodra hij meerderjarig wordt, wel zijn naamswijziging ongedaan laten maken. Hij krijgt dan weer zijn oorspronkelijke achternaam.

5.2 Ongevallen

Uw pleegkind kan, tijdens het verblijf in uw gezin, een ongeval krijgen. Licht zo snel mogelijk uw pleegzorgbegeleider in. Hij informeert de ouders en/of jeugdzorgwerker en vraagt hun om toestemming voor eventueel medisch noodzakelijk handelen. U hebt geen bevoegdheid om uw pleegkind medisch te laten behandelen! Hiervoor hebt u toestemming nodig van wettelijk vertegenwoordigers van uw pleegkind. In acute situaties waarbij snel medisch handelen noodzakelijk is kan de arts in samenspraak met u, medische handelingen uitvoeren.

Verkeersongeval

Het is strafbaar de plaats van het ongeval te verlaten zonder de persoonlijke gegevens van de betrokkenen van het ongeval te hebben vastgelegd, evenals de kentekennummers en verzekeringsgegevens. Na een ernstig verkeersongeval, bijvoorbeeld als er gewonden zijn, moet de politie worden gewaarschuwd.

Laat uw pleegkind nooit een schadeformulier of andere verklaring over de schuldvraag van het ongeval ondertekenen als hij (of u) niet begrijpt wat er staat of als er verschillen van mening zijn over de toedracht van het ongeval. In een dergelijk geval kan uw pleegkind of u de politie waarschuwen, ook als het alleen om zaakschade gaat.

Letsel en letselschade

Als uw pleegkind (voetganger of fietser) onder de 14 jaar is, is de bestuurder van een auto, motor of brommer volledig aansprakelijk voor letsel en letselschade, tenzij hij kan aantonen dat er sprake is van overmacht.

Is uw pleegkind (voetganger of fietser) boven de 14 jaar dan is de bestuurder voor 50% aansprakelijk, tenzij hij kan aantonen dat er sprake is van overmacht. Voor de overige 50% is de hoogte van de schadevergoeding afhankelijk van de mate van schuld van alle betrokkenen bij het ongeval.

Uw pleegkind heeft in geval van verwonding veroorzaakt door derden recht op vergoeding van zijn schade. Bijvoorbeeld vergoeding van de medische kosten (arts, ziekenhuis, fysiotherapie en dergelijke voor zover deze niet langs andere wegen worden vergoed) of inkomstenderving door tijdelijke of blijvende arbeidsongeschiktheid.

De ouders van uw gewonde pleegkind hebben recht op schadevergoeding als zij de schade (moeten) betalen. Pleegouders hebben hier geen recht op. In geval van overlijden kunnen de ouders vergoeding van de uitvaartkosten vorderen. Pleegouders niet.

Materiële schade

Als uw pleegkind ten gevolge van een ongeval materiële schade heeft (kapotte fiets, kapotte kleding), kan hij of zijn wettelijk vertegenwoordiger (de verzekeraar van) de tegenpartij hiervoor aansprakelijk stellen. Degene die schadevergoeding vordert, moet bewijzen dat hij de schade heeft geleden en in welke omvang. Dit kan door middel van facturen van artsen/ziekenhuizen, medische expertiserapporten, getuigenverklaringen, foto's e.d. Als de schadeveroorzaker onverzekerd of onbekend is, kan de schade worden ingediend bij het Waarborgfonds Motorverkeer.

U kunt als pleegouder niet aansprakelijk gesteld worden voor het ongeval, indien u niet nalatig bent geweest. De ouders van uw pleegkind kunnen wel een klacht tegen u indienen. Uw pleegzorgbegeleider staat u bij in de procedure.

Smartengeld

Als uw pleegkind ten gevolge van een verkeersongeval pijn, verdriet of gederfde levensvreugde ondervindt (smart), kan hij of zijn wettelijk vertegenwoordiger (de verzekeraar van) de tegenpartij hiervoor aansprakelijk stellen. De hoogte van het smartengeld wordt berekend aan de hand van de aard, duur en intensiteit van de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde.

Naasten van een overleden of gewond pleegkind hebben geen recht op smartengeld.

Ongeval tijdens of onderweg van naar school

Bij kleine verwondingen, verstuikingen, builen e.d. verricht de school meestal de eerste hulp. Als er twijfels zijn over de ernst en aard van het letsel, dan zoeken zij contact met u. U dient met de ouders of voogd te overleggen welke stappen moeten worden ondernomen. Alleen als u niemand kunt bereiken, gaat u met uw pleegkind naar uw huisarts.

Bij het vermoeden van een botbreuk of andere spoedeisende hulp wordt een kind meestal direct door de school naar de eerste hulpafdeling van het ziekenhuis gebracht. U wordt dan zo snel mogelijk ingelicht en overlegt met de ouders of voogd welke stappen moeten worden ondernomen.

Doorgaans heeft de school een collectieve ongevallenverzekering gesloten ten behoeve van alle leerlingen. De verzekering is van kracht tijdens de schooluren en geldt ook voor activiteiten in schoolverband buiten de school en gedurende het rechtstreeks gaan van huis naar school en terug of naar een door de schoolleiding aangegeven plaats en terug. De meeste scholen zijn ook verzekerd voor de materiële schade die ontstaat na een ongeval tijdens schooltijd.

Ongeval in het buitenland

Uw pleegkind kan tijdens een buitenlandreis een ongeluk krijgen. Stel hiervan zo spoedig mogelijk de ouders en Jeugdbescherming instelling in kennis. Pleegouders mogen zelf geen beslissing nemen om hun pleegkind medisch te laten behandelen. Hiervoor is altijd eerst toestemming nodig van de ouders of voogd. Als de ouders niet bereikbaar zijn en de situatie acute medische hulp vergt, kunt u zich met uw pleegkind wenden tot een arts. U vraagt daarna toestemming aan de ouders.

Om te voorkomen dat uw pleegkind verstoken blijft van medische zorg vanwege wettelijke bepalingen, kunt u vooraf aan de ouders of voogd verzoeken om een toestemmingsverklaring te tekenen ingeval van een ongeval tijdens de vakantie. Maak deze verklaring op in het Engels of in de taal van het te bezoeken land. De basiszorgverzekering geeft slechts in Europa recht op verzekering. Als u buiten Europa op vakantie gaat, dient u een aanvullende verzekering af te sluiten of een reisverzekering.

Europese zorgpas

Als u uw vakantie in het buitenland doorbrengt, hebt u een Europese zorgpas nodig. De gratis zorgpas geeft recht op zorg in alle landen van de Europese Unie en enkele andere landen. Zonder de pas lopen u en uw pleegkind het risico in het buitenland geen medische zorg te ontvangen of medische kosten te moeten voorschieten. Bij sommige verzekeraars is de nationale verzekeringspas ook de Europese pas. Vraag de pas tijdig aan bij uw verzekeraar. Het kan enkele weken duren voor u de Europese pas ontvangt.

Als uw pleegkind in het buitenland een ongeluk krijgt, kan hij in Nederland zijn schadevergoeding indienen bij de verzekeraar van de schuldige tegenpartij via een vertegenwoordiger (schaderegelaar) van de buitenlandse verzekeraar. Uw verzekeraar heeft de adresgegevens.

Ander ongeval

Uw pleegkind kan tijdens sport, spel of andere omstandigheden een ongeluk krijgen. Pleegouders mogen zelf geen beslissing nemen om hun pleegkind medisch te laten behandelen. Hiervoor is altijd eerst toestemming nodig van de ouders of voogd.

5.3 Medische behandeling

Ziekenhuis of arts bezoek

Voor een consult kunt u zonder toestemming van de wettelijk vertegenwoordiger met uw pleegkind de huisarts bezoeken. Als een medische behandeling voor uw pleegkind tot twaalf jaar noodzakelijk is, dient u toestemming van de wettelijk vertegenwoordiger te hebben. Bij een vrijwillige plaatsing en bij OTS is dit de ouder(s) met gezag en bij voogdijplaatsing is dit de plaatsende instantie.

Voor kinderen tussen de twaalf en zestien jaar geldt dat de ouders voor hen de behandelovereenkomst sluiten. Aangenomen wordt dat uw minderjarige pleegkind zelf een behandelovereenkomst kan sluiten voor routinematige/eenvoudige behandelingen. Dit betekent dat hij zelf naar de huisarts kan gaan met eenvoudige klachten en naar de tandarts voor gebitscontrole.

Tussen de twaalf en zestien jaar is zogenaamde 'dubbele toestemming' vereist voor uitvoeringshandelingen: van uw pleegkind zelf en van de ouders met gezag (of de voogd). Jongeren vanaf zestien jaar, mogen zelfstandig een geneeskundige behandelingsovereenkomst aangaan en laten uitvoeren, als zij handelen met toestemming van hun ouders of voogd. Jongeren vanaf 18 jaar zijn volledig handelingsbekwaam en hebben geen toestemming nodig voor uitvoering van een behandeling.

Als uw pleegkind onder voogdij staat van de Jeugdbescherming instelling, kunt u gebruikmaken van een medische machtiging ten behoeve van de dagelijkse medische verzorging (eenvoudige behandeling verricht door een arts, tandarts, fysiotherapeut of andere therapeut, tandartscontrole, het voorschrijven van een antibioticakuur, behandeling van een verzwikte enkel, eczeem e.d.) van uw pleegkind. Met dit formulier verleent de directeur van de Jeugdbescherming instelling uitdrukkelijk toestemming aan bepaalde pleegouders van een bepaald pleegkind voor de voorkomende 'alledaagse' geneeskundige zorg ten behoeve van het kind.

Vanaf 1 januari 2006 moet iedereen die naar een ziekenhuis, polikliniek of zelfstandig behandelcentrum, gaat aantonen wie hij is. U moet zichzelf en uw pleegkind moet zich kunnen legitimeren.

Plotselinge ziekte

Wanneer uw pleegkind plotseling ziek wordt, moet het naar een arts of ziekenhuis. U kunt uw pleegkind naar de huisarts van zijn ouders laten gaan, maar ook met hem naar uw eigen huisarts gaan of een ziekenhuis in uw regio. Breng, via uw pleegzorgbegeleider, de ouders (of voogd) zo spoedig mogelijk op de hoogte. De arts mag pas tot medisch handelen overgaan als de ouders (of voogd) toestemming hebben verleend.

Om toestemming van de ouders te kunnen krijgen, moeten zij geïnformeerd worden. Soms kan met het oog op de privacy van uw pleegkind geen toestemming aan de ouders gevraagd worden (bijv. bij behandeling van een

geslachtsziekte of zwangerschapsonderbreking). De arts hoeft dan geen toestemming te vragen om te behandelen.

Bij weigering

Als u, eventueel met uw pleegkind en de arts, van mening bent dat een bepaalde behandeling nodig is, hebt u geen bevoegdheid om toestemming te verlenen, als de wettelijk vertegenwoordigers (ouders of voogd) een behandeling weigeren. Mogelijk kan uw pleegzorgbegeleider of de Jeugbeschermmer de ouders bewegen toestemming te geven. Pleegoudervoogden hebben zelf de voogdij en beslissen zelf.

Weigert de ouder met gezag de benodigde toestemming voor een noodzakelijke behandeling ('behandeling waarmee ernstig nadeel voor uw pleegkind kan worden voorkomen') van uw vrijwillig geplaatste pleegkind te geven, dan kan dit een reden zijn om een voorlopige maatregel aan te vragen. U (of de arts) doet melding bij de Raad voor de Kinderbescherming. De Raad kan een tijdelijke kindbeschermingsmaatregel (schorsing van het ouderlijke gezag, voorlopige OTS of voorlopige voogdij) vragen bij de rechter. Daarna kan de aangewezen voogd zich uitspreken over de noodzaak van de behandeling. Staat het kind eenmaal (tijdelijk) onder toezicht, dan kan de Jeugdbescherming instelling de kinderrechter vragen om vervangende toestemming.

Als de beide ouders het samen niet eens kunnen worden over het verlenen van toestemming, dan kunnen zij de rechter vragen een beslissing te nemen. Orthodontiebehandeling is niet noodzakelijk en kan dus niet via de rechter worden afgedwongen.

Als uw OTS geplaatste pleegkind een medische behandeling moet ondergaan en de ouders weigeren toestemming te geven, kan de jeugdzorgwerker aan de kinderrechter vervangende toestemming vragen voor een noodzakelijke medische behandeling. Weigert de Jeugdbescherming instelling de benodigde toestemming voor een noodzakelijke behandeling van uw voogdij geplaatste pleegkind, dan kunt u niets doen. De vervangende toestemming van de rechter verplicht de behandelend arts niet tot behandeling.

U kunt aan de rechter verzoeken om een bijzondere curator te benoemen, als de belangen van de wettelijk vertegenwoordiger in strijd zijn met de belangen van uw minderjarige pleegkind (bijv. besnijdenis). Deze bijzondere curator kan namens uw pleegkind aan de rechter vragen de ingreep te verbieden of uit te stellen tot uw pleegkind zelf beslissingsbevoegd is. De curator kan ook de rechter verzoeken om een behandeling die uw pleegkind nadrukkelijk blijft wensen, terwijl zijn ouders/ voogd hiervoor toestemming weigeren, uit te laten voeren (bijv. herstel van functies of bloedtransfusie).

Inenting

Als uw pleegkind opgeroepen wordt voor het nationale inentingsprogramma of bijv. een griep prik, dient u toestemming van de wettelijk vertegenwoordiger te hebben om uw pleegkind daadwerkelijk te laten inenten.

Bij een geheime plaatsing raden wij u aan om niet naar het regionale consultatiebureau te gaan om uw pleegkind te laten inenten. De kans dat uw pleegkind herkend wordt en het verblijfsadres wordt prijsgegeven, is groot, zeker als de ouders in de regio wonen. Uw huisarts kan deze inenting ook toedienen. Uiteraard slechts met toestemming van de wettelijk vertegenwoordigers.

Vreemdelingen en zorgplicht

Kinderen van vreemdelingen met een verblijfsstatus (legaal) zijn niet verzekerd, toch geldt de basisregel dat iedereen recht heeft op medische noodzakelijke zorg.

Zieke kinderen van uitgeprocedeerde asielzoekers (illegaal) mogen niet worden uitgezet als dat leidt tot levensbedreigende situaties. Als een huisarts of ziekenhuis een (onverzekerde) illegale patiënt behandelt, krijgen zij dit grotendeels vergoed (koppelingsfonds c.q. beleidsregel dubieuze debiteuren). GGZ artsen ontvangen geen vergoeding.

5.4 School

Schoolkeuze

Het is voor een kind ingrijpend om in een pleeggezin te gaan wonen. Daarom wordt er de voorkeur aan gegeven om het kind op zijn vertrouwde school te laten. Bij een kortdurende plaatsing blijft uw pleegkind (indien mogelijk) op zijn eigen school, om zijn vertrouwde omgeving zo weinig mogelijk te veranderen. Wanneer een plaatsing langere tijd gaat duren, is het fijner voor uw pleegkind om naar een school dichterbij de buurt van uw huis te gaan. Hij kan dan makkelijker vrienden maken in zijn nieuwe omgeving.

De schoolkeuze wordt, bij een vrijwillige plaatsing, door de ouders van uw pleegkind bepaald en geregeld. Dit geldt voor het reguliere onderwijs, maar ook voor het speciaal onderwijs. Als uw pleegkind onder toezicht gesteld is, bepaalt de jeugdzorgwerker in samenspraak met de ouders en met u welke school gekozen wordt. Hij zal ook de eventuele overplaatsing regelen. U kunt hier zelf een voorstel in doen, in de praktijk wordt deze meestal gevolgd.

Let op: Het is belangrijk dat de ouders of de jeugdzorgwerker uw pleegkind inschrijft op school. zij zijn dan verantwoordelijk voor de gemaakte kosten. Als u zelf uw pleegkind op een school inschrijft, dan wordt u aangeschreven voor de kosten, (terwijl de ouders en/of BIZ onderhoudsplichtig zijn. De school/IBG kan zich dan nl beroepen op het contractrecht: zij hebben de overeenkomst met u.

Bij een voogdijplaatsing neemt de voogd de eindbeslissing en regelt de eventuele overplaatsing. U kunt zelf een voorkeur opgeven, bijvoorbeeld wanneer uw eigen kinderen al een bepaalde school bezoeken. Meestal zal uw voorkeur worden gevolgd. In overleg kunt u vervolgens ook zelf de aanmelding regelen.

Speciaal onderwijs

Met name voor pleegkinderen die speciaal onderwijs volgen, wordt de voorkeur gegeven om het kind op zijn vertrouwde school te laten. Meestal zijn de afstanden naar deze scholen groter. Als tijdens de plaatsing blijkt dat uw pleegkind speciaal onderwijs nodig heeft, bespreekt u en/of de schoolleiding dit met de ouders en hulpverleners. U beoordeelt gezamenlijk de mogelijkheden.

Zie bijlagen voor alle informatie over Eén Loket.

Schoolboeken

Tot op heden zijn de schoolboeken voor middelbare scholieren gratis. Als u zelf schoolboeken besteld, (met name van toepassing voor MBO) die door school verplicht zijn, kunt u in samenspraak met de pleegzorgbegeleider bespreken hoe deze kosten vergoed kunnen worden.

Schoolrapport/schoolcontacten

U mag de schoolrapporten van uw pleegkind tekenen en de ouderavonden bezoeken. Bij kortdurende pleegzorg blijven de ouders zelf de ouderavonden bezoeken, tenzij anders overeengekomen wordt.

Bij langdurende pleegzorg kunt u samen met de ouders de school bezoeken, maar u mag de gesprekken ook zonder de ouders voeren. U deelt uw pleegzorgbegeleider de ontwikkelingen mee. Hij informeert vervolgens de jeugdzorgwerker en/of de ouders. Uiteraard kunt u ook rechtstreeks met de ouders hierover spreken.

Schoolverzuim

Leerplicht

(Pleeg-) kinderen van 4 jaar mogen al naar school, maar zijn nog niet leerplichtig. Er is geen sprake van verzuim als u uw pleegkind van 4 thuishoudt. Vanaf de vijfde verjaardag is uw pleegkind leerplichtig en moet het een school bezoeken.

Vanaf 18 jaar is een jongere niet meer leerplichtig. Hij moet wel minimaal een startkwalificatie behalen. (minimaal diploma mbo niveau 2, havo of vwo). Alleen een vmbo-diploma is niet voldoende. De leerplicht

duurt voort tot wel een diploma is behaald. Haalt uw pleegkind al eerder zijn diploma, dan vervalt zijn leerplicht al eerder.

Leerplichtwet verplicht de wettelijk vertegenwoordiger van uw pleegkind (ouder, Jeugdbescherming instelling of pleegoudervoogd) en degene die met de feitelijke verzorging is belast (pleegouder), ervoor te zorgen dat de jongere als leerling van een school is ingeschreven en naar school gaat.

Dus ook u, als pleegouder bent hiervoor verantwoordelijk, tenzij u kunt aantonen dat u niet verantwoordelijk kunt worden geacht. Vanaf twaalf jaar is uw pleegkind hier ook medeverantwoordelijk voor en wordt hij persoonlijk vervolgd als het verzuim grotendeels aan hemzelf is toe te rekenen.

Spijbelen

Wettelijk verzuim

Als uw pleegkind minsten 3 dagen achtereen spijbelt (of 1/8 deel van de lesuren binnen 4 weken), moet de schoolleiding een melding doen van 'wettelijk verzuim' bij de officier van Justitie. Ook regelmatig te laat komen wordt gezien als spijbelen. De leerplichtambtenaar bezoekt u en uw pleegkind om samen, eventueel met de Raad voor de Kinderbescherming, een oplossing te vinden. Hij kan een waarschuwing geven, een Bureau-Haltstraf of een proces-verbaal.

Signaalverzuim

Als uw pleegkind regelmatig spijbelt, loopt u de (reële) kans hiervoor verantwoordelijk gesteld te worden en strafrechtelijk vervolgd te worden. Zonder gezag kunt u echter vaak onvoldoende druk uitoefenen op uw spijbelend pleegkind, u kunt hiervoor slecht de ouders of jeugdzorgwerker dwingend aanspreken.

Wanneer u de afspraken met school en leerplichtambtenaar nakomt en alles gedaan hebt wat binnen uw macht ligt om uw pleegkind de school te laten bezoeken, zal meestal niet overgegaan worden tot vervolging van u. Overleg tijdig met de school en/of de leerplichtambtenaar en uw pleegzorgbegeleider (of consulent) als uw pleegkind school verzuimt.

Luxe verzuim

Soms zijn er gebeurtenissen of afspraken tijdens schooltijden waarbij uw pleegkind aanwezig moet zijn (artsenbezoek, begrafenis, huwelijk e.d.) Hiervoor vraagt u verlof aan via de schoolleiding. De schoolleiding beoordeelt of de verlofaanvraag toegewezen mag worden. Hiervoor zijn heldere richtlijnen opgesteld.

Als de aanvraag wordt toegewezen, heeft uw pleegkind toestemming om afwezig te zijn gedurende de afgesproken tijden. Als de aanvraag wordt afgewezen dient uw pleegkind gewoon op school te zijn. U en uw pleegkind lopen het risico vervolgd te worden als u de afwijzing negeert en uw pleegkind niet op school verschijnt, tenzij u kunt aantonen dat u niet verantwoordelijk kunt worden geacht.

U wordt zeker vervolgd wanneer u (na afwijzing van een verlofaanvraag) toch besluit uw pleegkind buiten de schoolvakantie mee op vakantie te nemen.

Vervangende leerplicht

Pleegouders kunnen bij de leerplichtambtenaar van de gemeente, voor hun pleegkind een aanvraag doen voor vervangende leerplicht, vrijstelling van leerplicht of bijzonder verlof voor gewichtige omstandigheden. Om het verzoek geldig te maken, moet u ook een verzoek indienen bij de ouders en/ of jeugdzorgwerker.

5.5 Geldzaken pleegkind

Bankrekening openen

Als uw pleegkind langer in uw pleeggezin woont, wilt u mogelijk een spaar- of betaalrekening openen voor uw pleegkind, zodat hij de beschikking heeft over spaar-, kleed- of zakgeld. Als uw vrijwillig of met OTS geplaatste pleegkind jonger is dan 18 jaar, hebben zijn ouders de bevoegdheid geld te storten of op te nemen van de

rekening van hun kind. Ook de voogd van uw onder voogdij geplaatste pleegkind heeft deze bevoegdheden. U als pleegouder hebt alleen de mogelijkheid geld te storten, niet om op te nemen (tenzij u pleegoudervoogd bent).

Om zelf zeggenschap over de spaar- of betaalrekening van uw pleegkind te hebben of om anderen juist uit te sluiten van deze bevoegdheid, kunt u een spaarrekening op uw naam ten behoeve van uw pleegkind openen. Ook kunt u op uw naam een betaalrekening openen en uw pleegkind de beschikking geven over de bijbehorende pinpas. Uw bankmedewerker kan u hierbij helpen. Als uw pleegkind 18 jaar wordt, moet hij zelf een bankrekening openen.

Sparen

Uw pleegkind mag zelf beslissen of hij (een deel van) het geld dat hij ontvangt (zakgeld, bijbaan enz.) spaart. Omdat dit een onderdeel is van de opvoeding, bent u bevoegd hierover uw eigen afspraken met uw pleegkind te maken. U bent als pleegouder niet verplicht te sparen voor uw pleegkind.

Schulden

Zolang een (pleeg)kind minderjarig is, mag hij geen (financiële) overeenkomst sluiten zonder toestemming van zijn ouder of jeugdzorgwerker. Als uw minderjarig pleegkind schulden maakt, zijn hijzelf en zijn ouders (of jeugdzorgwerker) hiervoor verantwoordelijk. De schulden zijn niet op u te verhalen. U mag uw pleegkind uiteraard wel helpen om zijn schulden af te lossen. Tevens wordt van u verwacht dat u de zorgen over het financiële handelen van uw pleegkind deelt met uw pleegzorgbegeleider.

Zakgeld

Opvoeden betekent ook kinderen leren omgaan met geld. Zakgeld is een goed middel om uw pleegkind te laten experimenteren met eigen geld. U betaalt het zakgeld uit de pleegvergoeding. Vanaf een jaar of 6 krijgen veel kinderen belangstelling voor geld en willen ze over eigen geld beschikken.

Voor actuele bedragen kijk op de website van het Nibud.

Tips

- Bepaal van tevoren wat uw pleegkind van het zakgeld moet betalen, wat het vrij mag besteden en welk deel gespaard moet worden voor bijvoorbeeld een cadeautje voor broer, zus of ouders. Leer uw pleegkind onderscheid te maken tussen wat echt nodig is en wat het graag wil hebben.
- U kunt ook afspreken dat er bijv. geen snoep gekocht mag worden.
- Leg uit dat het handig is meerdere winkels te bezoeken voordat je iets koopt. Even kijken wat het kost bij een andere winkel scheelt misschien wel een week zakgeld!
- Leer een bonnetje te vragen voor het geval dat iets kapot is of geruild moet worden. Kinderen zijn soms bang dit te vragen. Tijdens uw eigen aankopen kunt u uw pleegkind laten zien waar u zelf op let.
- Het is beter het zakgeld niet als sanctie middel te gebruiken.
- Geef op een vast tijdstip een vast bedrag aan zakgeld.
-

Kleedgeld

Ook kleedgeld is 'leergeld'. Vanaf een jaar of twaalf zijn kinderen meestal in staat verantwoordelijkheid te dragen voor hun eigen kledingbudget. In het begin kunt u uw kinderen natuurlijk een handje helpen, bijvoorbeeld door samen met hen op papier te zetten wat er nodig is, wat het ongeveer zal kosten en wanneer het moet worden aangeschaft. Kleedgeld heeft voor u het voordeel dat u precies weet hoeveel geld u per maand kwijt bent aan kleding voor uw pleegkind.

Bovendien kan het nogal wat discussies over kledingaankopen schelen, als u en uw pleegkind hebben afgesproken dat uw pleegkind zelf hiervoor verantwoordelijk is. U betaalt het kleedgeld uit de pleegvergoeding.

Om de hoogte van het kleedgeld te bepalen. Voor advies over vaststelling van het kleedgeld kunt u informatie krijgen op de website van Nibud.

Tips

- Maak uw pleegkind erop attent dat er regelmatig geld opzij moet worden gelegd voor duurdere zaken, bijvoorbeeld een winterjas.
- Spreek een vast tijdstip af waarop u het kleedgeld geeft (of overmaakt). Bijvoorbeeld een keer per maand of een keer per kwartaal.
- Spreek goed af wat hij van het kleedgeld moet betalen. (bijvoorbeeld wel of geen ondergoed, sportkleding en kledingreparaties).
- Maak afspraken over de eisen waaraan de garderobe van het kind moet voldoen: wat is voor u acceptabel wat betreft stijl, prijs, functionaliteit e.d. en wat niet.

Kostgeld

Zodra uw pleegkind gaat werken, heeft hij een eigen inkomen. Omdat kostgeld een onderdeel is van de opvoeding, bent u bevoegd hierover uw eigen afspraken met uw pleegkind te maken. U kunt bijvoorbeeld afspreken dat u een deel van de inkomsten van uw pleegkind vordert (bijv. gelijk aan het kostgeld wat uw eigen kinderen moeten afdragen minus de eigen bijdrage voor jeugdhulpverlening). Dit geld blijft echter wel eigendom van uw pleegkind als u voor hem een (toereikende) pleegvergoeding ontvangt. U kunt het 'kostgeld' dan voor hem reserveren op een spaarrekening, zodat hij spaargeld achter de hand heeft als hij 18 jaar wordt.

Bijverdienen

Pleegkinderen van 13 en 14 jaar

Vanaf zijn 13e verjaardag mag uw pleegkind onder bepaalde voorwaarden vakantiewerk verrichten. Hij mag dan alleen licht werk doen zoals vakken vullen of fruit plukken met altijd een leidinggevende in de buurt. Hij mag niet in een fabriek werken.

Uw pleegkind van 13 of 14 jaar mag alleen werken op dagen dat hij niet naar school gaat, maximaal 6 uur per dag en moet regelmatig kunnen rusten.

Op schooldagen mag hij niet werken, ook 's zondags tussen 19.00 en 7.00 mag hij niet werken. In vakantieweken mag hij maximaal 4 weken werken, maximaal 7 uur per dag, waarvan niet meer dan 3 weken aaneengesloten..

15 jaar en ouder

Uw pleegkind mag maximaal 2 uur per dag werken op schooldagen. Hij mag niet in de fabriek werken, wel schoonmaakwerk, vakken vullen of een krantenwijk.

Buiten de schooldagen mag hij maximaal 8 uur per dag werken, niet op zondag en niet tussen 19.00 en 7.00. In vakantieweken mag hij maximaal 6 weken werken, maximaal 8 uur per dag, waarvan niet meer dan 4 weken aaneengesloten. Tot hij meerderjarig is, mag hij geen schadelijk, gevaarlijk werk of nachtwerk doen.

18+

Uw pleegkind mag alle werk verrichten. Er zijn geen beperkingen qua uren en dagen. De werkgever draagt sociale premies af, uw pleegkind is daarmee ook verzekerd volgens de sociale wetten. Uw pleegkind heeft recht op vakantiedagen en vakantiebijslag. Als hij de vakantiedagen niet opneemt, moet hij het geld over deze dagen uitbetaald krijgen van zijn werkgever. Ook de 8% vakantiebijslag moet direct na het stoppen van het werk uitbetaald worden.

Vakantiebaantjes hebben geen invloed op uw pleegvergoeding.

5.6 Oudercontact

Elk pleegkind heeft het recht om op regelmatige basis contact met zijn ouder(s) te onderhouden, tenzij dit in strijd is met zijn belang. De ouders hebben eveneens recht op omgang met hun kind. Dit hoeft niet altijd fysiek contact (bezoekregeling) te zijn. Ook via bijvoorbeeld telefoon, post, internet en familie kunnen contacten

onderhouden worden. Omdat oudercontacten gedurende de hele plaatsing een grote rol spelen, is het van belang om hierover door alle partijen gedragen afspraken te maken. Afhankelijk van de pleegzorgvariant dient er een duidelijk plan te worden gemaakt.

Invloeden en besluiten

De leeftijd, ontwikkelingsfase, problematiek en de wensen en behoeften van uw pleegkind spelen de belangrijkste rol bij het bepalen van de aard en de frequentie van de contacten.

In het algemeen geldt dat het contact met de eigen ouders niet onnodig verwarrend mag zijn voor uw pleegkind. Uw pleegkind heeft duidelijkheid nodig voor wie zijn opvoeders zijn. Dit betekent dat het contact met zijn ouders beperkt en duidelijk afgebakend moet zijn.

Er wordt gekeken naar de mogelijkheden van de ouder(s) om tot zo'n invulling van het contact te komen dat het in het belang van uw pleegkind is. Eventuele beperkingen van de ouder(s) zijn geen reden om het contact te stoppen.

Er wordt ook rekening gehouden met de mogelijkheden die uw gezin kan bieden in de oudercontacten. U kunt aangeven waar uw grenzen liggen: kunt en wilt u uw pleegkind halen en brengen? Wilt u vaste afspraken over regelmaat of bent u flexibel in de tijden waarop uw pleegkind contact heeft met zijn ouders? Wat vindt u belangrijk bij feestdagen en/of weekends? U hoeft niet klakkeloos alles te accepteren, balans in uw gezinsleven is ook van belang.

Een door de rechtbank vastgestelde omgangsregeling (OTS en voogdij) dient te worden gevolgd. Ook als deze vóór de uithuisplaatsing is vastgesteld, bijvoorbeeld bij gescheiden ouders.

Als er redenen zijn voor verandering (bijv. door de uithuisplaatsing) kan de jeugdzorgwerker alleen via de kinderrechter verzoeken de omgangsregeling te wijzigen. U kunt als belanghebbende aanwezig zijn bij de zitting en de effecten van een bezoeksregeling voor uw gezinsleven uitleggen.

Wanneer de rechter heeft bepaald dat een bezoeksregeling begeleid dient te zijn, moet de Jeugdzorgwerker zorg dragen voor een juiste uitvoering hiervan. Dit mag hij echter delegeren (middels een indicatiebesluit) naar bijvoorbeeld de pleegzorgbegeleider of een andere instantie. U kunt niet zelf naar de rechter om een bezoeksregeling voor uw pleegkind met zijn ouders aan te vragen of te laten wijzigen. De jeugdzorgwerker weegt alle mogelijkheden en belangen en neemt een besluit, waaraan alle partijen zich dienen te houden. Uw 12+ pleegkind en/of zijn ouders kunnen hiertegen bezwaar maken bij de kinderrechter, u kunt dat als pleegouder niet.

Bezoeksregeling

Ouders, pleegouders, pleegzorgbegeleider en jeugdzorgwerker maken afspraken over het bezoek van het pleegkind aan zijn ouders. Deze afspraken betreffen frequentie, duur en veiligheid. De frequentie van de bezoeksregeling dient dusdanig te zijn, dat uw pleegkind kan worden opgenomen in uw pleeggezin, in het bijzonder bij een perspectiefbiedende plaatsing. Als pleegouder kunt u aangeven wat u kunt betekenen in de omgangsregeling. Er moet rekening gehouden worden met uw beschikbaarheid en mogelijkheden.

Ouders zonder gezag moeten eerst naar de rechter, wanneer zij een bezoeksregeling wensen met hun kind. Een jeugdzorgwerker mag echter niet zondermeer bezoeksafspraken regelen met de ouder zonder gezag. Wanneer de jeugdzorgwerker dit wel doet en u hebt belangrijke redenen om het hier niet mee eens te zijn, kunt u bezwaar maken bij de rechter op dit besluit (meestal een 'aanwijzing voor contact'). De rechter zal dan een bezoeksregeling vaststellen. Op grond van de rechten van de ouder en het kind op contact met elkaar zal zelden besloten worden om bezoeken niet te laten plaatsvinden, mogelijk wel in een andere vorm dan Jeugdbescherming instelling voorstelde. Alle partijen dienen zich aan de uitspraak van de rechter te houden.

De bezoeken vindt plaats op een voor uw pleegkind (zowel emotioneel als fysiek) veilige plaats. In het algemeen is dit voor een (jong) kind in uw pleeggezin. In sommige gevallen is een andere plek gewenst. Dan kan het bezoek bijvoorbeeld ook (begeleid) plaatsvinden in de speelkamer van uw pleegzorginstantie.

Uw pleegkind kan er later last van krijgen als het geen omgang heeft met zijn ouders. Alleen als een bezoekenregeling kennelijk schadelijk is voor uw pleegkind kan (eventueel tijdelijk) worden afgezien van een bezoekenregeling.

Bij een netwerkplaatsing bestaat vaak een complexere situatie, zeker als uw pleegkind familie van u is. De relatie met de ouders van uw pleegkind heeft al een geschiedenis. Bij het vaststellen van een bezoekenregeling verdient dit grote aandacht.

Onverwacht bezoek van ouders

U kunt geconfronteerd worden met een onverwacht (en mogelijk ongewenst) bezoek van de ouders van uw pleegkind. Belangrijk is om te beoordelen wat de reden is van het bezoek (missen zij hun kind, zijn ze boos of verward, komen ze hun kind terug te zien). Maak duidelijk dat het bezoek tegen de afspraken is en verwijst de ouders naar de jeugdzorgwerker. U hoeft de ouders geen toegang te verschaffen tot uw woning. Probeer de situatie niet te laten escaleren. Bel wanneer u zich bedreigd voelt, de politie. Breng uw pleegzorgbegeleider zo spoedig mogelijk op de hoogte van het voorval. Samen kunt u bespreken welke stappen genomen moeten/kunnen worden.

Als ouders zich niet aan de afgesproken bezoekenregels houden, kan de rechter het omgangsrecht intrekken. De jeugdzorgwerker kan dit verzoeken. Ook als het oudercontact uw pleegkind schaadt, kan omgang ontzegd worden. Als uw pleegkind ouder is dan 12 jaar, kan het zelf aan de rechter melden of het bezwaar heeft tegen de omgang.

Pleegkind bezoekt ouders buiten bezoekenafspraken

Als uw pleegkind buiten bezoektijden zijn ouders bezoekt, deze bezoeken zelf wenst en het geen nadelig effect heeft op zijn ontwikkeling en welbevinden, hebben uw pleegzorgbegeleider, jeugdzorgwerker hier meestal geen bezwaar tegen. Voor u als pleegouders kan het lastig zijn als uw pleegkind stiekem en tegen uw wensen zijn ouders bezoekt. Maak samen met uw pleegzorgbegeleider, de jeugdzorgwerker en de ouders afspraken waaraan iedereen zich houdt. U voorkomt hiermee dat uw pleegkind, ongewild, alle partijen tegen elkaar gaat uitspelen.

Pleegkind wil geen contact met ouders

Kinderen zijn niet verplicht om hun ouders te blijven ontmoeten/spreken. De contacten kunnen een negatieve invloed hebben op het welbevinden van uw pleegkind. Overleg met uw pleegzorgbegeleider en de jeugdzorgwerker op welke wijze uw pleegkind gesteund kan worden in de omgang met zijn ouders. Bijvoorbeeld door het contact te begeleiden of het op een neutrale plek te laten plaatsvinden. Als uw pleegkind pertinent geen contact wil kan hij dit de rechter voorleggen. Hij moet zijn bezwaren tegen de contacten duidelijk aangeven. De rechter kan vervolgens besluiten dat de omgangsregeling wordt aangepast of opgeschort. De uitspraak van de rechter is bindend voor alle partijen.

Mobiele en digitale contacten

Via WhatsApp, mail of (mobiele) telefoon kan uw pleegkind makkelijk in contact treden met zijn ouders en andersom. Deze vormen kunnen een aanvulling zijn op de bezoekenafspraken die uw pleegkind met zijn ouders heeft. Ze kunnen ook uw pleegkind van streek maken. Probeer hierover ook afspraken met alle betrokkenen te maken, zodat deze contacten niet uit de hand lopen.

Als er geen afspraken gemaakt kunnen worden, kunt u uw (jonge) pleegkind op vaste tijden de beschikking geven over zijn GSM of toestemming geven om op afgesproken tijden op internet te gaan. Stel de ouders

hiervan op de hoogte. Houd er wel rekening mee dat op veel (middelbare) scholen de toegang tot het internet nauwelijks geremd wordt en dat kinderen ook via telefoons van vrienden kunnen bellen.

Feestdagen

Het gezinsleven van uw pleeggezin dient in het belang van uw pleegkind voldoende te worden gerespecteerd. Uitgangspunt is dat het voor uw pleegkind duidelijk moet zijn waar hij woont. Dit is in uw gezin. Uw pleegkind viert daarom in principe (met name bij langdurende plaatsingen) zijn verjaardag en feestdagen in uw pleeggezin. Uiteraard is overleg hierover wel belangrijk en kan hiervan afgeweken worden als dit in het belang van uw pleegkind is (bijvoorbeeld als het de hulpverleningsvariant betreft en er aan terugplaatsing wordt gewerkt).

Vakantie

Tijdens de vakantieperiode kan de reguliere bezoekenregeling aangepast worden. Hierbij wordt rekening gehouden met de vakantieplannen van uw pleegkind, zijn ouders en van uw gezin. In principe gaat uw pleegkind met uw pleeggezin mee op vakantie, het is belangrijk dat dit ook met ouders besproken wordt.

Indien de jeugdzorgwerker het verantwoord en veilig acht om uw pleegkind tijdens de vakantie enige tijd bij zijn ouders of familie door te laten brengen en uw pleegkind wil dit zelf ook graag, dan kunt u hierover afspraken maken met alle partijen. .

Informatie met ouders delen

Om het contact tussen uw pleegkind en zijn ouders in tact te houden kunt u of uw pleegkind de ouders van uw pleegkind via de post of digitaal op de hoogte houden van bijvoorbeeld schoolvorderingen, vriendenclubjes (foto's) en vakantie (kaartje, foto's). Een verjaardags- en kerstkaart kan altijd verstuurd worden.

5.7 Verzorging

Consultatiebureau en inentingen

Zie medische behandeling

Kapper/tatoeage/piercing/make-up

Ook pleegkinderen willen vaak meedoen met trends. Probeer altijd de samenwerking te zoeken met de ouders van uw pleegkind als hierover beslissingen moeten worden genomen. Ouders (vrijwillig/OTS) of voogd (voogdij) hebben bij onenigheid het laatste woord in het bepalen welke haardracht of make-up uw pleegkind heeft en geven al dan niet toestemming voor tatoeages of piercings.

De wet bepaalt dat kinderen onder de 16 jaar alleen in aanwezigheid en met toestemming van hun wettelijk vertegenwoordiger een tatoeage of piercing mogen laten zetten. Het is de tatoeage- en piercingsshop verboden om kinderen onder de twaalf te tatoeëren of een piercing te geven. Oorbellen zijn wel toegestaan.

Bij langdurende pleegzorg is het verstandig om voor of kort na de plaatsing hierover afspraken te maken met de ouders/jeugdzorgwerker.. Dit voorkomt onnodig ingewikkelde situaties. U kunt aangeven waar uw grenzen liggen. Uw pleegzorgbegeleider kan bemiddelen in een voor alle partijen acceptabele tussenoplossing.

Bijvoorbeeld de bepaling van de leeftijd waarop make-up gedragen of een tatoeage gezet mag worden.

Probeer in ieder geval een gezamenlijk antwoord te geven aan uw pleegkind, zodat uw pleegkind niet onnodig in verwarring wordt gebracht en u tegen elkaar uit gaat spelen.

Kleding

U bepaalt zelf welke kleding u voor uw pleegkind koopt of welke kleding uw pleegkind van u mag aanschaffen/dragen. U kunt beslissen of uw pleegkind kleedgeld krijgt.

Vaak ontvangen pleegkinderen van hun ouders ook kleding. Mogelijk vindt u deze kleding niet acceptabel (aanstootgevend, uitdagend, kapot). U hoeft deze kleding niet te laten dragen. Realiseert u zich echter dat

ouders en/of kinderen zich hierdoor afgewezen kunnen voelen en dat het conflicten kan veroorzaken met de ouders of met uw pleegkind. Probeer een compromis te vinden, bijv. bepaalde kleding dragen bij bepaalde gelegenheden. Uw pleegzorgbegeleider of de jeugdzorgwerker kan eveneens bemiddelen en de ouders uitleg geven over uw bezwaren. Uw pleegkind kan de ontvangen kleding ook niet gepast vinden, maar zijn ouders niet willen afvallen. Bespreek met uw pleegzorgbegeleider of en hoe u hierover het gesprek kunt aangaan met de ouders.

5.8 Opvoeding

Social media

Social Media horen bij de hedendaagse maatschappij. Niemand kan er omheen en kinderen maken veelvuldig gebruik van skype, twitter, facebook, ed. Dat levert contact op, plezier en een fijn tijdverdrijf, maar er zijn ook risico's. We kennen allemaal de verhalen over pestgedrag via social media, seksueel grensoverschrijdend gedrag, verlies van privacygevoelige informatie, etc.

Opvoeders zijn vaak minder thuis in media, maar voelen wel intuïtief aan waar de gevaren liggen. Daarom geeft Stichting Mijn Kind Online 10 tips die alle opvoeders zouden moeten weten.

10 tips

1. Kies de media die inhoudelijk passen bij de leeftijd van het kind.
Iedere leeftijdsfase heeft zijn eigen kenmerken; laat tv-programma's, apps, games of websites daarop aansluiten. Zorg dus dat u als ouder goed geïnformeerd bent, via websites als mijnkindonline.nl, mybee.nl, mediasmarties.nl en mediaopvoeding.nl.
2. Pas de duur van het mediagebruik aan op de leeftijd van uw kind en maak daar duidelijke afspraken over.
Hoe lang en vaak een kind media mag gebruiken is vooral een kwestie van zelf uitproberen en het gezonde verstand gebruiken. Formele richtlijnen zijn daar niet voor, wel adviezen*.
3. Vertel uw kind dat voor internet en sociale media geldt: als je iets niet zou doen IRL (In Real Life), doe het dan ook niet in de digitale wereld.
Behandel anderen zoals je zelf behandeld zou willen worden.
4. Maak samen met uw kind een profiel aan op Hyves, Twitter of Facebook.
U kunt samen aangeven wie bijvoorbeeld foto's en berichten mogen bekijken. 'Alleen voor vrienden' (of een 'besloten' account) is de veiligste optie.
5. Onthoud bij alles wat uw kind online zet, dat het in de toekomst terug te vinden zal zijn.
Zelfs als hij denkt dat het weg is.
6. Zet geen gegevens of foto's van anderen online, zonder hun toestemming.
Bespreek dit met uw kind.
7. Wees kritisch op contacten via sociale media.
Accepteer alleen betrouwbare uitnodigingen, en check zo nu en dan samen met uw kind de vriendenlijst. Hoort iedereen er nog bij?
8. Met een vriendelijke en attente opstelling maak uw kind zichzelf online geliefd.
Reageer vlot op krabbels en berichtjes, en deel complimenten uit. Negeer ruzies en scheldpartijen. Veel mensen lezen mee, het is slecht voor het imago van uw kind en hij of zij kan er last mee krijgen.
9. Vertel uw kind dat het nooit zomaar mag afspreken met iemand af die hij online heeft leren kennen.
Zeg hem met u te overleggen en altijd iemand mee te nemen.
10. Houd de privacy van uw kind in ere.
Zet geen persoonlijke gegevens online. Geen naam van de school, woonadres, telefoonnummer en e-mailadres. En leer uw kind zijn wachtwoord geheim te houden.

Stichting Mijn Kind Online raadt aan als mediagebruik:

- tot 2 jaar: 5 minuten per dag samen tv-kijken en een paar keer per week samen surfen;
- 2 – 4 jaar: 5 à 10 minuten per keer, tot maximaal 30 minuten per dag;
- 4 – 6 jaar: 10 à 15 minuten per keer, tot maximaal 1 uur per dag;
- 6 – 8 jaar: maximaal 1 uur per dag, verdeeld over periodes van max. 30 minuten;
- 8 – 10 jaar: maximaal 1 à 1½ uur beeldschermtijd per dag;
- 10 – 12 jaar: maximaal 2 uur beeldschermtijd per dag;
- 12 jaar en ouder: maximaal 3 uur beeldschermtijd per dag.

Meer informatie is te vinden op: www.mediaopvoeding.nl.

Mediaopvoeding.nl is dé nationale vraagbaak voor ouders en professionals voor vragen over media en mediagebruik door kinderen.

De site is een initiatief van de stichting Mijn Kind Online, in samenwerking met het Nederlands Jeugdinstituut en Ouders Online, en is financieel mogelijk gemaakt door Mediawijzer.net, het mediawijsheid-expertisecentrum van de overheid om Nederlandse burgers en organisaties mediawijs te maken

Op deze site geven deskundigen antwoord op al uw vragen over kinderen en media.

Sportclub

U mag samen met uw pleegkind bepalen en regelen welke sport uw pleegkind beoefent. Voor gevaarlijke sporten vraagt u vooraf toestemming aan de ouders/jeugdzorgwerker.. U betaalt de kosten voor de club uit de pleegvergoeding.

Godsdienst

Geloof en godsdienst zijn keuzes van de ouders van uw pleegkind of van uw pleegkind zelf. Als pleegouder dient u deze keuze te respecteren. Er kan een verschil zijn tussen enerzijds de geloofswaarden die het kind van thuis kent en anderzijds de geloofswaarden van het pleeggezin. Dit vraagt van het pleegkind een groot aanpassingsvermogen als u niet op de hoogte bent van de verschillende waarden. Uw pleegkind kan hierdoor erg onzeker worden. Vraag via uw pleegzorgbegeleider of de ouders waar u rekening mee zou kunnen houden. U hoeft niet zelf het geloof van uw pleegkind aan te hangen en mag uw eigen geloof niet opdringen aan uw pleegkind.

Na terugplaatsing kunnen verschillende godsdienstige opvoedstijlen nog voor problemen zorgen. Probeer hierover een overeenstemming met de ouders te bereiken. U kunt hun vragen naar hun geloofswaarden en deze aan uw pleegkind aanbieden. Zonder toestemming van de ouders van uw pleegkind mag u geen religieuze rituelen (bijv. uw pleegkind laten dopen of besnijden) laten uitvoeren. Ouders hebben hierin het eerste beslissingsrecht. Als u het in het belang van uw pleegkind oneens bent met een keuze van de ouders, kunt u dit eventueel voorleggen aan de rechter.

Ongeoorloofd afwezig/weglopen

Als uw pleegkind zonder overleg en toestemming uw huis uit eigen beweging heeft verlaten (weggelopen) dient u dit direct te melden bij uw jeugdzorgwerker en de pleegzorgbegeleider. Buiten kantooruren kunt u hen via de bereikbaarheidsdienst op de hoogste stellen en overleggen welke stappen genomen moeten worden. Het tijdstip waarop uw pleegkind weer aanwezig is, moet u eveneens zo snel mogelijk doorgeven.

Als uw pleegkind is weggelopen, kan de begeleiding door pleegzorg (inclusief de doorbetaling van de pleegvergoeding) maximaal 14 dagen worden voortgezet, terwijl uw pleegkind niet bij u verblijft. Als het in de bedoeling ligt dat uw pleegkind in de nabije toekomst weer bij u terug komt, wordt het terugplaatsingstraject gestart en blijft u begeleiding ontvangen.

Woont uw pleegkind langer dan 14 dagen niet bij u, dan wordt de pleegvergoeding met terugwerkende kracht vanaf de dag van vertrek stopgezet en bespreekt u met uw pleegzorgbegeleider welke mogelijkheden er zijn in uw specifieke situatie.

Als bij een (vrijwillige) plaatsing het vermoeden bestaat dat een kind langer dan 14 dagen weg zal blijven, meestal omdat het teruggaat naar de ouders en men weet waar het kind verblijft, wordt de pleegvergoeding stopgezet vanaf het moment dat het kind bij u is vertrokken. U wordt gedurende die periode nog wel een tijd begeleid door uw pleegzorgbegeleider.

Geoorloofd afwezig

Uw pleegkind kan met wederzijds goedvinden voor korte of langere tijd gaan logeren bij een vriend(in) of op (school)kamp gaan. Korte afwezigheid (1 of 2 dagen) hoeft u niet te melden. Langere afwezigheid dient u wel te melden bij uw pleegzorgbegeleider cq te bespreken met de wettelijk vertegenwoordigers.

Als uw pleegkind bij zijn ouders wil gaan logeren, moet hierover een gesprek gevoerd worden met de ouders (vrijwillige plaatsing) en/of jeugdzorgwerker. In de bezoekregeling kunt u de afspraken vaststellen. Bij geoorloofde afwezigheid kan de begeleiding door pleegzorg (inclusief de doorbetaling van de pleegvergoeding), maximaal 14 dagen worden voortgezet, terwijl uw pleegkind niet bij u verblijft.

5.9 Kinderopvang

Crèche/ kinderdagverblijf

Fulltime kinderopvang, bijv. omdat u (beiden) werkt, is voor veel pleegkinderen niet wenselijk.. Ze worden in uw pleeggezin geplaatst, omdat ze vaak al teveel door (steeds wisselende) anderen zijn opgevangen. Ze hebben uw aanwezigheid nodig om zich weer veilig te gaan voelen.

Bij pleegzorg is opvang voor een beperkt aantal dagdelen in overleg mogelijk. Samen met uw pleegzorgbegeleider en de jeugdzorgwerker bepaalt u welke vorm het meest geschikt is

Oppas

Als pleegouder hebt u soms verplichtingen waarbij uw (pleeg-)kinderen niet aanwezig kunnen zijn. Incidentele oppas is dan een oplossing. U kunt dit zelf regelen met bijvoorbeeld uw familie of bureu. U spreekt onderling de voorwaarden af en betaalt uw oppas uit uw pleegvergoeding. Zorg dat uw oppas goed op de hoogte is van de geldende afspraken in uw huishouden. Voortzetting van deze afspraken bieden uw pleegkind houvast tijdens uw afwezigheid. Veel pleegkinderen hebben langer een oppas nodig dan eigen kinderen om zich veilig te voelen.

Uw pleegzorgbegeleider kan u mogelijk in contact brengen met andere pleegouders, waarmee u eventuele oppasafspraken kunt maken. Vraag hier gerust naar.

Weekendpleeggezin

Het langdurend verzorgen en opvoeden van pleegkinderen kan zwaar zijn. Soms is het dan nodig om even 'op adem te komen'. Dit kan door uw pleegkind een weekend door andere pleegouders op te laten vangen. Voor tijdelijke opvang tijdens weekends en/of vakantie kunt u een beroep doen op weekend-pleeggezinnen die ingeschreven staan bij uw voorziening.

U kunt uw wensen en de mogelijkheden bespreken met uw pleegzorgbegeleider.

Vakantiepleeggezin

In principe gaat uw pleegkind met uw gezin mee op vakantie. Pleegouders die incidenteel en in overleg alleen met het 'eigen' gezin op vakantie gaan, kunnen een beroep doen op vakantiepleeggezinnen die ingeschreven staan bij uw voorziening. De matchers van pleegzorg zoekt het meest geschikte vakantiegezin voor uw pleegkind.

5.10 Reizen

Vervoer van pleegkinderen

Per 1 maart 2006 mogen kinderen die kleiner zijn dan 1,35 meter, alleen per auto vervoerd worden in een goedgekeurd (ECE labels) en correct vastgezet kinderzitje of zittingverhoger met gordels. Baby's en peuters jonger dan 3 jaar mogen niet voorin vervoerd worden. Zij moeten op de achterbank in een goedgekeurd babyzitje (tot 13 kilo), kinderzitje (9-18 kilo) of op een zittingverhoger (zwaarder dan 18 kilo) met gordels vervoerd worden. (Europese richtlijn is 1,50 meter)

Wanneer u zich hier niet aan houdt riskeert u dat de verzekeraar bij letsel niet vergoedt en een boete. Kinderen vanaf 1,35 meter mogen met veiligheidsgordel voorin vervoerd worden. Er geldt geen leeftijdsgrens om kinderen voorin te vervoeren. Er mogen niet meer kinderen achterin vervoerd worden dan het aantal aanwezige veiligheidsgordels. Goedgekeurde zitjes hebben een keurlabel of sticker. U mag nooit meer personen vervoeren dan er zitplaatsen zijn.

Vakantie

Uw vrijwillig geplaatste pleegkind mag alleen met toestemming van de ouder met gezag met u mee op vakantie. Zowel in binnen- als in buitenland. Ook bij een OTS plaatsing is toestemming van de gezagsdragende ouder nodig, maar bij weigering kan de jeugdzorgwerker aan de kinderrechter verzoeken om vervangende toestemming. Houd hierbij rekening met lange procedures en vraag ruim voor uw vakantie deze toestemming aan. Bij een voogdijplaatsing beslist de voogd of uw pleegkind mee kan op vakantie.

Voor schoolreizen gelden dezelfde regels als voor vakantie reizen met uw pleeggezin. In alle gevallen en bij elke leeftijd is een geldig identiteitsbewijs noodzakelijk als u uw vakantie in het buitenland doorbrengt, ongeacht de nationaliteit van u of uw pleegkind.

Neem altijd een bewijs met u mee waaruit blijkt dat uw pleegkind tot uw gezin behoort en bij u woont. Deze verklaring is op te vragen in meerdere talen bij uw pleegzorgvoorziening. Dit voorkomt in veel gevallen misverstanden op vlieghavens en bij de douane.

Zie ook hoofdstuk 4: Vakantie naar het buitenland

Indien uw pleegkind medicijnen gebruikt, is het verstandig extra medicijnen of een extra recept mee te nemen als u op reis gaat. Een begeleidende brief van de huisarts kan onduidelijkheden voorkomen. In sommige landen worden aanvullende of afwijkende eisen gesteld ten aanzien van de geldigheidsduur van het reisdocument. Zo kan een visum verplicht zijn of kan het verplicht zijn dat een reisdocument bij binnenkomst of bij vertrek uit het land nog een minimaal aantal maanden geldig is. U kunt dit navragen bij uw reisbureau.

Reisdocumenten

Per 26 juni 2012 vervalt de geldigheid van bijschrijvingen van kinderen in het paspoort van de ouders. Vanaf deze datum moeten kinderen een eigen reisdocument hebben. U moet een reisdocument altijd persoonlijk bij de balie van het team Burgerzaken aanvragen en ophalen. Kinderen moeten, ongeacht hun leeftijd, bij het aanvragen en ophalen aanwezig zijn. Helaas kunt u het reisdocument niet gelijk na de aanvraag meenemen. Reisdocumenten worden namelijk om beveiligingsredenen op een centrale plaats in Nederland gemaakt. Het is wettelijk niet toegestaan een reisdocument aangetekend naar u te versturen.

In de volgende situaties is schriftelijke toestemming nodig van ouders die het ouderlijk gezag hebben of van de voogd:

- aanvraag van een identiteitskaart voor kinderen tot en met 11 jaar;
- aanvraag van een paspoort voor kinderen tot en met 17 jaar.

U hebt een kopie nodig van het legitimatiebewijs van de voogd. Ouders moeten zelf meegaan om toestemming te geven.

De Nederlandse identiteitskaart is geldig voor landen die behoren tot de Europese Unie en ook voor Andorra, Liechtenstein, Monaco, Noorwegen, San Marino, Turkije, IJsland en Zwitserland.

U heeft de volgende zaken nodig bij de aanvraag van een identiteitskaart:

- één pasfoto waaraan speciale eisen worden gesteld, zie <http://www.paspoortinformatie.nl>;
- alle reisdocumenten die u verder bezit, zoals een oud of geldig paspoort of een identiteitskaart;
- een geldig legitimatiebewijs (bijvoorbeeld rijbewijs);
- eventueel een verklaring van toestemming en origineel legitimatiebewijs van ondertekenaars.

De kosten moeten bij de aanvraag voldaan worden.

Als u met spoed een Nederlandse identiteitskaart nodig heeft, kan deze de volgende dag na 09.00 uur geleverd worden. U betaalt hiervoor extra kosten aan het Rijk. Als het gaat om een vermissing kan er geen spoedprocedure worden gestart.

Bij vermissing van een reisdocument moet u aangifte doen bij de politie in Nederland. U kunt daarna met een afschrift van het proces-verbaal bij het loket Burgerzaken een nieuw reisdocument aanvragen. De vermissing brengt extra werkzaamheden met zich mee, daarom moeten er vermissingskosten betaald worden bovenop de aanschafprijs van het nieuwe document.

Een spoedprocedure is niet mogelijk.

Ouders/voogdij-instelling zijn verantwoordelijk voor aanvraag en betaling van de identiteitskaart van het minderjarige pleegkind. Een goedkoper alternatief, met beperkte reismogelijkheden, voor het paspoort is een Nederlandse identiteitskaart. Deze kaart kan ook gebruikt worden als officieel legitimatiebewijs en is 5 jaar geldig. Zodra uw pleegkind een identiteitsbewijs nodig heeft, kunt u contact opnemen met uw pleegzorgbegeleider. Hij zal zorgdragen voor de juiste afhandeling.

Ouders vragen document aan

De ouders of voogd(ij-)instelling van uw pleegkind kunnen het document zelf aanvragen. Beide ouders of voogd(ij-)instelling moeten het aanvraagformulier ondertekenen. Ter verificatie van de handtekeningen dienen de ouders of voogd bij de aanvraag hun legitimatiebewijzen te tonen.

Pleegouders vragen document aan

Via uw pleegzorgbegeleider of de jeugdzorgwerker kunt u de ouders van uw vrijwillig of met OTS geplaatst pleegkind om schriftelijke toestemming vragen om het identiteitsbewijs aan te vragen voor uw pleegkind. U kunt met uw pleegkind, de schriftelijke toestemming, een kopie van de paspoorten van de wettelijk vertegenwoordigers en met pasfoto's naar de gemeente voor de aanvraag van het document.

Uw pleegkind moet na een week ook weer zelf meekomen om het paspoort in ontvangst te nemen. U dient een kopie van het (geldige) legitimatiebewijs van de ouders/gezagsdragers te tonen ter controle, anders wordt u niet geholpen! Gemeentes hebben vaak een folder met een standaard toestemmingsformulier, dat de ouders kunnen invullen en ondertekenen.

Als de voogdij bij de voogdij-instelling ligt, kan deze instelling u schriftelijk toestemming geven om het identiteitsbewijs aan te vragen voor uw pleegkind. U kunt met uw pleegkind, de schriftelijke toestemming en met pasfoto's naar de gemeente voor de aanvraag van het document. Uw pleegkind moet een week later ook weer zelf meekomen om het paspoort in ontvangst te nemen.

Als u met uw pleegkind op reis wilt naar het buitenland, raden wij u aan om dit zeer tijdig (zeker een half jaar voor uw vertrek) te bespreken met de ouders of voogd van uw pleegkind. De praktijk leert dat er veel tijd nodig

is voor overleg, toestemming en uitvoering. U loopt het risico dat u uw vakantie moet annuleren als uw pleegkind niet tijdig een identiteitsbewijs en toestemming voor de reis heeft.

De regels voor het verkrijgen van een identiteitsbewijs voor kinderen zijn aangescherpt om de controle te verbeteren en ontvoeringen van kinderen te bemoeilijken. Beide ouders of gezagdragers van uw pleegkind dienen schriftelijk toestemming te geven voor het aanvragen van een identiteitsbewijs.

Geen toestemming

Als een van de ouders geen medewerking verleent, kan de andere ouder de bevoegde rechter om een vervangende toestemming vragen, voor het aanvragen van een paspoort. Indien beide ouders geen toestemming willen geven, dan kunt u (of uw 16+ pleegkind) de kinderrechter om vervangende toestemming vragen voor het aanvragen van een paspoort. Bijna alle kinderrechters in Nederland werken hieraan mee. Houd hierbij wel rekening met lange procedures en wachttijden. Ook de jeugdzorgwerker kan de rechter om vervangende toestemming vragen.

Als de voogdij-instelling geen medewerking verleent voor het aanvragen van een paspoort, kan uw pleegkind, mits het 16 jaar of ouder is, de rechter verzoeken om vervangende toestemming of om een 'bijzondere curator' die de aanvraag regelt.

Als uw pleegkind 12 jaar of ouder is, mag hij zelfstandig een identiteitskaart aanvragen. In een aantal situaties is het echter verplicht om een paspoort te bezitten. Een paspoort kan een minderjarige nooit zonder toestemming van zijn ouders aanvragen.

Voor vergoeding van de kosten zie informatie Eén loket.

Reizen met vreemdeling- of vluchtelingpleegkind

U kunt binnen Nederland met uw buitenlands pleegkind reizen. Als u (naar het buitenland) wilt reizen met uw vluchtelingpleegkind is het zaak dat u weet welke status uw pleegkind heeft.

Minderjarige vreemdelingen

Een vreemdeling is iemand die niet de Nederlandse nationaliteit heeft. Minderjarige vreemdelingen zijn zelf verantwoordelijk voor een geldig identiteitsbewijs. Dit bewijs moeten zij (of hun ouders) aanvragen in het land van herkomst. De regelgeving van het moederland bepaalt de wijze van aanvraag en afhandeling.

Uw in Nederland verblijvend minderjarig buitenlands pleegkind kan een verblijfsvergunning krijgen vanwege bijv. scholing, gezinshereniging, medische omstandigheden. Hij/zij verblijft dan legaal in Nederland.

Om grensoverschrijdend te reizen moet uw pleegkind in het bezit zijn van een geldig paspoort. Als het aanvragen van een paspoort in het land van herkomst aantoonbaar niet mogelijk is, kan uw pleegkind een vreemdelingenpaspoort aanvragen. Hiermee kan uw pleegkind grensoverschrijdend reizen.

Minderjarige vluchtelingen

Een vluchteling is een asielzoeker die terecht bescherming heeft aangevraagd tegen vervolging in zijn eigen land. Hij ontvangt een asielvergunning. Vluchtelingen kunnen zich in Nederland legitimeren met een vluchtelingenpaspoort, verblijfsdocument (VVA of VVR) of een W-document (bewijs dat men in asielaanvraagprocedure is). Zij kunnen hiermee echter niet grensoverschrijdend reizen.

Uw in Nederland verblijvend minderjarig buitenlands vluchtelingpleegkind kan een verblijfsvergunning voor bepaalde of onbepaalde tijd hebben vanwege verleend asiel (VVA: Verblijf Vergunning Asiel). Uw pleegkind met deze verblijfsvergunning mag in Nederland verblijven.

Als u wilt reizen met uw vluchtelingpleegkind moet het in het bezit zijn van een vluchtelingenpaspoort. Het heeft recht op een vluchtelingenpaspoort als het een erkende vluchteling is (VVA bezit). Het vluchtelingenpaspoort is maximaal 5 jaar geldig, afhankelijk van de duur van de verblijfsvergunning. Aanvragen

gaat, net als het aanvragen van een normaal paspoort, bij de gemeente waar uw pleegkind staat ingeschreven. Het vluchtelingenpaspoort is wereldwijd geldig, met uitzondering van het land van herkomst. Dit wordt dan in het paspoort vermeld. Verblijf in het land van herkomst (hoe kort ook) kan leiden tot intrekking van de vergunning.

Als minderjarige asielzoekers (AMV, Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen) in hun land eigenlijk niet goed opgevangen kunnen worden, mogen zij bij afwijzing op hun asielaanvraag vaak tot hun achttiende in Nederland blijven. Zij ontvangen hiervoor een tijdelijke verblijfsvergunning (verblijfsvergunning regulier onder de beperking 'AMV') waarmee zij zich kunnen legitimeren.

Als een AMA vijftien jaar of jonger was toen hij asiel aanvraag, mag hij ook na zijn 18e in Nederland blijven. Hij krijgt als hij achttien wordt een nieuwe verblijfsvergunning (voor 'voortgezet verblijf') waarmee hij zich kan legitimeren.

Pleegkinderen met een asielvergunning kunnen een vluchtelingenpaspoort aanvragen bij de ambassade van het thuisland. Alle andere buitenlanders moeten een paspoort aanvragen in het thuisland (zie ook reizen).

De wettelijk vertegenwoordiger van uw buitenlands pleegkind (ouders of voogdij- instelling) moet tijdig een verlenging van de verblijfsvergunning aanvragen (meestal jaarlijks). Deze aanvraagdocumenten zijn eenvoudig te bestellen op www.ind.nl. Zonder verblijfsvergunning is uw pleegkind illegaal in Nederland.

Als uw pleegkind minimaal 5 jaar met een verblijfsvergunning in Nederland woont en geïntegreerd is, kan hij de Nederlandse nationaliteit (en een Nederlands paspoort) aanvragen.

(Nog) geen status

Als uw pleegkind in een procedure voor aanvraag van een verblijfsvergunning zit, moet het in het bezit zijn van een W-document. Dit is een bewijs dat hij legaal in Nederland verblijft zolang de procedure loopt. Dit is geen 'grensoverschrijdingdocument'. Het kind kan zich hiermee legitimeren, maar niet naar het buitenland reizen.

Uitgeprocedeerde asielzoekers

Indien de aanvraag van een verblijfsvergunning is afgewezen, moet uw pleegkind Nederland verlaten. Doet het kind dit niet, dan is het illegaal in Nederland.

Uitgeprocedeerde asielzoekers, die illegaal in Nederland (mogelijk in uw pleeggezin) verblijven, hebben geen geldig identiteitsbewijs meer. Zij lopen het risico gearresteerd en uitgezet te worden en hebben geen mogelijkheid om over de grens te reizen.

Onbekende nationaliteit

Kinderen van vluchtelingen hebben soms een onbekende nationaliteit. Het vaststellen van een verblijfsstatus kan wel een half jaar in beslag nemen. U kunt uw pleegkind met onbekende nationaliteit niet meenemen op een buitenlandse vakantie.

Wanneer het identiteitsbewijs van uw pleegkind gestolen wordt of verloren raakt tijdens een buitenlandse vakantie kan door ouders of voogd een laissez passer aangevraagd worden bij het ministerie voor buitenlandse zaken om terug naar Nederland te kunnen reizen. U dient de diefstal of verlies wel direct bij de plaatselijke politie te melden.

5.11 Misbruik en mishandeling

Algemeen

Veel pleegkinderen zijn slachtoffer (of getuige) geweest van geestelijk en lichamelijk geweld, verwaarlozing of misbruik. De psychische of fysieke schade die zij hierdoor oplopen, kan ernstig zijn. Elke vorm van bedreiging of geweld (fysiek, psychisch of seksueel), die volwassenen aan een minderjarige opdringen, is kindermishandeling. Kindermishandeling is onderverdeeld in 5 groepen.

Lichamelijke mishandeling:	Het kind wordt geslagen, geschopt, gebrand en dergelijke.
Psychische mishandeling:	Het kind wordt afgewezen, geterroriseerd, aangezet tot afwijkend en/of anti-sociaal gedrag, gepest, getreiterd, gekleineerd; aan het kind worden extreem hoge eisen gesteld; een juiste vorm van onderwijs wordt het kind onthouden.
Lichamelijke verwaarlozing:	het kind wordt (medische) verzorging en/of veiligheid onthouden, het kind krijgt onvoldoende voedsel en kleding.
Psychische verwaarlozing:	Het kind wordt geestelijk verwaarloosd, geïsoleerd, genegeerd; koestering wordt onthouden en er is nooit aandacht of tijd voor hem.
Seksuele mishandeling/misbruik:	Het kind wordt gedwongen seksuele handelingen te ondergaan of uit te voeren, te kijken naar seksuele handelingen van anderen of pornografisch materiaal. Van misbruik wordt gesproken wanneer het gaat om seksuele mishandeling zoals hierboven omschreven. Er wordt door een volwassene misbruik gemaakt van de seksuele integriteit van het kind.

Verskillende vormen van kindermishandeling komen vaak tegelijkertijd voor.

Loverboys

Uw pleegkind kan het slachtoffer worden van een loverboy. Een loverboy verleidt een jongere (meestal een meisje) met als doel haar te dwingen zich te prostitueren zodra zij denkt dat ze verkering met hem heeft. Met name pleegkinderen die zich eenzaam en verlaten voelen, lopen groter risico om in handen van een loverboy te vallen. Ze zijn makkelijk beïnvloedbaar en durven (of kunnen) geen grenzen aangeven. Probeer er voor te zorgen dat uw pleegkind niet geïsoleerd raakt, want dan heeft de loverboy haar precies waar hij haar hebben wil. Ze wordt afhankelijk van hem en hij is de enige die ze nog heeft. Loverboys houden zich meestal op in de omgeving van school. De politie kan u vertellen wat de risico's zijn en waarmee zij u en uw pleegkind kunnen helpen als uw pleegkind in deze situatie belandt.

Mogelijke signalen wanneer uw pleegkind slachtoffer is of dreigt te worden van een loverboy:

- plotseling afwijkende normen en obsessie met seks;
- plotselinge belangstelling voor bepaalde jongens, veel nieuwe contacten, vooral oudere jongens; extra sociaal wenselijk opstellen (om toch maar niet te veel op te vallen);
- weinig of steeds minder binding met thuis;
- weinig thuis, vooral 's avonds en 's nachts;
- weglooptgedrag;
- moe en mager;
- plotseling heel verzorgd en erg uitdagend gekleed;
- psychosomatische klachten (schreeuw om aandacht);

- zelfverwonding (verbergen of er mee te koop lopen);
- lage zelfwaardering, weinig realistisch zelfbeeld, depressief;
- drinkt, blowt, eet slecht;
- veel geld of dure spullen;
- wisselt snel van emoties: plotselinge huilbuien, woede-uitbarstingen, overdreven vrolijk (maskeren wat er werkelijk speelt);
- zich veel terugtrekken;
- overdreven verhalen vertellen: stoer doen, zoeken naar aandacht;
- op verschillende plekken totaal ander gedrag vertonen (verschillende werelden);
- schoolverzuim;
- vermijdt het onderwerp prostitutie of projecteert het op anderen.

NB : Realiseert u zich dat deze signalen ook andere oorzaken kunnen hebben.

Als uw pleegkind slachtoffer is van een loverboy of anderszins wordt aangezet tot prostitutie, kunt u bij het Meldpunt Loverboys terecht voor informatie, advies en doorverwijzing.

<https://watchnederland.nl/>

Pornografie

(Pleeg)kinderen zijn dol op chatten en SMS-en. Ze maken met hun webcam regelmatig opnames van zichzelf en sturen deze naar hun vrienden. Internetgebruikers met andere belangen kunnen deze, vaak onthullende, plaatjes eenvoudig op volwassenensites plaatsen. Waarschuw uw pleegkind voor deze praktijken. Als blijkt dat naakte en/of pornografisch getinte afbeeldingen van uw pleegkind op het internet zijn geplaatst, moet u zo spoedig mogelijk contact opnemen met de regiopolitie (zedenrechercheur). Noteer de naam van de betrokken internetsite. In deze situaties is het van groot belang om zo snel mogelijk te handelen, aangezien deze sites soms binnen een dag weer van het internet verdwijnen. Bespreek het voorval altijd met uw pleegzorgbegeleider.

U kunt bij de politie melding doen van gedwongen naakt poseren of van aanzetten tot seksuele handelingen voor de foto- of videocamera.

www.meldpunt.org.

Pedoseksuelen

Pedoseksuelen of pedofielen zijn volwassenen die zich aangetrokken voelen tot seks met kinderen. Pedoseksuelen van buiten de familie leggen contact met een kind door hem aan te spreken op plaatsen waar veel kinderen zich vaak ophouden, zoals speeltuintjes en hangplekken.

Pedoseksuelen familieleden of kennissen hebben al contact met het kind. Zij versterken het vertrouwen dat het kind in hen heeft door cadeautjes, als cd's en computerspelletjes te geven. Ze stappen in de belevingswereld van het kind en spelen de spelletjes mee. Deze spelletjes worden steeds seksuele getint. Zo worden de seksuele grenzen van het kind ongemerkt opgerekt. Vaak is er sprake van dwang. De pedoseksueel zal onder het mom van een vertrouwelijke band en eventueel onder dwang het kind laten zwijgen over het misbruik.

Als uw pleegkind slachtoffer is van een pedofiel dan kunt u bij de zedenpolitie terecht voor informatie, advies en aangifte. Vaak is de pleger van kindermishandeling een familielid of een bekende van het slachtoffer. De kinderen vertrouwen de pleger vaak of ze zijn afhankelijk van hem of haar. Meisjes zijn vaker dan jongens slachtoffer van misbruik door een familielid, terwijl jongens vaker door iemand buiten de familie worden misbruikt.

6 RECHTEN EN PLICHTEN

Pleegouders zorgen 24 uur per dag voor hun pleegkind(eren). Vaak gaat dit zonder complicaties, soms zijn er situaties waarbij u als pleegouder graag wilt weten wat uw rechten en plichten zijn. Wij hebben die rechten en plichten voor u geïnventariseerd. De rechten en plichten die uw pleegkind heeft, zijn eveneens opgenomen.

Status van pleegouders

De Wet op de Jeugdzorg definieert een pleegouder als 'degene die in het kader van jeugdzorg een jeugdige die niet zijn kind of stiefkind is, als behorende tot zijn gezin verzorgt en opvoedt'. Pleegouders zijn geen cliënt (hulpvrager), maar (vrijwillig) medewerkers, ofwel partners in de zorg c.q. ketenpartners van de zorgaanbieder (pleegzorgorganisatie).

Pleegouderaard (POR)

Pleegouders kunnen zich verenigen in de pleegouderraad. Afspraken die gemaakt worden met de pleegzorgorganisatie over inspraak en invloed, worden in een reglement opgenomen.

De positie van pleegouderraden wordt in de wet verankerd, waardoor pleegouders zich ten opzichte van de pleegzorgorganisaties kunnen laten vertegenwoordigen. Een pleegouderraad behartigt uitsluitend de collectieve belangen van de pleegouders. Aan pleegouderraden worden diverse medezeggenschapsbevoegdheden toegekend, zoals informatierecht, adviesrecht en instemmingsrecht. Er is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de regelgeving rond de ondernemingsraad.

<https://www.oosterpoort.org/pleegouders/wij/wij-zijn-oosterpoort/id-2631/pleegouderraad/>

Cliëntenraad Jeugdbescherming

Volgens de Wet Medezeggenschap Cliënten Zorgsector is het mogelijk dat een vertegenwoordiger van een cliënt (pleegkind) die zijn belangen niet zelf kan behartigen, deelneemt aan een cliëntenraad. Pleegouders kunnen daarom ook zitting nemen in de cliëntenraad van Jeugdbescherming.

U kunt zich als pleegouder wenden tot Jeugdbescherming of uw pleegzorgorganisatie voor hulp aan uw pleegkind (bijv. speltherapie, sociale vaardigheidstraining e.d). Als uw pleegkind de hulp ontvangt, kunt u plaatsnemen in de cliëntenraad van de betreffende instantie.

6.1 Plichten van pleegouders

6.1.1 Algemeen

Een pleegouder biedt slechts verzorging en opvoeding aan een pleegkind indien de betrokken aanbieders van pleegzorg hebben vastgesteld dat de pleegouder, gelet op zijn opvoedingsmogelijkheden, de leeftijd en de problemen van het pleegkind, de samenstelling van het gezin en de verwachte duur, geschikt is voor de verzorging en opvoeding van dat pleegkind.

De pleegouder is niet de ouder of de stiefouder van het pleegkind. De pleegouder mag niet als professioneel werker aan een pleegkind verbonden zijn.

Uw pleegzorgorganisatie draagt richting de ouders de verantwoording voor de opvoeding en verzorging van hun kind, niet de pleegouders.

6.1.2 Aantal pleegkinderen

Er geldt een maximum aantal pleegkinderen per pleeggezin van 4. De visie hierachter is dat er bij meer dan 4 pleegkinderen een verhoogd risico bestaat dat kinderen tekort komen aan de aandacht en beschikbaarheid van de pleegouder(s). Meerdere pleegkinderen verzorgen en opvoeden is mogelijk, wanneer uw pleegzorgorganisatie in het hulpverleningsplan aannemelijk maakt dat een extra plaatsing in uw pleeggezin verantwoord is.

6.1.3 Leeftijd

Om pleegouder te kunnen worden geldt een minimumleeftijd van 21 jaar. Om goed als pleegouder te kunnen functioneren, moet er sprake zijn van een opvoedkundige relatie tussen u en uw pleegkind. U moet tevens over voldoende levenswijsheid beschikken om de opvoedingstaak vorm te kunnen geven. Er geldt geen maximumleeftijd. Wel wordt bij langdurende plaatsingen uitgegaan van een 'logische' leeftijdsverhouding. Bijv. een baby zal doorgaans niet langdurend bij een 60-jarige pleegouder geplaatst worden, tenzij het een netwerkrootouderplaatsing betreft.

6.1.4 Verklaring van geen bezwaar

Bij uw aanmelding als aspirant pleegouder vraagt uw pleegzorgorganisatie om uw toestemming om een 'verklaring van geen bezwaar' aan te vragen bij de Raad voor de Kinderbescherming. De Raad voor de Kinderbescherming gaat in het justitieel documentatieregister kijken of u een strafblad heeft.

Zonder deze verklaring mag uw pleegzorgorganisatie geen pleegkind bij u plaatsen. Ook alle personen vanaf 12 jaar die in uw gezin wonen, moeten deze de toestemming geven. Zodra er nieuwe personen in uw gezin komen wonen, moet voor het hele gezin opnieuw een verklaring worden aangevraagd. Ook als u 2 jaar geen pleegouder bent geweest moet opnieuw een verklaring worden aangevraagd.

Er is een mogelijkheid dat de Raad voor de Kinderbescherming u uitnodigt voor een gesprek. Indien er redenen voor zijn. Indien de Raad geen verklaring afgeeft, kunt u zich voor bezwaar wenden tot de onafhankelijke klachtencommissie van de Raden voor de Kinderbescherming.

Pleegzorg organisaties hebben de mogelijkheid de aspirant pleegouder te vragen een of meerdere referenties op te geven, bijvoorbeeld familieleden of een werkgever. Referenties worden opgevraagd om een breder beeld te verkrijgen van de aspirant pleegouder, diens situatie en omgeving.

6.1.5 Medische Verklaring

Als u pleegouder wilt worden, wordt u gevraagd of u onder medische begeleiding staat van een specialist of arts. Indien de gezinsonderzoeker twijfelt of de medische (zowel lichamelijke als psychische) klachten een belemmering voor pleegzorg zouden kunnen zijn, kan advies van een arts gevraagd worden.

6.1.6 Deelname voorbereidingsprogramma

Om u voor te bereiden op uw taken als bestandspleegouder, volgt u een voorbereidingsprogramma. Netwerkpleegouders worden gedurende de startfase (eerste 13 weken) gescreend volgens de startmodule en gaan na deze fase al dan niet een samenwerkingsrelatie aan met de instelling. Naast de verplichte scholing kunt u facultatieve cursussen volgen.

6.1.7 Begeleiding

Als u pleegouder wordt, neemt u een zware taak op zich. U wordt begeleid en ondersteund in deze taak door uw pleegzorgbegeleider. U bent verplicht de begeleiding van uw pleegzorgorganisatie te aanvaarden als u een pleegkind opvoedt.

Een pleegouder biedt ondersteuning bij de uitvoering van het hulpverleningsplan en aanvaardt de begeleiding door de aanbieder van pleegzorg. Jaarlijks wordt de samenwerking met de pleegzorgbegeleider geëvalueerd en worden er al dan niet nieuwe doelen voor ondersteuning geformuleerd in het jaarlijkse pleegouderbegeleidingsplan.; het zogenaamde PGB-plan. Indien er problemen zijn in de samenwerking tussen u en de pleegzorgbegeleider is overleg mogelijk met de (eind)verantwoordelijke.

6.1.8 Pleezorgcontract

Voor elk pleegkind dat bij u wordt geplaatst, worden de afspraken met uw pleezorgorganisatie vastgelegd in een pleezorgcontract. In het pleezorgcontract staan onder anderen rechten en plichten voor pleegouders. Uw pleezorgorganisatie mag het contract alleen tussentijds opzeggen als dit in het belang van uw pleegkind is en na overleg met u.

U kunt het pleezorgcontract alleen opzeggen als uw pleezorgorganisatie nalatig is in de uitvoering van zijn verplichtingen in het contract. U dient ook uw pleezorgorganisatie de tijd te geven om een vervangend gezin te vinden voor uw pleegkind.

Als uw pleezorgorganisatie ernstige vermoedens heeft dat u uw pleegkind in strijd met het hulpverleningsplan opvoedt of vermoedt dat het verblijf van uw pleegkind in uw gezin schadelijk is voor de ontwikkeling van uw pleegkind, kan uw pleezorgorganisatie het contract direct eenzijdig beëindigen.

Alleen wanneer een kind door Jeugdbescherming instelling wordt geïndiceerd voor plaatsing in uw pleeggezin is er sprake van pleezorg. Een pleegoudervoogd heeft recht op pleegvergoeding. De pleegoudervoogdij stopt wanneer het kind 18 jaar wordt.. Pleegoudervoogden moeten altijd de pleezorgorganisatie de mogelijkheid bieden om te controleren of het pleegkind nog steeds bij hen woont.

In de Regeling pleezorg is bepaald dat aan het pleezorgcontract een element moet worden toegevoegd, namelijk de pleegouderverklaring. Met de pleegouderverklaring verklaren pleegouders dat zij in het verleden niets hebben gedaan dat het pleegouderschap in de weg kan staan. Tevens verklaren de pleegouders melding te doen bij de pleezorgorganisatie indien zij nu of in de toekomst iets doen dat het pleegouderschap in de weg kan staan. De verklaring geldt voor nieuwe en bestaande pleegouders, voor zowel bestandspleegouders als netwerkpleegouders..

6.1.9 Stabiele thuissituatie

Omdat de komst van een pleegkind veel veranderingen met zich meebrengt, is het belangrijk dat uw thuissituatie stabiel is. Wanneer bijv. een verhuizing, echtscheiding, ernstige ziekten of (aankomende) zwangerschap uw aandacht volledig vraagt, wordt geadviseerd de plaatsing van een pleegkind uit te stellen tot de situatie gestabiliseerd is.

6.1.10 Tijdelijke plaatsing

De plaatsing van een pleegkind in uw pleeggezin is in principe van tijdelijke aard. Het doel van pleezorg is dat uw pleegkind uiteindelijk weer thuis gaat wonen. Omdat dit niet altijd mogelijk is, zijn er twee pleezorgvarianten ontwikkeld:

- De hulpverleningsvariant, waarbij intensief gewerkt wordt aan verbetering van het thuisklimaat. Uw pleegkind gaat terug naar huis zodra de situatie dat toelaat.
- De opvoedingsvariant, waarbij uw pleegkind in uw pleeggezin zal opgroeien en zijn ouders de opvoederstaken aan u overlaten.

Beide varianten vergen een verschillende invulling en houding ten opzichte van de plaatsing.

Soms is het veiliger voor een kind dat de ouders niet weten waar het verblijft. Er wordt dan gekozen voor een geheime plaatsing. Deze mag maximaal 6 weken duren. Om er zeker van te zijn dat de ouders het woonadres niet kunnen traceren via de gemeentelijke administratie, is het aan te raden om bij de gemeente het adres van Jeugdbescherming instelling of uw pleezorgorganisatie op te geven als verblijfadres van uw pleegkind.

6.1.11 Respect voor ouders

U dient als pleegouder te handelen met respect voor de ouders van uw pleegkind. U moet de ouders de mogelijkheid bieden een plek in het leven van hun kind te behouden. Als uw pleegkind geplaatst is met de

hulpverleningsvariant, wordt er van u verwacht dat u intensief meewerkt aan de terugplaatsing. Als uw pleegkind geplaatst is met de opvoedingsvariant, helpt u de ouders (door uw houding) om de veranderde rol van ouder te accepteren en vorm te geven. Uw pleegzorgbegeleider en de jeugdzorgwerker bewaken dit proces en sturen bij als dat nodig is.

Indien u een pleegkind opvoedt met een andere etnische achtergrond, dient u respectvol om te gaan met deze etnische identiteit van uw pleegkind. Ouders met gezag zijn vrij om te bepalen waar hun kind verblijft. (Als het kind onder toezicht is gesteld kan Jeugdbescherming instelling een uithuisplaatsing indiceren. De rechter bepaalt of hij hiervoor een machtiging afgeeft.)

6.1.12 Geheimhoudingsplicht

De privacybescherming van uw pleegkind en zijn ouders worden beschreven in de privacyregeling van uw pleegzorgorganisatie. Uw pleegkind is cliënt van de pleegzorgorganisatie, net als zijn wettelijk vertegenwoordiger(s). Als pleegouder hebt u niet het gezag over uw pleegkind (uitzondering hierop zijn pleegoudervoogden) en bent u geen beroepsmatig medewerker. U hebt zonder toestemming geen recht op inzage in dossiers van uw pleegkind of zijn ouders. U bent op grond van uw pleegzorgcontract tot geheimhouding van verkregen informatie over uw pleegkind en zijn ouders verplicht. Ouders hebben zonder uw toestemming geen recht op inzage in het pleegouderdossier.

6.1.13 Leerplicht

De Leerplichtwet verplicht de wettelijk vertegenwoordiger van uw pleegkind (ouder, voogdijinstelling of pleegoudervoogd) én degene die met de feitelijke verzorging is belast (pleegouder), ervoor te zorgen dat de jongere als leerling van een school is ingeschreven en naar school gaat. Dus ook u als pleegouder bent hiervoor verantwoordelijk, tenzij u kunt aantonen dat u niet verantwoordelijk kunt worden geacht. Vanaf twaalf jaar is uw pleegkind hier ook medeverantwoordelijk voor en wordt hij persoonlijk vervolgd als het verzuim grotendeels aan hemzelf is toe te rekenen.

Ook als uw pleegkind een niet-Nederlandse nationaliteit heeft, asielzoeker is in de leerplichtige leeftijd of illegaal in Nederland verblijft, moet hij verplicht naar school.

6.2 Rechten van pleegouders

6.2.1 Algemeen

Begeleiding

U hebt recht op de begeleiding van uw pleegzorgorganisatie. Hiervoor krijgt u een 'eigen' pleegzorgbegeleider toegewezen. De jeugdzorgwerker is verantwoordelijk voor het schrijven van het indicatiebesluit en het (evalueren van het) hulpverleningsplan en ziet toe op de uitvoering daarvan. Uw pleegzorgbegeleider stelt aan de hand van het indicatiebesluit het hulpverleningsplan op voor uw pleegkind.

Aanwijzing

Een aanwijzing is een opdracht die uw pleegkind of zijn ouders krijgen van de jeugdzorgwerker. Deze opdracht is bedoeld om de kansen op een goede ontwikkeling van uw pleegkind te verbeteren. Deze aanwijzing moet worden opgevolgd. Pleegouders kunnen geen aanwijzing krijgen van de (gezins-) voogd. U moet wel meewerken aan de uitvoerbaarheid van de aanwijzing van uw pleegkind.

Respect voor Pleegouders

U dient met respect bejegend te worden door uw pleegzorgorganisatie, Jeugdbescherming instelling, uw pleegkind en zijn ouders. De ouders moeten u de ruimte geven om uw pleegkind te verzorgen en op te voeden. Uw pleegzorgbegeleider en de jeugdzorgwerker bewaken dit en sturen bij waar dat nodig is. Er dient eveneens rekening gehouden te worden met uw agenda en normen en waarden.

6.2.2 Inspraakrecht

Zorgteam

In het zorgteam komen alle belanghebbenden rondom een pleegkind samen. Middels deelname aan het zorgteam hebt u inspraak in de uitvoering van het hulpverleningsplan voor uw pleegkind.

Indicatiebesluit

Nog voordat een kind uithuisgeplaatst wordt, beoordeelt Jeugdbescherming instelling welke hulp nodig is. Vervolgens draagt Jeugdbescherming instelling de uitvoering van geïndiceerde hulpverlening over aan uw pleegzorgorganisatie. U hebt geen inspraak in het indicatiebesluit van Jeugdbescherming instelling en in het eerste hulpverleningsplan.

6.2.3 Financieel

Pleegvergoeding

Pleegzorg is geen arbeid. U ontvangt voor de verzorging en opvoeding van uw pleegkind geen salaris. Als tegemoetkoming in de kosten van opvoeding en verzorging van uw pleegkind ontvangt u een pleegvergoeding. De belangrijkste voorwaarde voor het ontvangen van een pleegvergoeding is dat uw pleegkind daadwerkelijk in uw pleeggezin wordt verzorgd en opgevoed op basis van een pleegzorgcontract. U hebt recht op deze vergoeding zodra Jeugdbescherming/Gemeente uw pleegkind formeel heeft aangemeld voor plaatsing in uw pleeggezin, ook wanneer u (nog) niet formeel geaccepteerd bent als (netwerk)pleeggezin. In diverse situaties kunt u ook in aanmerking komen voor extra toeslagen.

Indien uw pleegkind al (vaak het geval bij netwerkplaatsingen) in uw gezin woont, terwijl nog niets is aangemeld door Jeugdbescherming/Gemeente, hebt u geen recht op de pleegvergoeding.

Onderhoudsplicht

Ouders hebben de plicht hun kinderen te onderhouden. De staat is onderhoudsplichtig voor alle kinderen waarvan de ouders dit niet meer mogen of kunnen. De staat delegeert de uitvoering van de zorg naar de pleegzorgorganisaties. Pleegouders hebben nooit een onderhoudsplicht ten opzichte van hun pleegkind. U ontvangt een pleegvergoeding en eventueel een toeslag om uw pleegkind te onderhouden.

Een pleegoudervoogd is niet verplicht zijn pleegkind te onderhouden. Hij heeft ook geen recht op vruchten van het vermogen van zijn pleegkind. De pleegoudervoogd moet zijn pleegkind verzorgen en opvoeden 'overeenkomstig zijn vermogen'. De pleegvergoeding die een pleegoudervoogd ontvangt, is volledig bestemd voor opvoeding en verzorging van het pleegkind.

Kinderbijslag

Zowel kinderbijslag als pleegvergoeding is een tegemoetkoming in de kosten van opvoeding en verzorging ten behoeve van pleegkinderen. Pleegvergoeding en kinderbijslag worden niet allebei uitgekeerd. Als u pleegvergoeding ontvangt, vervalt automatisch eventueel recht op kinderbijslag voor uw pleegkind.

Een opvoeder heeft recht op kinderbijslag als hij het kind verzorgt en onderhoudt en daarbij volledig de plaats inneemt van de ouders. Er moet een verhouding bestaan tussen u en uw kind, als die van een ouder tot zijn eigen kind. U moet aannemelijk maken dat er sprake is van de volledige overdracht van de onderhouds- en opvoedingstaak van de natuurlijke ouders aan u. Een pleegouder heeft hier geen recht op als er pleegcontract is afgesloten.

De ouders van uw pleegkind kunnen kinderbijslag ontvangen, ook als u pleegvergoeding ontvangt. Zij hebben, ondanks de uithuisplaatsing, recht op kinderbijslag als zij aan de voorwaarden hiervoor voldoen. Zie

<https://www.svb.nl/nl/kinderbijslag/>

6.2.4 Informatierecht

Informatie over indicatiebesluit

U hebt het recht om zo snel mogelijk te weten (liefst bij aanvang van de plaatsing) welke pleegzorgvariant van toepassing is op de plaatsing (hulpverleningsvariant of opvoedingsvariant), zodat u weet waar u aan toe bent.

Zodra bekend is dat een pleegkind (mogelijk) bij u komt wonen, is uw pleegzorgbegeleider verplicht u te informeren over de globale redenen (die beschreven staan in de indicatie van Jeugdbescherming/Gemeente) van de uithuisplaatsing. Hierbij kunt u denken aan:

- a. identificerende gegevens van de jeugdige (naam, adres, woonplaats, geboortedatum en geslacht);
- b. de achtergrond van de jeugdige;
- c. de reden van uithuisplaatsing;
- d. de medische gegevens van de jeugdige;
- e. gegevens omtrent de dagbesteding van de jeugdige.

Een plaatsing start vaak als hulpverleningsvariant, maar kan gedurende de plaatsing veranderen in de opvoedingsvariant. De jeugdzorgwerker dient het omslagpunt duidelijk aan te geven (opvoedingsbesluit) en daarmee ook de vorm van de eventuele kindbeschermingsmaatregel opnieuw te bepalen.

Afstammingsinformatie

Om een afgewogen keuze te maken voor de plaatsing van een pleegkind of om uw geplaatste pleegkind goed te kunnen ondersteunen, hebt u als pleegouder achtergrondinformatie nodig. Relevante informatie over eventuele (familie-)ziektes of mogelijke ontwikkelingsachterstand of behandeling van uw pleegkind is, met toestemming van de ouders, door Jeugdbescherming/Gemeente te bevragen bij de Raad voor de Kinderbescherming. U hebt alleen recht op de informatie die u nodig hebt in het belang van de juiste opvoeding van uw pleegkind. De Raad of Jeugdbescherming instelling bepaalt welke informatie dat is. Als er een onderzoek is geweest heeft de Raad voor de Kinderbescherming met de ouders van uw pleegkind contact gehad voor de uithuisplaatsing en is alle belangrijke informatie in kaart gebracht.

Informatie hulpverleningsplan

Omdat u uw pleegkind verzorgt en opvoedt aan de hand van een hulpverleningsplan, moet u ook de beschikking hebben over informatie uit dit hulpverleningsplan. U dient alle informatie te krijgen die nodig is om uw pleegkind op te voeden. Uw pleegzorgorganisatie mag geen zaken aan u ter beschikking stellen die de persoonlijke levenssfeer van een ander (bijv. de ouders) kan schaden.

Informatie vervolgplaatsing

Pleegouders hebben geen automatisch recht op informatie via derden over hun doorgeplaatste pleegkind. Ouders, jeugdzorgwerker of pleegzorgbegeleider hoeven na de overplaatsing geen informatie te verstrekken aan pleegouders. U en uw pleegkind mogen wel contact houden met elkaar. (zie ook rechten van pleegkinderen, verder in dit hoofdstuk).

Als u langer dan een jaar voor uw pleegkind hebt gezorgd, hebt u als belanghebbende, recht om te weten waar uw pleegkind heen gaat en wanneer hij terug- of doorgeplaatst wordt. Uw pleegzorgbegeleider kan u hierover inlichten. Zie einde plaatsing en nazorg.

6.2.5 Bescherming van persoonsgegevens

Er worden bij uw pleegzorgorganisatie twee dossiers gevormd: het pleegouderdossier en het kind dossier. Om persoonsgegevens correct te verwerken en te beschermen tegen misbruik moeten de dossiers over u en uw pleegkind voldoen aan een aantal criteria:

- het dossier moet systematisch geordend en opgebouwd zijn;
- de inhoud van het dossier moet in begrijpelijke taal geschreven zijn en de teksten moeten gebaseerd zijn op feiten;

- als het gaat om meningen en veronderstellingen moet duidelijk aangegeven worden van wie deze afkomstig zijn;
- de voortgang van het hulpverleningsproces moet worden vastgelegd, evenals de doelen en middelen;
- de dossiers dienen op een afsluitbare plaats bewaard te worden onder verantwoordelijkheid van het unithoofd van uw pleegzorgorganisatie.

Informatieverstrekking aan ouders

Pleegouders hoeven de ouders van hun pleegkind geen informatie te verstrekken over het pleegkind. Zij moeten wel via de pleegzorgbegeleider informatie uitwisselen met de jeugdzorgwerker. Deze is wel verplicht de ouders te informeren.

Inzagerecht

Naast het recht op informatie, waarbij de hulpverleners en/of ouders afwegen welke informatie relevant is voor het opvoedproces, bestaat er ook het recht op inzage in dossiers.

Inzage door hulpverleners

Uw pleegzorgbegeleider hoeft geen toestemming van uw pleegkind te hebben om de gegevens beroepsmatig in te zien. Hulpverleners hebben geheimhoudingsplicht en mogen geen informatie verstrekken over uw pleegkind en zijn ouders zonder hun uitdrukkelijke toestemming. Voor de opvang van uw pleegkind kan het van belang zijn dat bepaalde gegevens aan u worden verstrekt, ook zonder toestemming van uw pleegkind. Dit is ter afweging van de hulpverlener (pleegzorgbegeleider, jeugdzorgwerker of de casemanager). Deze weegt af welke informatie, volgens hem, voor u nodig is om uw pleegkind goed op te kunnen vangen.

Informatieverstrekking over uw pleegkind is meestal noodzakelijker dan verstrekking van informatie over zijn ouders.

Persoonlijke werkaantekeningen van uw pleegzorgbegeleider mogen niet in het dossier worden bewaard. Na opname in een officieel rapport moeten de aantekeningen worden vernietigd.

Inzage door pleegouders van kind dossier

Van de kinderen die voor pleegzorg worden aangemeld worden gegevens vastgelegd in een kind dossier. Hierin staan de persoonlijke gegevens van uw pleegkind en zijn ouders en het hulpverleningsplan. Pleegouders hebben geen inzagerecht in het dossier van hun pleegkind. Als uw pleegkind nog geen 12 jaar is, kunnen zijn ouders met gezag namens hem toestemming geven voor het openbaar maken van zijn gegevens.

Uw pleegkind mag vanaf 12 jaar zelf toestemming geven, tenzij hij 'niet in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen terzake'. In dat geval moeten de ouders met gezag toestemming geven.

U hebt recht op inzage en afschrift van de processtukken die uw pleegkind betreffen, zodra u als belanghebbende wordt aangemerkt. U kunt de rechter vragen u als belanghebbende aan te merken.

Bij een OTS-plaatsing mag de jeugdzorgwerker geen toestemming geven voor inzage door pleegouders. Wel kan hij bemiddelen in de richting van de ouder met gezag of een aanwijzing op dit punt geven aan de ouder met gezag. Bij een voogdijplaatsing kunt u zich tot Jeugdbescherming instelling wenden om toestemming te krijgen voor de inzage. U hebt altijd inzage in de informatie in het kind dossier die over uzelf gaat of die u zelf hebt verstrekt. U hebt geheimhoudingsplicht aangaande alle aan u verstrekte gegevens over uw pleegkind en zijn ouders. Het is de bedoeling dat u alle privégegevens van uw pleegkind, (m.n. het pleegzorgcontract en de hulpverleningsplannen) bewaart in een af te sluiten kast. U mag derden geen inzage geven in dit dossier.

Als naast de pleegzorgplaatsing ook jeugdhulp thuis aan uw pleegkind wordt geboden, wordt dit opgenomen in het hulpverleningsplan. Hierdoor staat informatie over de thuishulp in het hulpverleningsplan dat u ontvangt. U bent nadrukkelijk verplicht deze informatie geheim te houden.

Als pleegouder kunt u bij Jeugdbescherming instelling extra jeugdhulp in het kader van opvoedingsproblemen aanvragen voor uw pleegkind. U wordt cliënt in de zin van de Wet op de jeugdzorg als er geen (gecombineerd) indicatiebesluit wordt afgegeven. Voor het (nieuwe) hulpverleningsplan hoeft u geen instemming van de ouders van uw pleegkind te hebben. Uw instemming is voldoende.

Pleegouderdossier

Uw pleegzorgorganisatie legt verschillende gegevens over u als (aspirant) pleeggezin vast in een pleegouderdossier. Het dossier bevat gegevens over uw personalia (bijvoorbeeld naam, adres en woonplaats, rekeningnummer) en de justitiële verklaring. Tevens worden in uw dossier bewaard de verslagen van bijv. de voorbereiding,, het pleegzorgcontract, het pleegouderondersteuningsplan, de gezinsverslagen, de correspondentie en welke pleegkinderen u opvangt c.q. hebt opgevangen. Deze gegevens zijn strikt vertrouwelijk.

Met de aanmelding bij uw pleegzorgorganisatie wordt u geacht toestemming te hebben gegeven voor het vastleggen van die gegevens. U hebt recht op inzage in en/of een afschrift van uw pleeggezindossier. Dit kunt u bij uw pleegzorgvoorziening opvragen. Hetzelfde geldt voor een correctie of vernietiging van dossiergegevens. U ontvangt automatisch een kopie van uw pleegzorgcontract en van het pleegouderondersteuningsplan. Uw pleegzorgorganisatie heeft geheimhoudingsplicht. Zonder uw toestemming mogen zij geen gegevens op uw naam aan anderen dan de direct betrokken pleegzorgbegeleiders of hulpverleners verstrekken.

Inzage door ouders

Ouders met gezag hebben recht op inzage in de dossiers van hun minderjarige kind. Ouders van uw pleegkind hebben geen recht op inzage in uw gegevens. De informatie in het dossier die specifiek over de pleegouders gaat, wordt voor de ouders afgeschermd om de privacy van de pleegouders te beschermen. Inzage door ouders in dossierstukken waarin u vernoemd staat, kan alleen via de pleegzorgbegeleider of diens leidinggevende en na overleg met u. Wanneer iemand informatie over u opvraagt, dient u hiervan op de hoogte te worden gebracht. U bepaalt zelf of u toestemming geeft voor het verstrekken van de informatie. Jeugdbescherming instelling heeft geheimhoudingsplicht.

Gegevens over uw woonadres staan op bijna alle officiële documenten over uw pleegkind, ook wanneer het een 'geheime' plaatsing betreft. Ouders hebben er recht op te weten waar hun kind verblijft en kunnen het dossier van hun kind opvragen of inzien, zolang uw pleegkind jonger is dan 16 jaar. Laat, wanneer u denkt gevaar te lopen als de ouders van uw pleegkind uw adres kennen, uw pleegkind inschrijven op het adres van uw pleegzorgorganisatie of van Jeugdbescherming instelling. Ouders kunnen de rechter verzoeken de geheimhouding op te heffen. Meestal kan de rechter niet anders dan dit toewijzen omdat er geen wettelijke gronden bestaan voor geheime plaatsingen.

Correctierecht, aanvulling- en verwijderingsrecht

U, uw pleegkind (12+) en zijn ouders hebben het recht om feitelijke onjuistheden te laten corrigeren. De herkomst van de gegevens moet altijd duidelijk zijn. Wanneer gegevens onjuist, onvolledig of niet ter zake doende zijn, moet de jeugdzorgwerker of pleegzorgbegeleider de gegevens corrigeren in het oorspronkelijke dossier.

U kunt aan uw pleegzorgbegeleider of de jeugdzorgwerker verzoeken om gegevens te wijzigen, te verbeteren, aan te vullen of af te schermen. De hulpverlener besluit en motiveert of deze gegevens in het oorspronkelijke dossier gewijzigd moeten worden. Uw aanmerkingen moeten altijd toegevoegd worden in een bijlage bij het dossier, ook wanneer het dossier niet gewijzigd wordt omdat het geen feitelijke onjuistheden betreft.

Vernietiging

Als de samenwerking met u als pleeggezin is beëindigd, wordt het pleeggezindossier en het kind dossier 15 jaar bewaard. Daarna wordt alles vernietigd. Zie privacyreglement.

Gebruik van audiovisuele middelen

Het kan nodig zijn om uw pleeggezin te filmen. Hiervoor is vooraf toestemming nodig van uzelf, uw eigen 12+ kinderen, het pleegkind of zijn wettelijk vertegenwoordiger. De doelen moeten uitgebreid besproken worden en uw pleeggezin dient voldoende tijd te krijgen om een beslissing te nemen. Afspraken betreffende het gebruik van audiovisuele middelen worden in het kind dossier opgenomen. De opnames moeten worden gewist bij het beëindigen van de behandeling.

U en de wettelijk vertegenwoordiger van uw pleegkind kunnen de voor de vervaardiging of de bewaring van opnames verleende toestemming te allen tijde intrekken, zowel schriftelijk als mondeling, zonder hierbij tot opgave van redenen verplicht te zijn.

6.2.6 Recht op omgang

Omgangsrecht

Zie rechten van een pleegkind, verder in dit hoofdstuk.

Bezoekregeling met ouders

Als de jeugdzorgwerker bij het bepalen van de bezoekregeling geen of te weinig rekening houdt met uw gezinssituatie, kunt u de kinderrechter vragen te bemiddelen in dit conflict. Uw mogelijkheden en uw recht op family life dienen gerespecteerd te worden.

U bent belanghebbende als de jeugdzorgwerker of rechter een omgangsregeling vaststelt c.q. wijzigt tussen uw pleegkind en zijn ouders, ongeacht hoe lang uw pleegkind bij u verblijft. Uw mening moet gehoord en gerespecteerd worden. Alleen de jeugdzorgwerker kan een verzoek bij de rechter indienen tot wijziging van een rechterlijk besluit van de omgangsregeling.

Ex-pleegouders

Nadat uw pleegkind bij u is vertrokken, kunt u contact met uw pleegkind onderhouden als u dit beiden wenst. U kunt hierover afspraken met de ouders of jeugdzorgwerker.

Als de ouders of jeugdzorgwerker van uw minderjarige ex-pleegkind bezwaar maken, kunt u de rechter verzoeken om een omgangsregeling vast te stellen. Hiervoor moet u wel een advocaat in de arm nemen. Voorwaarde is dat u minimaal een jaar voor uw pleegkind hebt gezorgd of dat er sprake was van een perspectiefbiedende plaatsing. Ook als de afspraken over de omgang tussen u en uw pleegkind niet nageleefd worden, kunt u, samen met uw pleegkind, via een advocaat een verzoek indienen bij de rechter tot vaststelling van een omgangsregeling.

De rechter kan een omgangsverzoek 'niet ontvankelijk' verklaren, als hij van oordeel is dat er geen sprake meer is van een nauwe persoonlijke betrekking tussen uw pleegkind en u. Als het verzoek wel ontvankelijk is, kan de rechter het afwijzen indien het belang van het kind zich tegen toewijzing verzet of als het kind vanaf twaalf jaar er zelf bezwaar tegen heeft.

6.2.7 Recht op family life

Family life is het recht op respect voor gezins- en privéleven, ongeacht de vorm van samenleven. U leeft samen met uw pleegkind en dit moet gerespecteerd worden, in het bijzonder als dit langer dan een jaar duurt. Wanneer geen rekening gehouden wordt met de pleegsituatie, kunt u dit bij de rechter aanhangig maken.

Indien de jeugdzorginstelling tegen uw wens of die van uw pleegkind besluit om tussentijds uw pleegkind terug of door te plaatsen, kunt u bezwaar maken bij de jeugdzorginstelling en tegelijkertijd de rechter schriftelijk verzoeken om af te zien van de vervolgplaatsing (blokkaderecht)

Als de (gezins-)voogdijinstelling besluit geen verlenging van de uithuisplaatsing aan te vragen, kunt u de Raad voor de Kinderbescherming vragen om te onderzoeken of dit terecht is en een advies uit te brengen. De duur

van de machtiging tot uithuisplaatsing begint op het moment van de uitspraak en niet op het moment van de effectivering van de uithuisplaatsing. De kinderrechter kan bepalen dat de duur van de machtiging op een later moment begint.

Belanghebbende

Onder belanghebbende wordt verstaan degene op wiens rechten of verplichtingen een rechtszaak rechtstreeks betrekking heeft. Uw 12+pleegkind is altijd belanghebbende. Zijn ouders meestal ook, ongeacht of zij wel of niet het gezag hebben. Ook de hulpverleners worden aangemerkt als belanghebbenden. Zij kunnen ook derden aanmelden als belanghebbenden. U wordt als belanghebbende aangemerkt als u een jaar voor uw pleegkind hebt gezorgd. De jeugdzorgwerker of rechter zal u aanmelden als belanghebbende en u oproepen ter zitting. Als dit niet het geval is, kunt u zelf de rechter aanschrijven of bellen. U kunt als belanghebbende in hoger beroep gaan of om een kindbeschermingsmaatregel verzoeken.

U kunt te allen tijde aan de kinderrechter vragen opgeroepen te worden als belanghebbende in familierechterlijke procedures (bijv. verlenging OTS en uithuisplaatsing), dus ook als u minder dan een jaar voor uw pleegkind zorgt. De rechter beslist uiteindelijk wie als belanghebbende wordt aangemerkt. U ontvangt dan ook alle relevante documenten ter inzage. U kunt als belanghebbende zelf verzoeken doen aan de rechter.

Indien uw pleegkind in een perspectiefbiedende variant bij u geplaatst is en u zorgt nog geen jaar voor uw pleegkind, dan kunt u toch aangemerkt worden als belanghebbende. Een perspectiefbiedende plaatsing gaat er nl. van uit dat uw pleegkind langer dan een jaar bij u zal wonen. Ook kan uw pleegkind de nadrukkelijke wens hebben dat u als belanghebbende wordt aangemerkt. Hij kan dit aangeven bij de rechter. U wordt dan uitgenodigd voor de zitting.

Realiseert u zich dat uw naam en adresgegevens in het verzoekschrift worden vermeld. Bij een geheime plaatsing kunt u verzoeken om uw gegevens uitsluitend bij de griffie te laten registeren. Ervaring leert echter dat dit niet altijd een waarborg is voor geheimhouding van uw gegevens. Een belanghebbende hoeft niet per se op een zitting te verschijnen. U kunt uw mening ook schriftelijk indienen.

Het kan voor pleegouders onduidelijk zijn wanneer zij in beeld komen als belanghebbende. Volgens de wet is iemand belanghebbende als een zaak rechtstreeks betrekking heeft op diens rechten en verplichtingen. Om als pleegouder als belanghebbende te worden beschouwd, zijn er enkele aanknopingspunten:

- duur van de pleeggezinplaatsing;
- aard van de plaatsing;
- de mening van het pleegkind.

Hoe langer er door een pleegouder voor een pleegkind is gezorgd, des te meer wordt er rekening

gehouden met het belang van de pleegouder. Wanneer er een jaar of langer voor het

pleegkind is gezorgd, kan het pleegkind niet zonder meer bij de pleegouder worden weggehaald door:

- de biologische ouder belast met het gezag (bij vrijwillige plaatsing);
- Jeugdbescherming/gecertificeerde instelling (bij voogdij).

De pleegouder wordt bij belangrijke beslissingen in het leven van het pleegkind betrokken. Dit betekent niet dat pleegouders beslissingsbevoegdheid krijgen. Belangrijke beslissingen worden genomen door de ouder die met het gezag belast is en/of door de jeugdzorgwerker. Wanneer een pleegouder als belanghebbende wordt aangemerkt, ontvangt hij een uitnodiging voor de zitting over onderwerpen met betrekking tot het pleegkind. Om als belanghebbende pleegouder te worden aangemerkt dient de pleegouder dit door te geven aan Jeugdbescherming/gecertificeerde instelling of aan de kinderrechter. Als Jeugdbescherming/gecertificeerde instelling weigert de pleegouder als belanghebbende op te nemen in de lijst, kan de pleegouder een brief schrijven aan de kinderrechter.

Als de rechter een pleegouder als belanghebbende beschouwt, kan de pleegouder daaraan diverse rechten ontlenen, namelijk:

- de namen, voornamen en woonplaats van alle belanghebbenden worden opgenomen in (een bijlage) van het verzoekschrift;
- de pleegouder ontvangt ook een kopie van het verzoekschrift en alle bijlagen. De griffier van de rechtsbank stuurt die op;
- de pleegouder kan een verweerschrift indienen en daarbij een zelfstandig verzoek doen;
- als belanghebbende wordt de pleegouder opgeroepen voor de behandeling van de zaak, maar hij/zij is niet verplicht te verschijnen;
- de pleegouder ontvangt een kopie van de beschikking;
- de pleegouder kan in hoger beroep en vervolgens in cassatie gaan;
- recht op inzage en kopieën van het verzoekschrift, de verweerschriften, de processenverbaal en de beschikkingen.

De belanghebbende heeft ook verplichtingen. De rechter kan van een belanghebbende pleegouder eisen dat hij/zij alle gegevens en bewijsstukken verstrekt die de rechter wil zien.

Geen belanghebbende maar andere betrokkene

Als u niet als belanghebbende wordt aangemerkt, kan het wel zijn dat u als ‘andere betrokkene’ informatie hebt die belangrijk kan zijn bij een rechtszaak over uw pleegkind. Uw gegevens moeten dan in het verzoekschrift vermeld worden (door de jeugdzorgwerker. De rechter beslist of u wordt opgeroepen om de informatie toe te lichten. Als ‘andere betrokkene’ hebt u geen recht op inzage in de dossiers en kunt u geen verweerschrift indienen. U kunt niet in beroep gaan.

6.2.8 Procedurele rechten bij Vrijwillige plaatsing

Tegenhouden van vervolgplaatsing met blokkaderecht

Het staat ouders met gezag vrij om te bepalen waar het kind verblijft, als zij hun kind vrijwillig in uw pleeggezin hebben laten plaatsen. Onder bepaalde voorwaarden kunt u als pleegouder het recht van de ouders (om uw pleegkind uit uw gezin weg te halen) blokkeren.

Als ouders hun vrijwillig geplaatste kind ‘opeisen’ (om het zelf te gaan verzorgen of om het door een ander te laten verzorgen), gaat uw pleegkind terug naar zijn ouders. Als u hiermee niet instemt en uw pleegkind is langer dan een jaar onafgebroken door u opgevoed en verzorgd, kunt u zich beroepen op het blokkaderecht. De ouders kunnen uw pleegkind dan niet zonder uw toestemming weghalen. Zij moeten eerst toestemming voor de thuisplaatsing vragen aan de kinderrechter.

Ouders die hun kind bij u weghalen (of na een bezoekspraak niet terug laten keren naar uw gezin) terwijl u het blokkaderecht bezit, handelen onrechtmatig. Via een kortgeding kunt u eisen dat uw pleegkind teruggebracht wordt. De rechter beoordeelt dan de onrechtmatigheid van handelen, maar ook het belang van uw pleegkind om naar u terug te keren. Wordt deze toestemming (vervangende toestemming genoemd) gegeven, dan gaat het kind terug naar zijn ouders.

Wordt de toestemming niet gegeven aan de ouders, omdat de rechter het niet in het belang van uw pleegkind acht, dan wordt het vertrek van uw pleegkind tijdelijk geblokkeerd (max.6 maanden). De machtiging tot uithuisplaatsing blijft geldig. In deze periode blijft uw pleegkind in uw gezin wonen en wordt er naar een oplossing gezocht. Het verzoek van de ouder om vervangende toestemming wordt alleen afgewezen, als gegronde vrees bestaat dat de belangen van uw pleegkind worden verwaarloosd.

Wat kunt u doen gedurende de blokkadepriode om de situatie veilig te stellen:

1. U kunt een melding doen bij de Raad voor de Kinderbescherming en een nieuw onderzoek aanvragen. Als de Raad van mening is dat het onverantwoord is dat uw pleegkind weer thuis gaat wonen, kan zij bij de rechter een aanvraag doen voor een OTS of ontheffing.

2. U kunt zelf een verzoek tot OTS doen bij de rechter.
3. Om uw family life met uw pleegkind te beschermen, kunt u een verzoek tot OTS indienen. U moet dit verzoek laten doen door een advocaat. Omdat in het bijbehorende indicatiebesluit van Jeugdbescherming/gecertificeerde instelling niet opgenomen kan worden in welk gezin de uithuisplaatsing moet plaatshebben, loopt u het risico dat uw pleegkind toch nog naar een ander pleeggezin verhuist. Besluit de (gezins)voogdijinstelling, na toewijzing van de OTS en machtiging uithuisplaatsing, uw pleegkind elders te plaatsen, dan kunt u daar weinig tot niets tegen ondernemen. Bij OTS bestaat nl. geen blokkaderecht.
4. U kunt een verzoek indienen voor ontheffing van de ouders(s). In de regel zal de Raad een ontheffingsverzoek indienen, maar de Raad kan ook besluiten dat zij dit niet nodig vindt. In deze situatie kunt u ook zelf, middels een advocaat, een ontheffingsverzoek indienen bij de rechtbank.

U kunt de rechter pas tot ontheffing van de ouders verzoeken, nadat de rechter het verzoek van de ouders voor vervangende toestemming heeft afgewezen. Als ouders geen actie ondernemen om hun kind terug naar huis te krijgen, hebt u niet het recht om een ontheffingsverzoek in te dienen om daarna zelf de voogdij te krijgen. U moet dus eerst met succes een beroep hebben gedaan op het blokkaderecht.

Gedwongen ontheffing na blokkaderecht

Ontheffing kan niet worden uitgesproken als de ouders zich hiertegen verzetten. Soms kunnen ouders gedwongen ontheven worden uit de ouderlijke macht. Dit om de mogelijkheid te scheppen dat uw pleegkind zich veilig kan hechten in uw gezin. Als u met succes een beroep hebt gedaan op het blokkaderecht en de rechter heeft een vervangend verzoek van de ouders afgewezen, kunt u de rechter verzoeken om gedwongen ontheffing, als na 6 maanden OTS of 18 maanden uithuisplaatsing, ouders nog steeds onmachtig of ongeschikt zijn om hun kind te verzorgen en op te voeden en deze maatregelen (OTS/uithuisplaatsing) niet voldoende zijn om de veiligheid van uw pleegkind te garanderen.

- Via de Raad voor de Kinderbescherming verzoeken om ontzetting
Ontzetting kan worden uitgesproken zonder medewerking van de ouders. Een bloed- of aanverwante kan de Raad verzoeken om ontzetting, net als de 'andere' ouder. Netwerkpleegouders die familiebanden hebben met het pleegkind kunnen dus om ontzetting vragen bij de rechter.
- Een verzoek indienen om zelf met de voogdij te worden belast.
U hebt hierbij de voorkeur boven de voogdij-instelling. U kunt tegelijkertijd met het ontheffingsverzoek verzoeken om de voogdij te verkrijgen over uw pleegkind. De voorwaarden zijn dat het kind minimaal een jaar met instemming van de ouders in uw pleeggezin verbleef en dat de ouders niet zelf bereid zijn zich te laten ontslaan. Omdat dit een zeer ingrijpend middel is, wordt hier weinig gebruik van gemaakt. Ouders kunnen te allen tijde herstel van het gezag aanvragen. In alle andere gevallen heeft alleen de Raad of het Openbaar Ministerie de bevoegdheid om voogdijoverdracht te verzoeken.

Verlenging blokkade

Indien voor het einde van de termijn van 6 maanden een verzoek voor een kindbeschermingsmaatregel is ingediend, duurt de blokkade voort, totdat definitief over het verzoek is beslist. Uw pleegkind blijft in deze tijd bij u wonen. Pleegouders die een beroep doen op het blokkaderecht, dienen, als zij willen dat hun pleegkind in hun gezin blijft wonen, bereid te zijn uiteindelijk de voogdij over het kind op zich te nemen.

Tegenhouden vervolgplaatsing zonder blokkaderecht

Wanneer u zich niet kunt beroepen op het blokkaderecht (bijv. als uw vrijwillig geplaatste pleegkind nog geen jaar bij u woont), kunt u alleen een melding bij de Raad voor de Kinderbescherming doen. U kunt uw zorgen uiten bij de Raad met het verzoek om te onderzoeken of er gronden zijn voor een OTS of voogdijaanvraag. De Raad beslist wat zij hiermee doet.

Beëindiging machtiging uithuisplaatsing

Als de thuissituatie naar uw mening is verbeterd/gewijzigd, kunt u zelf de rechter verzoeken om beëindiging/bekorting van de machtiging tot uithuisplaatsing. Dit kan de jeugdzorgwerker eveneens doen. Hierdoor kan uw pleegkind teruggeplaatst worden naar huis. Als de jeugdzorgwerker vrijwillige uithuisplaatsing wil stopzetten, moet zij de Raad voor de Kinderbescherming op de hoogte stellen. De Raad beoordeelt of de voorgenomen voortzetting terecht is. Op uw verzoek zal ook uw verhaal gehoord en onderzocht worden.

Verzoek afzien beëindiging machtiging uithuisplaatsing

Is de Raad het niet eens met de voorgenomen stopzetting, dan kan de Raad aan de rechter vragen opnieuw een machtiging te verlenen. U kunt zelf ook aan de rechter verzoeken om af te zien van beëindiging/bekorting van de machtiging tot uithuisplaatsing als u het niet eens bent met een voorgenomen beëindiging van een plaatsing.

6.2.9 Procedurele rechten bij Voogdijplaatsing

Tegenhouden vervolgplaatsing met blokkaderecht

Het staat de voogdijinstelling vrij om te bepalen waar uw voogdij geplaatste pleegkind verblijft. Op deze vrijheid bestaat een uitzondering. Het blokkaderecht geeft de pleegouders onder bepaalde voorwaarden het recht om het vertrek van het pleegkind uit hun gezin te blokkeren.

Als de voogdijinstelling uw pleegkind 'opeist' (om het door een ander te laten verzorgen), gaat uw pleegkind naar de vervolgplek. Als u hiermee niet instemt en uw pleegkind is langer dan een jaar onafgebroken door u opgevoed en verzorgd, kunt u zich beroepen op het blokkaderecht. De voogdij-instelling moet dan toestemming voor de vervolgplaatsing vragen aan de kinderrechter. Wordt deze toestemming (vervangende toestemming genoemd) gegeven, dan gaat het kind naar de vervolgplek. Weigert de kinderrechter toestemming aan de voogdijinstelling, omdat hij dit niet in het belang van het kind acht, dan wordt het vertrek van uw pleegkind tijdelijk geblokkeerd. Deze beslissing is zes maanden geldig. Uw pleegkind blijft gedurende de 6 maanden in uw gezin wonen. Het verzoek van de voogd wordt alleen toegewezen, als de rechter dat in het belang van uw pleegkind acht.

Wat kunt u doen gedurende de blokkadepriode om de situatie veilig te stellen?

- U kunt gedurende de blokkadepriode de situatie veilig stellen door een melding te doen bij de Raad voor de Kinderbescherming en een nieuw onderzoek aan te vragen. Wanneer de Raad van mening is dat het onverantwoord is dat uw pleegkind doorgeplaatst wordt, kan zij een aanvraag doen tot ontzetting van de voogdijinstelling. Een andere voogdijinstelling kan dan de taken overnemen. U kunt geen verzoek indienen voor ontheffing van voogdij-instelling. De instelling kan zichzelf wel uit de voogdij laten ontslaan om daarmee de weg vrij te maken voor u om de voogdij over uw pleegkind over te nemen.
- U kunt verzoeken tot ontzetting van Jeugdbescherming/gecertificeerde instelling. Ontzetting kan worden uitgesproken zonder medewerking van de voogdij-instelling. U kunt de Raad verzoeken om een ontzetting aan te vragen. U kunt dit zelf ook verzoeken, als u het blokkaderecht bezit.
- U kunt een verzoek indienen om zelf met de voogdij te worden belast. U hebt hierbij de voorkeur boven de voogdij-instelling. U kunt de rechter verzoeken om de voogdij van de voogdijinstelling over te nemen. De voogdijinstelling kan herstel van het gezag aanvragen.

In alle andere gevallen heeft alleen de Raad of het Openbaar Ministerie de bevoegdheid om voogdijoverdracht te verzoeken.

Indien voor het einde van de termijn van 6 maanden een verzoek voor een kindbeschermings-maatregel is ingediend, duurt de blokkade voort totdat er definitief over het verzoek is beslist. Uw pleegkind blijft in deze tijd bij u wonen. Pleegouders die een beroep willen doen op het blokkade-recht dienen, als zij willen dat het kind in hun gezin blijft wonen, bereid te zijn uiteindelijk de voogdij over het kind op zich te nemen.

Een voogdijinstelling die uw pleegkind bij u weghaalt terwijl u het blokkaderecht hebt, handelt onrechtmatig. Via een kortgeding kunt u eisen dat uw pleegkind teruggebracht wordt. De rechter beoordeelt de onrechtmatigheid van handelen, maar ook het belang van het kind om terug te keren naar zijn pleegouders.

Tegenhouden vervolgplaatsing zonder blokkaderecht

Wanneer u zich niet kunt beroepen op het blokkaderecht, bijvoorbeeld als uw onder voogdij geplaatste pleegkind nog geen jaar bij u woont, kunt u alleen een melding bij de Raad voor de Kinderbescherming doen. U kunt uw zorgen bij de Raad neerleggen, met het verzoek om te onderzoeken of er gronden zijn voor een voogdijovername. De Raad beslist wat zij hiermee doet.

Als een jeugdzorgwerker besluit dat uw pleegkind wordt doorgeplaatst, kan het zijn dat de ouders van uw pleegkind daar bezwaar tegen hebben. Zij kunnen de voogdijinstelling of de rechter verzoeken om de vervolgplaatsing niet door te laten gaan. Ook uw 12+pleegkind heeft deze mogelijkheid.

Als de pleegzorgplaatsing is afgedwongen in het kader van een voorlopige voogdij of voorlopige OTS, dan geldt dit niet als een plaatsing met toestemming van de wettelijk vertegenwoordiger, zodat het blokkaderecht niet van toepassing is.

Beëindiging machtiging uithuisplaatsing

U kunt zelf de rechter verzoeken om beëindiging/bekorting van de machtiging tot uithuisplaatsing als de thuissituatie is verbeterd/gewijzigd. Dit kan de voogdijinstelling eveneens doen. Hierdoor kan uw pleegkind teruggeplaatst worden naar huis.

Als de voogdijinstelling de voogdijplaatsing wil stopzetten, moet zij de Raad voor de Kinderbescherming op de hoogte stellen. De Raad beoordeelt of de voorgenomen stopzetting terecht is. Op uw verzoek zal ook uw verhaal gehoord en onderzocht worden.

Verzoek afzien beëindiging machtiging uithuisplaatsing

Is de Raad het niet eens met de voorgenomen stopzetting, dan kan zij aan de rechter vragen om opnieuw een machtiging te verlenen. U kunt zelf ook aan de rechter verzoeken om af te zien van beëindiging/bekorting van de machtiging tot uithuisplaatsing.

Voogdijoverdracht

De voogdijinstelling kan de rechter verzoeken zich uit de voogdij te laten ontslaan. Zie Gezag.

Adoptie

Zie Gezag.

6.2.10 Procedurele rechten bij OTS-plaatsing

Tegenhouden vervolgplaatsing

Het staat ouders met gezag vrij om te bepalen waar het kind verblijft, tenzij hun kind met een ondertoezichtstelling uit huis is geplaatst. De jeugdzorgwerker geeft de ouders aanwijzingen over de verblijfplaats van hun kind. Als ouders zich niet aan de aanwijzing houden en hun kind meenemen uit uw pleeggezin handelen zij onrechtmatig.

Bij een OTS moet de Jeugdbescherming instelling aan de rechter elk jaar verlenging vragen van de machtiging tot uithuisplaatsing. Als de Jeugdbescherming instelling deze verlenging niet aanvraagt, verloopt de machtiging en kan uw pleegkind automatisch door de ouders naar huis worden gehaald.

Het blokkaderecht geldt niet voor plaatsingen die zijn afgedwongen in het kader van een ondertoezichtstelling (of voorlopige OTS), omdat de plaatsing niet met de toestemming van de wettelijk vertegenwoordiger is gegaan.

Wat kunt u doen om de vervolgplaatsing tegen te houden:

- U kunt een melding doen bij de Raad voor de Kinderbescherming. Als u niet instemt met de beëindiging van de plaatsing of de vervolgplaatsing en uw pleegkind is langer dan een jaar onafgebroken door u opgevoed en verzorgd, kunt u een melding bij de Raad voor de Kinderbescherming doen. U kunt uw zorgen uiten bij de Raad met het verzoek om te onderzoeken of er gronden zijn voor een voogdijaanvraag of verlenging van de OTS.
- U kunt een verzoek tot (verlenging) OTS indienen. Als de Raad (of de Jeugdbescherming instelling) geen redenen ziet om verlenging aan de rechter te vragen, loopt de machtiging af en gaat uw pleegkind naar huis terug. U hebt geen mogelijkheden zich hiertegen te verzetten. U kunt wel zelf (of de ouders of een jongere boven de 12 jaar) een verzoek indienen tot (verlenging van de) OTS. U moet dit verzoek laten doen door een advocaat. De rechter zal wel advies inwinnen bij de Raad voor de Kinderbescherming

Wat kunt u niet doen, maar anderen wel:

- U kunt geen ontheffingsverzoek indienen. Alleen de Raad voor de Kinderbescherming is bij OTS bevoegd om de ontheffing te verzoeken, met toestemming van de ouders. De rechter spreekt de ontheffing uit en wijst tegelijkertijd een voogd aan, als er niet een andere ouder is die voortaan het gezag alleen uitoefent. Als een ouder zonder voorbehoud instemt met de pleegzorgplaatsing zal hij niet worden ontheven. U zult op de koop toe moeten nemen dat er elk jaar een zitting plaatsvindt met bijbehorende onrust. Ook blijft de ouder meebeslissen in schoolkeuze, medische behandelingen en afgifte van paspoort e.d. Als de Raad geen verzoek wil indienen, kunt u hier niets tegen doen. Het Openbaar Ministerie is ook bevoegd om ontheffing aan te vragen. Dit kan handig zijn als er verschil van inzicht is tussen Jeugdbescherming instelling en de Raad. Op deze manier kan toch de gang naar de rechter worden gedaan.
Indien uw pleegkind al vanaf zijn geboorte bij u woont en het belang is dat uw pleegkind ongestoord bij u kan opgroeien, worden vergaande eisen gesteld aan de duurzaamheid van de instemming van de ouders. U kunt als pleegouder niet zelf verzoeken om ontheffing van de ouders van uw pleegkind dat met een OTS geplaatst is.
- U kunt geen gedwongen ontheffing aanvragen. Na een ondertoezichtstelling van minimaal zes maanden of een uithuisplaatsing van minimaal achttien maanden, kan de Raad verzoeken om een gedwongen ontheffing, als gevreesd moet worden dat de 'bedreiging van de belangen van het kind onvoldoende kunnen worden afgewend'. Ook is gedwongen ontheffing mogelijk als de ene ouder ontzet is en de andere ouder kan, zonder de ontheffing, het kind niet bij de ontzette ouder weghouden. U zelf kunt dit verzoek niet doen.
- U kunt geen ontzettingverzoek aanvragen. Het is niet in het belang van uw pleegkind, als hij door zijn ouders zomaar weggehaald kan worden. Indien er gegronde vrees bestaat dat de belangen van uw pleegkind geschonden worden, kan ontzetting van de ouders uit het ouderlijke gezag aangevraagd worden. Een verzoek tot ontzetting kan worden gedaan door de andere ouder, een bloed- of aanverwant van het kind tot de vierde graaf of de Raad voor de Kinderbescherming. Pleegouders kunnen ontzetting alleen verzoeken als het gaat om een serieuze dreiging dat de ouders het kind uit het pleeggezin zullen weghalen of als zij zelf familie zijn van het pleegkind.

Redenen voor ontzetting zijn: misbruik van het gezag, grove verwaarlozing van het kind, slecht levensgedrag van de ouder of een onherroepelijke veroordeling wegens bepaalde ernstige (pogingen tot) misdrijven ten opzichte van het kind, het in ernstige mate veronachtzamen van aanwijzingen van een Jeugdbescherming instelling in het kader van een ondertoezichtstelling of de serieuze dreiging dat de ouder het kind uit het pleeggezin weg zal halen.

Pleegoudervoogd

U kunt als pleegoudervoogd niet gedwongen ontheven worden. Uw pleegkind kan wel onder toezicht gesteld worden. Ook kunt u zichzelf (vrijwillig) laten ontslaan van voogdij vanwege geestelijke of lichamelijke

problemen, als u 65 jaar wordt of een ander bereid heeft gevonden de voogdij over te nemen. De kantonrechter moet dit wel in het belang van het kind achten. Als u de voogdij niet vrijwillig wilt afstaan, kunt u eventueel ontzet worden. De gronden zijn grotendeels hetzelfde als bij de ontzetting van de ouders. Er gelden nog een aantal extra redenen, zoals het in staat van faillissement verkeren of met uw pleegkind in een proces verwickeld zijn over een aanzienlijk deel van zijn vermogen.

Ouders kunnen de rechter verzoeken tot herstel van de ontheffing of ontzetting als de thuissituatie is verbeterd/gewijzigd. U kunt, als u dit wenst, de rechter rapporteren over uw bevindingen of zorgen.

Beëindiging machtiging uithuisplaatsing

De beëindiging van de machtiging tot uithuisplaatsing kan door de ouder(s) met gezag worden aangevraagd bij de rechter of besloten worden door de Jeugdbescherming instelling. Als de Jeugdbescherming instelling de uithuisplaatsing wil stopzetten, moet zij de Raad voor de Kinderbescherming op de hoogte stellen. De Raad beoordeelt of de voorgenomen stopzetting terecht is. Op uw verzoek zal ook uw verhaal gehoord en onderzocht worden. Is de Raad het niet eens met de voorgenomen stopzetting, dan kan de Raad zelf aan de rechter vragen om opnieuw een machtiging te verlenen. U kunt zelf ook de rechter verzoeken om beëindiging/bekorting van de machtiging tot uithuisplaatsing als de thuissituatie is verbeterd/gewijzigd. Hierdoor kan uw pleegkind teruggeplaatst worden naar huis. Een eventuele ondertoezichtstelling (OTS) kan wel blijven bestaan, zodat het gezin ondersteund blijft worden.

Verzoek tot afzien van beëindiging uithuisplaatsing

U of uw 12+ pleegkind kan aan Jeugdbescherming instelling verzoeken af te zien van beëindiging van plaatsing in uw pleeggezin. Als dit verzoek wordt afgewezen, kunt u bezwaar maken tegen de overplaatsing van uw pleegkind. De Jeugdbescherming instelling moet hierop binnen 2 weken reageren. Wanneer dit weer een afwijzing betekent, kunt u of uw 12+ pleegkind, bij de kinderrechter bezwaar aantekenen tegen de overplaatsing. U kunt hem vragen de beslissing van de Jeugdbescherming instelling om uw pleegkind thuis te plaatsen, te vernietigen, zodat uw pleegkind bij u blijft wonen. Als dit bezwaar gehonoreerd wordt, moet Jeugdbescherming instelling met inachtneming van de rechterlijke uitspraak een nieuw besluit nemen. Eventueel kan een gedwongen ontheffing of ontzetting van de ouders volgen om uw pleegkind duidelijkheid te bieden over zijn verblijf. Wordt uw vraag afgewezen, dan hebt u nog recht om in hoger beroep te gaan.

Het voornemen om een pleegzorgplaatsing te beëindigen moet tijdig aan u worden verteld. Als u het hier niet mee eens bent, kunt u schriftelijk bezwaar maken. Hierop moet de instelling schriftelijk reageren. De Jeugdbescherming instelling moet zich houden aan de gestelde zorgvuldigheidseisen van de AWB (Zie ook Algemene Wet Bestuursrecht). Er moet een harde noodzaak zijn om een pleegkind dat langere tijd (minimaal een jaar) in een pleeggezin woont, over te plaatsen. Als de Jeugdbescherming instelling niet reageert, kunt u bij de rechter bezwaar maken tegen de 'fictieve' afwijzing van uw bezwaar. De rechter beoordeelt zelfstandig het belang van het kind en heeft het laatste woord. U bent verplicht hiervoor een advocaat in te huren. Kosten hiervoor komen voor uw rekening. U kunt een aanvraag voor vergoeding doen bij het fonds bijzondere voorzieningen. Het afsluiten van een rechtsbijstandsverzekering kan u behoeden voor de hoge kosten. Zie Verzekeringen.

Verzoek afzien uithuisplaatsing/verlenging

U kunt zelf ook aan de rechter verzoeken om af te zien van beëindiging/bekorting van de machtiging tot uithuisplaatsing.

6.2.11 Klachtrecht

Klachten

U kunt als pleegouder klachten hebben over de instanties waarmee u samenwerkt. (pleegzorgorganisatie, voogdijinstelling, Raad voor de Kinderbescherming). De klacht kan gaan over gedragingen (handelen of nalaten) van een of meer medewerkers van de instelling of over een besluit dat de instelling neemt.

Als u een klacht wilt indienen, kunt u bij verschillende klachtencommissies terecht. De mogelijkheid om een klacht in te dienen over de organisatie of medewerkers, is nu ook in de wet vastgelegd.

Vertrouwenspersoon

In de praktijk kunnen pleegouders bij vragen of problemen met de pleegzorgorganisatie of Jeugdbescherming/gecertificeerde instelling vaak al een beroep doen op een vertrouwenspersoon. Dit is nu ook in de wet vastgelegd.

Bezwaar- en beroepsprocedure

Over besluiten die rechtsgevolgen hebben, kunt u, in plaats van een klacht indienen, ook een bezwaar- en beroepsprocedure starten volgens de Algemene Wet Bestuursrecht. Hiervoor moet u eerst een bezwaarschrift sturen aan de betreffende instelling. Vervolgens kunt u, als uw bezwaar niet wordt gehonoreerd, beroep aantekenen bij de bestuursrechter. Hiervoor hebt u geen advocaat nodig. U dient dit kenbaar te maken binnen 6 weken nadat u een afwijzing hebt ontvangen op uw bezwaarschrift.

Voorbeelden van besluiten die vallen onder de Algemene Wet Bestuursrecht:

- Beslissingen over de toekenning of wijziging van een pleegvergoeding of bijzondere toeslagen.
- Indicatiebesluit.
- Dossierinzage, wijziging hulpverleningsplan.
- Erkenning als pleegouder, afbreken van een pleegzorgplaatsing tegen uw wens (family life), eenzijdig verbreken van het pleegzorgcontract.

Als u te maken hebt met een dreigende situatie en u komt er met uw pleegzorgbegeleider, de voogd of hun meerdere niet uit, vraag dan of de beslissing op papier wordt gezet met vermelding van waaronder de beslissing valt: de AWB of het klachtrecht. U kunt dan, afhankelijk van het antwoord, bepalen welke procedure u verder kunt volgen om gehoord te worden. U kunt alleen bezwaar maken op schriftelijke besluiten.

Beslissingen van een Jeugdbescherming instelling (OTS-plaatsingen), vallen onder de zg. negatieve lijst van de AWB. U kunt deze beslissingen niet voorleggen aan de bestuursrechter, hierover kan alleen de kinderrechter oordelen.

Klacht over pleegzorgorganisatie

Pleegouders zijn onder de Wet op de Jeugdzorg geen cliënten. De pleegzorgorganisatie is wel verplicht om zijn cliëntenklachtenregeling open te stellen voor pleegouders. Uw pleegzorgorganisatie hanteert een klachtenreglement gebaseerd op de regels uit de Wet op de Jeugdzorg. Dit reglement is opvraagbaar via uw pleegzorgbegeleider of via de administratie. Zie klachtenprocedure.

Klachtmogelijkheden:

- POR;
- Manager pleegzorg;
- Klachtencommissie MFO: voor klachten die feitelijke gevolgen hebben, maar geen rechtsgevolgen. Zie klachtenprocedure;
- Bezwarencommissie Algemene Wet Bestuursrecht: voor klachten die rechtsgevolgen hebben;
- Bestuursrechter: als de klacht door de bezwarencommissie niet, niet correct of niet naar wens is afgehandeld of als de instelling waarover het bezwaar ging, de uitspraak naast zich neerlegt.

Klacht over Jeugdbescherming/gecertificeerde instelling

De klachtenregeling van Jeugdbescherming/gecertificeerde instelling Noord-Brabant is opengesteld voor pleegouders, ook wanneer zij geen cliënt zijn van Jeugdbescherming/gecertificeerde instelling.

U dient eerst de jeugdzorgwerker op de hoogte te stellen over een klacht over Jeugdbescherming/gecertificeerde instelling en hem de kans te geven de situatie te herstellen. Daarna doet u

hetzelfde bij zijn meerdere. Indien de klacht niet wordt gehonoreerd, kunt u vervolgens uw klacht schriftelijk uiten bij de klachtencommissie. De volledige klachtenprocedure Jeugdbescherming/gecertificeerde instelling is te bevragen bij Jeugdbescherming/gecertificeerde instelling.

Klachtmogelijkheden:

- Werkbegeleider Jeugdbescherming/gecertificeerde instelling: verzoek om bemiddeling;
- Klachtencommissie Jeugdbescherming/gecertificeerde instelling: voor klachten (ook van pleegouders of pleegoudervoogden) die geen rechtsgevolgen hebben;
- Bezwarencommissie Algemene Wet Bestuursrecht: voor klachten die rechtsgevolgen hebben;
- Bestuursrechter: als de klacht door de bezwarencommissie niet, niet correct of niet naar wens is afgehandeld of de instelling waarover het bezwaar ging de uitspraak naast zich neerlegt.

Besluiten van de jeugdzorgwerker kunnen alleen door de rechter beoordeeld worden. Hij moet deze wel toetsen aan de eisen van de Algemene Wet Bestuursrecht (AWB). De directie van uw pleegzorgorganisatie of Jeugdbescherming/gecertificeerde instelling hoeft de uitspraak van de klachtencommissie of bezwarencommissie niet over te nemen. U kunt bij de bestuursrechter in beroep gaan als u een bezwaarprocedure bent gestart. De instelling zal met gegronde motieven moeten aangeven waarom de uitspraak van de commissie niet is overgenomen. Ook als de bezwarencommissie het bezwaar afwijst, kunt u nog in beroep gaan bij de bestuursrechter. De NVP (Nederlandse Vereniging van Pleeggezinnen) of het AKJ (Advies- en Klachtondersteuning Jeugdzorg) kan u gratis bijstaan wanneer u voor uw rechten opkomt.

Klacht over gemeentelijk, provinciaal of landelijk beleid

De gemeente en provincie mogen zelf invulling geven aan de randvoorwaarden voor jeugdzorg. Als u het hier niet mee eens bent kunt u een klacht indienen.

Klachtmogelijkheden:

- Gemeenteraad: de Wet Maatschappelijke Ondersteuning biedt u de mogelijkheid te klagen als u het niet eens bent met het beleid van uw gemeente. U kunt een brief aan de gemeenteraad sturen en het beleid aanvechten via de lokale politiek;
- Burgerinitiatief: u kunt bij de Provincie (subsidiegever van pleegzorg) onderwerpen en voorstellen op de agenda laten plaatsen (burgerinitiatief indienen). Dit recht is aan een aantal voorwaarden gebonden zoals een minimumaantal van 1000 handtekeningen onder het verzoek. Voor maatschappelijke zaken kan de POR hierin mogelijk meer betekenen;
- Bezwarencommissie AWB: als u het niet eens bent met een besluit dat rechtsgevolgen heeft.
- Stichting De Ombudsman: toetst de gevolgen van de uitvoering van wetgeving;
- De Nationale Ombudsman: voor klachten over deze uitvoering van overheidstaken. De Nationale Ombudsman is een onpartijdig en onafhankelijk instituut.

De klachtenprocedures van gemeente en provincie kunt u bij de gemeente c.q. provincie opvragen.

6.2.12 Arbeidsrecht

Geen werknemer

Volgens de wet is een pleegouder geen werknemer, een pleegouder ontvangt namelijk geen loon. Er is ook geen gezagsverhouding tussen u en de pleegzorgorganisatie, gezamenlijke afspraken worden vastgelegd in uw pleegzorgcontract. U geniet niet de rechten van een werknemer. Pleegouders zijn onbezoldigde ketenpartners of partners in zorg. Uw pleegzorgorganisatie mag van u bepaalde deskundigheid verwachten in het verzorgen en opvoeden van pleegkinderen en het omgaan met hun ouders. Hiervoor zijn competentieprofielen ontwikkeld. Uw deskundigheid brengt u in bij de dagelijkse verzorging van uw pleegkinderen en tijdens de bijeenkomsten van het zorgteam. Zie hoofdstuk traject van een pleegzorgplaatsing.

Deskundigheidsbevordering

U hebt als pleegouder recht op ondersteuning en bijscholingsmogelijkheden om uw taken naar behoren te kunnen uitvoeren. Uw pleegzorgorganisatie heeft hiervoor een ruim aanbod aan cursussen.

Zorgverlof

Om zorgtaken en uw werk makkelijker te kunnen combineren is in de Wet Arbeid en Zorg overeengekomen dat u recht hebt op (een tiendaags) zorgverlof voor uw zieke pleegkind. Ook hebt u als het opgenomen is in uw cao recht op vier weken verlof als bij plaatsing van het kind in uw gezin duidelijk is dat het kind duurzaam in uw gezin wordt opgenomen.

6.3 Plichten van pleegkinderen

6.3.1 Medewerking

De jeugdzorgwerker is verantwoordelijk voor het schrijven van het indicatiebesluit met hulpverleningsplan en ziet toe op de uitvoering daarvan. De jeugdzorgwerker mag zich bemoeien met de gang van zaken in een (pleeg)gezin voor zover dit in het belang is van uw pleegkind. Uw pleegkind is verplicht mee te werken. Hiervoor kan hij eventueel een schriftelijke aanwijzing krijgen.

6.3.2 Aanwijzing

De jeugdzorgwerker kan een pleegkind van twaalf jaar of ouder een schriftelijke aanwijzing geven. Een aanwijzing is een schriftelijke dwingende opdracht om iets te doen of juist na te laten, gericht op de opvoeding en verzorging van de minderjarige. Bijvoorbeeld als een kind steeds wegloopt, kan de jeugdzorgwerker een aanwijzing geven dat het kind niet mag weggelopen. Overigens kan de ouder met gezag ook een aanwijzing krijgen. Het geven van een aanwijzing aan het pleegkind is lastig, omdat op niet nakoming geen sanctie staat. Voor de hulpverlening heeft het wel gevolgen. De jeugdzorgwerker moet vervolgens stappen ondernemen. Op verzoek van het pleegkind kan een aanwijzing getoetst worden door de rechter. Hiervoor heeft de minderjarige geen advocaat nodig.

Uw pleegkind met een OTS (of zijn ouder met gezag) kan een aanwijzing krijgen van de jeugdzorgwerker om (medewerking in) het hulpverleningsproces te verbeteren. Deze aanwijzing moet worden uitgevoerd. Als uw pleegkind het hier niet mee eens is, kan hij, binnen 14 dagen, de rechter (kosteloos) verzoeken deze aanwijzing (gedeeltelijk) te laten vervallen. Het is tevens de taak van de jeugdzorgwerker om de gezinsband tussen ouder en kind te bevorderen en hij moet de ouders helpen en steunen in het zoveel mogelijk behouden van het gezag over het kind. De jeugdzorgwerker legt verantwoording af aan de kinderrechter. Hoger beroep is niet mogelijk.

Bij een vrijwillige plaatsing ondersteunt de casemanager van Jeugdbescherming/gecertificeerde instelling de ouders en uw pleegkind op vrijwillige basis en legt alleen verantwoording af bij de ouders en zijn leidinggevende. Indien ouders de (vrijwillige) aanwijzingen negeren, kan de casemanager besluiten om een ondertoezichtstelling aan te vragen.

Bij een voogdijplaatsing heeft de voogd beslissingsbevoegdheid en bepaalt welke aanwijzingen uw pleegkind moet opvolgen. Ouders kunnen omgang met uw pleegkind hebben op condities die de voogd bepaalt.

6.3.3 Leerplicht

Zoals u onder de plichten van pleegouders hebt kunnen lezen, verplicht de leerplichtwet de wettelijk vertegenwoordiger van uw pleegkind (ouder, voogdij-instelling of pleegoudervoogd) én degene die met de feitelijke verzorging is belast (pleegouder), ervoor te zorgen dat de jongere als leerling van een school is ingeschreven en naar school gaat. Dus ook u, als pleegouder bent hiervoor verantwoordelijk, tenzij u kunt aantonen dat u niet verantwoordelijk kunt worden geacht. Vanaf twaalf jaar is uw pleegkind hier medeverantwoordelijk voor en wordt hij persoonlijk vervolgd als het verzuim grotendeels aan hemzelf is toe te

rekenen. De volledige leerplicht duurt tot en met het schooljaar waarin uw pleegkind zestien jaar wordt of tot uw pleegkind tenminste twaalf volledige schooljaren naar school is geweest.

Kwalificatieplicht

Als uw minderjarige pleegkind de volledige leerplicht heeft afgerond, maar geen startkwalificatie (diploma op mbo-2-niveau of hoger, havo of vwo) heeft, dan heeft hij een kwalificatieplicht. Tijdens de kwalificatieplicht moet uw pleegkind elke dag naar school of kiezen voor de combinatie van leren en werken. (Pleeg)kinderen in het praktijkonderwijs, zeer moeilijk lerende kinderen en meervoudig gehandicapte kinderen zijn vrijgesteld van de kwalificatieplicht. Spijbelen is strafbaar.

6.3.4 Legitimatieplicht

Vanaf zijn 12e jaar is elke inwoner van Nederland verplicht zich te identificeren bij bepaalde geldzaken, bij het zoeken naar werk, bij indiensttreding en op het werk, voor het aanvragen van een uitkering of BSN, bij binnenlands vreemdelingtoezicht en het bezoeken van een voetbalwedstrijd. Ook voor buitenlandse reizen is een geldig identiteitsbewijs nodig. Daarnaast is elke inwoner van Nederland van 14 jaar en ouder verplicht een geldig identiteitsbewijs te tonen als de politie of een andere toezichthouder hierom vraagt. (Wet op de Identificatieplicht WID).

Heeft uw 12-pleegkind geen eigen identiteitskaart of paspoort dan is (een kopie van) het paspoort van zijn ouders waarin uw pleegkind staat vermeld ook goed. Neem uw pleegzorgcontract mee als extra bewijs dat u geen ander legitimatie kunt verstrekken.

6.4 Rechten van pleegkinderen

Alle kinderen hebben rechten. In bijzondere omstandigheden moeten pleegkinderen vaker een beroep doen op hun rechten. De rechten van (pleeg)kinderen zijn vastgelegd in het Verdrag inzake de Rechten van het kind. De vastgelegde rechten zijn verder uitgewerkt in de Nederlandse wet- en regelgeving. Het allerbelangrijkste recht van uw pleegkind is dat alle maatregelen die genomen worden in zijn belang zijn.

Het internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind, IVRK, is niet in het Burgerlijk Wetboek opgenomen. Rechtbanken en instanties nemen het IVRK niet systematisch als basis voor besluitvorming. Ieder rechter kan in een concreet geval bepalen dat het IVRK voorrang heeft boven de Nederlandse wet.

Pleegkinderen bevinden zich in een kwetsbare positie. Bij de opvoeding van het pleegkind dient rekening te worden gehouden met zijn rechten. Bij de rechten van de minderjarige valt te denken aan hoorrecht, inzagerecht, klachtenrecht.

6.4.1 Recht op een mening

Algemeen

Uw pleegkind heeft op elke leeftijd het recht om zijn mening te geven over de hulp die aan hem wordt verleend. In het hulpverleningsplan staat welke hulp uw pleegkind krijgt en wat de plannen en doelen zijn. In dit plan staat ook hoe de familie bij de hulp wordt betrokken. Naar de mening van uw pleegkind moet geluisterd worden en die mening moet worden genoteerd in de voortgangsrapportage. Dat betekent niet dat wat uw pleegkind wenst, ook gebeurt.

De jeugdzorgwerker is niet verplicht om het hulpverleningsplan met uw 12-pleegkind te bespreken. Wel moet hij elk half jaar een rapportage maken die hij met u en de ouders bespreekt. Uw pleegkind van 12 jaar of ouder heeft er recht op dat de hulpverlener minstens elk jaar met hem praat over de voortgang. De mening van uw pleegkind moet opgenomen worden in het hulpverleningsplan, ongeacht of een ander het met die mening eens is.

Klachtrecht

Een pleegkind kan net als de pleegouder een klacht indienen bij Jeugdbescherming/gecertificeerde instelling en de zorgaanbieder pleegzorg, volgens hetzelfde klachtenreglement. Het indienen van een klacht is niet aan leeftijd gebonden. Wel moet de minderjarige zijn belangen redelijk kunnen inschatten. De minderjarige kan terecht bij de kinderwinkel, de pleegouder, een advies- en klachtondersteuningsbureau. Ondersteuning door een klachtbureau is gratis. Er werken vaak vertrouwenspersonen voor minderjarigen. De pleegouder kan ook namens de minderjarige een klacht indienen. Er moet dan een machtiging van de minderjarige worden opgesteld waaruit blijkt dat hij die persoon machtigt om een klacht in te dienen.

Uw pleegkind mag op elke leeftijd een klacht indienen wanneer hij vindt dat u of zijn jeugdzorgwerker of de pleegzorgbegeleider hem niet correct behandelt. Er wordt verwacht dat eerst geprobeerd is om het probleem uit te praten met degene waar de klacht over gaat. U of een andere volwassene kan hem daarbij helpen. Tevens mag u of een ander uw pleegkind helpen om een klacht in te dienen. Waar en hoe uw pleegkind kan klagen, leest u onder klachtrecht pleegouders. Uw pleegkind kan bij de klachtencommissie van uw pleegzorgorganisatie geen klacht tegen u indienen. Hij kan zijn klacht natuurlijk wel aanhangig maken bij de pleegzorgbegeleider of jeugdzorgwerker. Als deze er niets aan doet, kan uw pleegkind daar wel een klacht over indienen.

Vertrouwenspersoon

Volgens de Wet op de Jeugdzorg dient de provincie er zorg voor te dragen dat de cliënten van een zorgaanbieder (pleegzorg) of van Jeugdbescherming/gecertificeerde instelling een beroep kunnen doen op een vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon moet onafhankelijk van de instelling zijn taak kunnen uitoefenen

Curator

Bij een belangenconflict tussen het pleegkind en zijn ouders met gezag of zijn voogd, kan de kantonrechter een bijzondere curator voor het kind benoemen. Het gaat dan om strijdige belangen over verzorging en opvoeding van de minderjarige of om zijn vermogen. De bijzondere curator behartigt de belangen van de minderjarige. In de wet staat niet wie tot bijzondere curator kan worden benoemd. Een curator kan een advocaat of een deskundige zijn. Met een eenvoudige brief aan de kinderrechter kan een verzoek worden gedaan voor een curator. Er zijn geen kosten verbonden aan de curator. De kosten van een curator worden door de staat betaald.

Machtiging uithuisplaatsing

Een machtiging voor uithuisplaatsing is altijd nodig voor een uithuisplaatsing in het kader van de ondertoezichtstelling tegen de wil van de ouder. De minderjarige van twaalf jaar en ouder kan de door Jeugdbescherming/gecertificeerde instelling voorgenomen beëindiging van uithuisplaatsing bij de kinderrechter laten toetsen. Ook kan het pleegkind zelf de rechter verzoeken om de plaatsing te beëindigen. De minderjarige moet hiervoor gewijzigde omstandigheden aanvoeren. Reden voor beëindiging van de uithuisplaatsing zijn: het kind wordt eerder thuis geplaatst of het kind wordt ergens anders geplaatst.

6.4.2 Recht op informatie

Inzagerecht

Het pleegkind heeft recht op inzage in wat er over hem is geschreven. In sommige gevallen kan daar een uitzondering op worden gemaakt als de inzage niet in het belang van het kind is of als het kind niet in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen. Gegevens over uw pleegkind worden bewaard in twee dossiers: het kinddossier bij uw pleegzorgorganisatie en de indicatiestellinggegevens bij Jeugdbescherming/gecertificeerde instelling. De wettelijk vertegenwoordiger van uw pleegkind beslist of uw 12-jarig pleegkind deze gegevens mag inzien. Deze wettelijk vertegenwoordiger heeft ook inzagerecht. Hij hoeft de documenten niet per se met uw pleegkind te bespreken. Tussen de 12 en 16 jaar hebben zowel uw

pleegkind als zijn wettelijk vertegenwoordiger recht op inzage en recht op een kopie van de rapportage en hulpverleningsplannen. Ook kan uw pleegkind vragen of de hulpverlener het plan uitlegt.

Ook bij de Raad voor de Kinderbescherming kan een dossier opgebouwd zijn over uw pleegkind. Dit wordt vernietigd zodra uw pleegkind 23 jaar wordt. Als uw pleegkind dit dossier wil inzien, kan hij bij de Raad een verzoek tot inzage doen. Binnen 4 weken wordt hierop gereageerd.

Als uw pleegkind ouder is dan 16 jaar, hebben zijn wettelijk vertegenwoordigers pas recht op inzage na toestemming van de jongere. Aan ouders zonder gezag moet inzage geweigerd worden ongeacht de leeftijd van uw pleegkind.

Besluiten

Uw pleegkind heeft het recht om te weten welke beslissingen over hem genomen worden en de reden daarvan. Als hij jonger is dan 12 jaar moet de jeugdzorgwerker het hulpverleningsplan bespreken met de wettelijk vertegenwoordiger. Als uw pleegkind 12 jaar of ouder is, is de jeugdzorgwerker verplicht om hem uitleg te geven over het hulpverleningsplan. Ook heeft uw pleegkind recht op informatie over zijn ouders, wanneer hij hier geen contact mee heeft. De jeugdzorgwerker moet hem hierover informeren. Uw pleegkind kan de rechter verzoeken om de machtiging tot uithuisplaatsing te verkorten of in te trekken.

Periodieke evaluatie

De noodzaak van de uithuisplaatsing wordt periodiek gecontroleerd. Uw pleegkind heeft recht op deze periodieke evaluatie, vooral als hij behoefte heeft aan onderzoek naar de mogelijkheid of hij weer thuis kan gaan wonen. Dit recht van uw pleegkind verschaft tevens de ouders een middel om een procedure te starten waarmee zij hun kind weer naar huis willen halen.

Recht op informatie

Het pleegkind dat met jeugdzorg te maken krijgt, heeft recht op goede informatie: wat zijn mijn rechten? Wat betekent een ondertoezichtstelling of ontheffing? Wanneer word ik gehoord door de rechter? De kinderrechtswinkel heeft folders voor kinderen die met jeugdzorg te maken krijgen.

6.4.3 Recht op privacy

Informatie-inwinning

Niemand mag zonder toestemming de rapportages of post van uw pleegkind lezen. Uw pleegzorgbegeleider hoeft geen toestemming van uw pleegkind te hebben om de gegevens beroepsmatig in te zien. Bij een vrijwillige of OTS-plaatsing mag een hulpverlener geen informatie opvragen over uw pleegkind bij de huisarts of de school e.d. zonder toestemming van de wettelijk vertegenwoordiger. Bij een voorgedijplaatsing mag de voogd de informatie opvragen.

Zonder toestemming van uw pleegkind of zijn wettelijk vertegenwoordiger mag een hulpverlener geen testen afnemen of het kind in therapie nemen. Als pleegouder mag u zonder toestemming van uw pleegkind in uw ogen relevante informatie doorgeven aan de hulpverleners.

Informatieverstrekking

Hulpverleners en pleegouders hebben een geheimhoudingsplicht ten opzichte van uw pleegkind. Zij mogen niet zomaar informatie over uw pleegkind geven aan iedereen die geïnteresseerd is. De wettelijk vertegenwoordiger van uw pleegkind beslist of hij toestemming geeft om de gegevens van uw pleegkind door u of anderen te laten inzien. Als uw pleegkind 12 jaar of ouder is, mag hij zelf beslissen of hij aan u of anderen toestemming geeft om zijn gegevens in te zien. Uw pleegkind kan alleen toestemming geven voor het verstrekken van informatie als hij voldoende is geïnformeerd. Uw pleegkind moet duidelijk door zijn jeugdzorgwerker geïnformeerd worden voor de verstrekking van welke informatie hij toestemming geeft en

aan wie die informatie wordt verstrekt. Vraag hiervoor om een schriftelijk verzoek en laat uw pleegkind ook schriftelijk reageren zodat er later geen misverstanden ontstaan.

Informatieverstrekking aan collega-hulpverleners

Als uw pleegkind 12 jaar of ouder is moet aan hem toestemming gevraagd worden. Dit betreft o.a. informatieverstrekking aan andere (externe) hulpverleners. Hulpverleners mogen informatie over uw 16-jarig pleegkind alleen met zijn toestemming met zijn ouders bespreken. De toestemming kan op elk moment worden ingetrokken.

Informatieverstrekking aan ouder met gezag

De met gezag belaste ouders hebben het recht om informatie over hun kind in te zien, zolang de leeftijd van het kind nog geen 16 jaar is. De hulpverlener mag die informatie aan die ouders geven. Vanaf de leeftijd van 16 jaar mag alleen met toestemming van het pleegkind informatie over hem verstrekt worden aan zijn ouders. De hulp moet dan nl. gericht zijn op het vergroten van de zelfstandigheid. Is uw pleegkind niet in staat tot een redelijke waardering van zijn belangen, dan gelden de inzageregels als voor een pleegkind jonger dan 16 jaar.

Informatieverstrekking aan ouder zonder gezag

Als de jeugdzorgwerker informatie wil verstrekken aan de ouder zonder gezag (ook aan ontheven of ontzette ouders), dan is hiervoor toestemming van de wettelijk vertegenwoordiger van uw 16-jarig pleegkind (16+ pleegkind moet zelf toestemming geven) vereist. De ouder zonder gezag kan zich tot de rechter wenden met het verzoek te bepalen dat de informatie alsnog moet worden verstrekt.

De ouder zonder gezag heeft wel recht op informatie (via pleegzorgbegeleider of jeugdzorgwerker) over belangrijke feiten en omstandigheden (geestelijk en lichamelijk welzijn) rondom uw pleegkind of zijn verzorging en opvoeding (leerprestatie, uithuisplaatsingen, enz). De ouder zonder gezag heeft het recht om te weten hoe het met zijn kind gaat. De ouder zonder gezag moet zelf om de informatie vragen. Om deze informatie te verstrekken is geen toestemming nodig van uw pleegkind of zijn ouder met gezag.

Informatie met een dusdanig vertrouwelijk karakter, die ook niet gegeven zou worden aan de ouder met gezag of aan degene bij wie een jeugdige woont (bijv. een pleegouder) hoeft de jeugdzorgwerker niet te verstrekken.

Ook als de belangen van uw pleegkind zich verzetten tegen het verstrekken van de informatie moet de plaatser de informatieverstrekking weigeren. Bijvoorbeeld: De rechter heeft het verzoek om omgang van de ouder met zijn kind afgewezen, terwijl de ouder wel steeds probeert om zijn kind op school te ontmoeten. De docent/pleegzorgbegeleider/voogd kan de informatie dat uw pleegkind met ingang van het volgende schooljaar naar een andere school gaat in het belang van uw pleegkind in een dergelijk geval weigeren.

Informatieverstrekking aan pleegouders

Voor de opvang van uw pleegkind kan het van belang zijn dat bepaalde gegevens aan u worden verstrekt, ook zonder toestemming van uw pleegkind. De hulpverlener (jeugdzorgwerker of pleegzorgbegeleider) weegt af welke informatie volgens hem voor u nodig is om uw pleegkind goed op te kunnen vangen.

Informatieverstrekking over uw pleegkind is meestal noodzakelijker dan verstrekking van informatie over zijn ouders.

Informatieverstrekking aan Raad van de Kinderbescherming

Jeugdbescherming/gecertificeerde instelling kan zonder toestemming van uw pleegkind inlichtingen (bijv. rapportages en hulplannen) over hem verstrekken aan de Raad voor de Kinderbescherming, indien dit noodzakelijk kan worden geacht/verplicht gesteld is voor de uitoefening van de taken van de Raad.

Informatieverstrekking aan de Kinderrechter

Jeugdbescherming kan zonder toestemming van uw pleegkind inlichtingen (bijv. rapportages en hulplannen)

over hem verstrekken aan de kinderrechter. Als belanghebbende bij een rechtszitting krijgt u de relevante stukken toegestuurd. U mag deze dan ook lezen.

Alleen het AMK mag zonder toestemming van de ouder met gezag of 12+kind dossiergegevens gebruiken. Ook melding door bijvoorbeeld huisarts of school van zorgelijke situaties kan zonder toestemming gebeuren.

Vernietiging dossier

Na beëindiging van de uithuisplaatsing worden de persoonsgegevens van uw pleegkind uit de actieve persoonsregistratie verwijderd. Het dossier gaat naar een archief, waar het maximaal 15 jaar bewaard wordt. Na uiterlijk 15 jaar wordt het dossier vernietigd.

6.4.4 Handelingsbekwaamheid

Kinderen tot 12 jaar hebben altijd toestemming nodig van hun wettelijk vertegenwoordigers (ouders met gezag of voogd), om handelingen te verrichten, zoals het overeenkomen van contracten.

Voor kinderen tussen de 12 en 16 jaar geldt dat de wettelijk vertegenwoordiger voor hen de overeenkomsten sluit. Aangenomen wordt dat uw pleegkind eenvoudige handelingen zelf verricht. Tussen 12 en 16 jaar is zogenaamde 'dubbele toestemming' vereist voor handelingen: van uw pleegkind zelf en van de ouder met gezag of de voogd.

Jongeren vanaf 16 jaar mogen zelfstandig een overeenkomst aangaan, mits zij handelen met toestemming van hun wettelijk vertegenwoordiger.

Jongeren vanaf 18 jaar zijn volledig handelingsbekwaam en hebben geen toestemming nodig van hun ouders of voogd.

Als uw minderjarige pleegkind met toestemming van zijn ouders zelfstandig een rechtshandeling verricht, dan is uw minderjarige kind handelingsbekwaam. Uw pleegkind is dan ook zelf aansprakelijk voor de gevolgen, bijv. schulden. Door het geven van toestemming worden de ouders niet aansprakelijk voor de schulden van uw pleegkind. Rechtshandelingen waarvoor toestemming is gegeven, kunnen later niet worden teruggedraaid of vernietigd.

Als uw pleegkind en zijn ouder verschillen van inzicht over de noodzakelijkheid van hulp, kunnen de ouders de hulp tegenhouden door geen akkoord te geven voor een hulpaanvraag. In uitzonderingssituaties kan Jeugdbescherming op aanvraag van uw 12+pleegkind zonder de instemming van zijn wettelijk vertegenwoordiger een indicatiebesluit nemen. Dit is alleen mogelijk als uw pleegkind de gevraagde hulp weloverwogen blijft wensen.

Geneeskundige behandelingen

Een minderjarige kan vanaf zestien jaar een medische behandeling ondergaan zonder toestemming van de ouder met gezag of de voogd. Vanaf het twaalfde jaar kan een minderjarige een medische behandeling ondergaan met toestemming van de ouder of voogd. Zonder deze toestemming kan de minderjarige ook een medische behandeling ondergaan, als deze behandeling nodig is voor zijn of haar gezondheid of als hij of zij weloverwogen de behandeling blijft wensen.

6.4.5 Recht op omgang

Elk kind heeft het recht om bij voorkeur bij zijn ouders op te groeien en als dit niet mogelijk is het recht op omgang met zijn ouders, tenzij dit strijdig is met het belang van het kind. Uw pleegkind heeft recht op continuïteit in zijn relaties en op behoud van zijn identiteit met inbegrip van familiebetrekkingen. Het pleegkind kan zelf aan de rechter vragen om een beslissing te nemen over een omgangsregeling met zijn ouders of met een ander met wie het kind een nauwe, persoonlijke relatie heeft, zoals broertjes, zusjes, grootouders, tantes,

ex-pleegouders en ex-stiefouders. Een informeel verzoek is voldoende: het kind kan de rechter een brief sturen of opbellen. Hiervoor is geen advocaat nodig.

Omgang met ouders

Elk pleegkind heeft het recht om na een uithuisplaatsing, op regelmatige basis contact met zijn ouder(s) te onderhouden, tenzij dit in strijd is met zijn belang. Ook met de ouder zonder gezag. Dit hoeft niet altijd fysiek contact (bezoekregeling) te zijn. Ook via bijvoorbeeld telefoon, post, internet en familie kunnen contacten onderhouden worden. Ouders hebben niet automatisch het recht om hun kinderen te ontmoeten/spreken. Kinderen zijn nl. niet verplicht om hun ouders te blijven ontmoeten/spreken. Als uw 12+pleegkind het niet eens is met de bezoekregeling of wanneer hij pertinent geen omgang wenst, kan hij dit kenbaar maken in een briefje aan de rechter. Hij kan dan vragen om vaststelling, intrekking of wijziging van een bezoekregeling.

Bij een ondertoezichtstelling is de voogd bevoegd om het contact tussen de ouders en uw pleegkind te beperken als hij dit noodzakelijk acht. Deze beslissing geldt als een bindende aanwijzing. De ouder met gezag (of uw pleegkind van 12 jaar of ouder) kan de kinderrechter verzoeken de beperking in te trekken of te laten vervallen. De kinderrechter stelt een omgangsregeling vast aan de hand van het belang van het kind.

Ook in het kader van een voogdijmaatregel blijft het recht van uw pleegkind op omgang met zijn ouders bestaan, al hebben de ouders niet langer het gezag. Andersom heeft de ouder ook recht op omgang met zijn kind, mits zijn kind dit ook wenst.

Als een ouder ergens verblijft onder verantwoordelijkheid van de staat, zoals in de gevangenis of in een verpleeginrichting, heeft uw pleegkind er recht op dat hem door de jeugdzorgwerker verteld wordt waar die ouder verblijft.

Een door de rechtbank vastgestelde omgangsregeling dient te worden gevolgd. Er zijn echter mogelijkheden voor verandering van de contactfrequentie indien dit voor uw pleegkind noodzakelijk is. De jeugdzorgwerker kan de kinderrechter verzoeken de vastgestelde omgangsregeling te wijzigen. Dit hoeft niet altijd een beperking te zijn, het kan bijvoorbeeld ook wijziging van de tijdstippen inhouden.

De ouder met gezag kan eveneens een eventuele wijziging verzoeken. Bijv. als de omstandigheden zijn gewijzigd of als bij het nemen van de beslissing is uitgegaan van onjuiste of onvolledige gegevens. Uw pleegkind kan zelf vanaf twaalf jaar de rechter vragen om een omgangsregeling of een wijziging daarvan. Hoger beroep tegen de beslissing van de kinderrechter is mogelijk.

Omgang met andere familieleden

Uw pleegkind heeft recht op omgang met de ouder zonder gezag, broers en zussen, opa's en oma's (of een derde), die belangrijk zijn (geweest) in zijn leven. In onderling overleg kan een omgangsregeling worden afgesproken. Wanneer u hier beiden niet uitkomt, kan de rechter een regeling vaststellen.

Omgang met ex-pleegouders

Uw pleegkind kan, nadat hij bij u vertrokken is, behoefte hebben aan voortzetting van de contacten met u en uw gezin. Uw pleegkind heeft recht op continuïteit in zijn relaties, dus ook op de relatie met u. In onderling overleg kan hiervoor een omgangsregeling worden afgesproken. Als u er met de ouders of de nieuwe pleegouders niet uitkomt, kan de rechter een regeling vaststellen. Uw pleegkind kan aan de rechter verzoeken een omgangsregeling te treffen. Hiervoor moet hij wel een advocaat in de arm nemen.

Ontzeggen van omgang

Als de ouders zich niet aan de afgesproken bezoekregels houden, kan de rechter het omgangsrecht intrekken. De jeugdzorgwerker kan dit verzoeken. Ook als het oudercontact uw pleegkind schaadt, kan omgang ontzegd worden. Als uw pleegkind ouder is dan 12 jaar, kan het zelf zijn bezwaren tegen de omgang aan de rechter melden.

6.4.6 Recht op hereniging

In een pleegzorgsituatie leven ouders en hun kinderen gescheiden van elkaar. Ze hebben recht op hereniging. In beginsel dient te worden gewerkt aan terugkeer naar de ouders. Daarom moeten kinderbeschermingsmaatregelen zo kort mogelijk worden toegepast. Pleegouders moeten daarom, indien verantwoord, meewerken aan een spoedige terugplaatsing. Het belang dat ouders hebben bij die terugkeer moet wijken voor het belang van het kind.

Een 12+pleegkind, zijn ouder met gezag of de pleegouder kan aan de rechter vragen om beëindiging van de machtiging tot uithuisplaatsing als de thuissituatie is verbeterd/gewijzigd. Hierdoor kan het pleegkind teruggeplaatst worden naar huis. Een eventuele ondertoezichtstelling (OTS) kan wel blijven bestaan, zodat het gezin ondersteund blijft worden.

6.4.7 Recht op family life

Iedereen heeft recht op respect voor zijn gezins- en privéleven, ongeacht de vorm van samenleven. Dit heet family life. Pleegouders en pleegkind hebben family life omdat ze als gezin samenleven en hebben recht op bescherming tegen inmenging in dit gezinsleven. Als dit samenleven langer dan een jaar duurt, moet dit gerespecteerd worden.

Ondanks dat uw pleegkind niet bij zijn ouders woont en niet door hen opgevoed en verzorgd wordt, hebben zij door geboorte family life. Dit kan later vervallen, maar alleen in zeer uitzonderlijke gevallen. Hoe hechter de banden waren, hoe moeilijker de beëindiging van die banden is.

De OTS kan in combinatie met de uithuisplaatsing jaarlijks verlengd worden tot uw pleegkind meerderjarig is. Deze situatie is in tegenspraak met het uitgangspunt dat het kind recht heeft op een stabiele opvoedingssituatie met duidelijkheid over de toekomst. Als een kind langer dan 18 maanden buiten zijn ouderlijk gezin heeft gewoond, moet aandacht besteed worden aan de continuïteit van de verblijfplaats van uw pleegkind in uw gezin. Regelmatig moet overwogen worden of een ontheffing van de ouders nodig is, zodat uw pleegkind zich kan richten op het opgroeien in uw pleegezin.

Een indicatiebesluit 'OTS met aanspraak op verblijf' geldt voor maximaal 1 jaar, tenzij de indicatie door Jeugdbescherming voor langer dan een jaar wordt afgegeven, omdat het pleegkind met perspectief in het pleegezin is geplaatst.

Jeugdbescherming moet bij een voogdijplaatsing rekening houden met het belang van uw pleegkind bij de overgang van het gezag naar u, de pleegouder. Uiteraard bent u vrij om deze gezagsoverdracht naar u te accepteren.

6.4.8 Recht op voorzieningen

Ieder kind heeft het recht om gebruik te maken van alle voorzieningen voor sociale zekerheid. In Nederland is sociale zekerheid voor kinderen/jongeren meestal geregeld via de ouders. Een zelfstandig recht van kinderen/jongeren op sociale zekerheid wordt niet gegarandeerd.

Zorgplicht overheid

Volgens het Verdrag inzake de Rechten van het Kind dient een kind voor de volledige en harmonische ontplooiing van zijn persoonlijkheid, op te groeien in een gezinsomgeving.

De overheid moet dit waarborgen in de vorm van een financiële bijdrage of zorg als hulp en ondersteuning nodig is (zorgplicht). Als een kind niet bij zijn ouders kan opgroeien, is de overheid in eerste instantie verantwoordelijk voor het voorzien in een passend alternatief.

Algemene Bijstand

De bijstandswet is bedoeld als een soort vangnet voor mensen die op de een andere manier niet in hun

onderhoud kunnen voorzien. Qua leeftijd kan iedereen in aanmerking komen voor bijstand, mits er aangetoond kan worden dat alle middelen om aan geld te komen, zijn uitgeput. Een pleegkind heeft pas recht op bijstand wanneer het pleegzorgcontract is beëindigd, meestal na zijn 18e verjaardag of eerder wanneer de hulpverlening stopt of wanneer de voogdij wordt overgedragen. Zie 18+.

Minderjarige pleegkinderen hebben recht op een gratis basisziektekostenverzekering. Uw pleegkind kan worden meeverzekerd bij zijn ouders of bij u.

6.4.9 Hoorrecht

Voordat de rechter een beslissing neemt over een verzoek tot (verlenging) van OTS en/of uithuisplaatsing, heeft uw pleegkind (en zijn ouders) het recht op een gesprek met de kinderrechter.

12-pleegkinderen die onder toezicht zijn gesteld, kunnen zelfstandig een gesprek met de kinderrechter vragen. De kinderrechter moet uw pleegkind om zijn mening vragen over bijv. de bezoeksafspraken zodra hij 12 jaar of ouder is.

Een minderjarige van twaalf jaar en ouder heeft het recht om door de kinderrechter te worden gehoord in zaken die hem aangaan. Horen betekent dat de rechter de minderjarige de gelegenheid stelt om zijn of haar mening te geven. De kinderrechter moet het kind oproepen voor de zitting. Het pleegkind kan zijn mening ook schriftelijk geven. De rechter kan het kind dat jonger is dan twaalf jaar ook horen, wanneer hij dit wenselijk vindt of wanneer het kind er zelf bij de rechter op aandringt. Het is niet verplicht het kind te horen wanneer het kind de leeftijd van twaalf jaar niet heeft bereikt.

De rechter kan advies van de Raad voor de Kinderbescherming vragen als hij dit nodig vindt in het belang van het kind. De rechter kan de Raad gedurende de procedure op elk moment oproepen. De Raad kan ook op eigen initiatief zijn mening kenbaar maken per brief of op de zitting verschijnen.

6.4.10 Recht op bescherming

Uw pleegkind heeft het recht beschermd te worden tegen alle vormen van mishandeling, lichamelijk, psychisch en seksueel, binnen en buiten gezinsverband.

Met de afgifte van een voorlopige voogdijmaatregel wordt het ouderlijk gezag door de kinderrechter geschorst en kan een kind beschermd worden tegen acute bedreiging. De (crisis)plaatsing kan alleen worden uitgeoefend onder verantwoordelijkheid van de voogdijinstelling.

Uw pleegkind heeft het recht te worden beschermd tegen het verrichten van werk dat schadelijk is voor zijn ontwikkeling, bijv. huishoudelijke exploitatie door ouders of pleegouders. Iedereen die het vermoeden heeft dat een kind verwaarloosd, mishandeld of seksueel misbruikt wordt of misstanden ten aanzien van kinderen in gezinnen, tehuizen of pleeggezinnen signaleert, kan dit melden aan het Algemeen Meldpunt Kindermishandeling (AMK). U kunt ook voor een advies of consult terecht bij het AMK. Het AMK is 24 uur per dag bereikbaar op tel. 0900-123 12 30.

Mensen uit de directe omgeving van kinderen, zoals familie, burens, kennissen en pleegouders kunnen bij een melding bij het AMK anoniem blijven ten opzichte van het gezin dat zij melden. Van beroepskrachten, als pleegzorgbegeleiders en jeugdzorgwerkers wordt verwacht dat zij instemmen met het bekend maken van hun identiteit bij het gemelde gezin. Zij kunnen anoniem blijven ten opzichte van het gezin als bekendmaking van hun identiteit kan leiden tot een bedreiging of een verstoring van de vertrouwensrelatie met het kind of als het bedreigend is voor de melder zelf.

Een kind dat niet in zijn eigen gezin kan opgroeien heeft recht op bijzondere bescherming in de vorm van plaatsing in een pleeggezin, adoptie of plaatsing in een kindertehuis. Bij het overwegen van oplossingen moet rekening gehouden worden met de (wenselijkheid van) continuïteit in de opvoeding van het kind.

Het verzoek tot het uitspreken of opheffen van een OTS kan niet worden ingediend door uw 12+pleegkind. Als uw pleegkind toch een verzoek wil indienen of in beroep wil gaan kan hij de rechter vragen om een bijzondere curator aan te stellen (bijv. een advocaat). Zie Gezag. De rechter moet advies inwinnen bij de Raad voor de Kinderbescherming.

Vreemdelingen

Minderjarige vreemdelingen die een tijdelijke verblijfsvergunning hebben, hebben alleen recht op jeugdzorg (opvang, onderwijs en gezondheidszorg) die binnen het opvangcentrum waar zij verblijven, gerealiseerd kan worden, tenzij de noodzakelijke zorg daar niet verleend kan worden. Het indicatiebesluit voor jeugdhulp aan minderjarige vreemdelingen is slechts een half jaar geldig.

Een alleenstaande minderjarige vreemdeling heeft rechtmatig verblijf als hij in afwachting is van de beslissing op zijn asielaanvraag en hij mag in een pleeggezin geplaatst worden. Zolang de uitgeprocedeerde alleenstaande vreemdeling nog minderjarig is en in Nederland verblijft, ligt de verantwoordelijkheid en zorgplicht bij de overheid en zal de opvang in het pleeggezin niet beëindigd worden.

Niet rechtmatig in Nederland verblijvende vreemdelingen hebben alleen aanspraak op verblijf in een pleeggezin als verblijf in een instelling niet voldoende is. De overheid kan de plaatsing in een pleeggezin verzoeken.

Uw vreemdelingenpleegkind mag op grond van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind niet zonder meer uitgezet worden na langdurige plaatsing in een pleeggezin.

6.5 Rechten van ouders

6.5.1 Hoorrecht

De kinderrechter stelt ouders (met of zonder gezag) in de gelegenheid om te worden gehoord in zaken over hun minderjarige kind. Jeugdbescherming vraagt de ouders om hun mening over de rapportage en beslissingen die worden genomen over hun kind. Bij een vrijwillige plaatsing is niet alleen de mening van de ouders met het gezag van belang, maar ook hun toestemming (handtekening), zowel voor het hulpverleningsplan als voor de aanvraag van een indicatiebesluit.

6.5.2 Inzagerecht en privacy

Jeugdbescherming en de zorgaanbieder pleegzorg moeten allerlei gegevens van de minderjarige en van de biologische ouder vastleggen. Deze gegevens mogen niet zomaar aan anderen ter inzage worden gegeven. Medewerkers van Jeugdbescherming en de zorgaanbieder pleegzorg hebben een geheimhoudingsplicht. Zij mogen in principe alleen met toestemming van de cliënt of zijn wettelijk vertegenwoordiger gegevens aan anderen verstrekken. De minderjarige en de ouder hebben recht op inzage in hun eigen gegevens. De ouder met gezag of de voogd heeft recht op inzage en kopieën van de gegevens van de minderjarige tot deze zestien jaar of ouder is. Wanneer de minderjarige ouder dan zestien is en niet redelijk zijn belangen kan beoordelen, heeft de ouder met gezag recht op informatie, er is dan geen toestemming van de minderjarige nodig.

Jeugdbescherming of de zorgaanbieder dient, voordat de gegevens van het kind aan de ouders worden doorgegeven, altijd een afweging van belangen te maken: het belang van de ouder tegen het belang van de minderjarige. Wanneer het belang van de minderjarige zich daartegen verzet, heeft de ouder geen recht op inzage. Dit is aan de orde als

- dit ertoe leidt dat de ouder het kind zal onttrekken aan de nodige zorg;
- er gevreesd wordt voor psychische schade bij de minderjarige;
- de vertrouwensband tussen de hulpverlener en de minderjarige ernstig wordt geschaad;
- de minderjarige zich verzet tegen informatieverstrekking.

6.5.3 Informatie

De ouder heeft recht op beroepsmatige informatie van derden over het kind. Leerkrachten en hulpverleners moeten zowel de ouder als de pleegouders op de hoogte houden van de ontwikkeling van het kind op school.

6.5.4 Omgang

Bij een vrijwillige plaatsing stellen de pleegouders en de ouders zelf onderling een omgangsregeling vast. De zorgaanbieder pleegzorg kan ondersteuning bieden bij het maken van de afspraken. In een gedwongen kader is de relatie tussen ouder en kind vaak problematisch en kan dit een beperking betekenen van de contacten tussen ouder en kind. De omgangsregeling blijft wel bestaan, maar door zeer ernstige verwaarlozing, misbruik of mishandeling kan de omgangsregeling worden beperkt. Soms worden strikte voorwaarden gesteld waaronder ouders hun kind kunnen bellen, schrijven of bezoeken.

Op grond van het internationaal Verdrag inzake de rechten van het kind (IVRK) is bepaald dat het kind recht heeft op rechtstreeks contact met beide ouders, ook als het kind door een rechterlijke beslissing gescheiden is van de ouders.

6.5.5 Klachtrecht

De ouder heeft het recht om een klacht in te dienen. Hiervoor gelden dezelfde regels als voor de pleegouder en het pleegkind. Zie de website van uw pleegzorgvoorziening.

6.5.6 Vertrouwenspersoon

Wat de vertrouwenspersoon betreft, gelden voor de ouder dezelfde regels als voor de pleegouder en het pleegkind bij klachtrecht.

6.5.7 Hoger beroep

De ouder kan binnen drie maanden bij het gerechtshof in hoger beroep gaan tegen de beslissing van de kinderrechter. Hiervoor heeft de ouder een advocaat nodig.

Hoger beroep is mogelijk bij:

- (verlenging van) ondertoezichtstelling;
- (verlenging van) machtiging tot uithuisplaatsing;
- vaststelling van omgangsrecht.

6.6 Overige regelingen

6.6.1 Medische zorg

Toestemming

De ouder die belast is met gezag is bevoegd beslissingen te nemen met betrekking tot geneeskundige behandelingen voor het kind tot twaalf jaar. Een pleegouder is niet bevoegd, tenzij hij de voogdij over het kind heeft. De leeftijd van het kind speelt een rol, namelijk hoe ouder het kind is des te meer recht het heeft om zelf te beslissen. Indien het kind tussen 12 en 16 jaar is, is zowel de toestemming van de minderjarige als van de wettelijk vertegenwoordiger nodig. Een minderjarige van zestien jaar en ouder mag zelf beslissingen nemen over medische behandelingen. De kosten voor de medische behandeling komen bijna altijd voor rekening van de ouder.

Opname in het ziekenhuis

Als het pleegkind onder toezicht is gesteld, blijft het gezag bij de ouders, zoals bij vrijwillige plaatsing. Het ziekenhuis mag niet zonder toestemming van de ouders met gezag medische informatie verstrekken. Formeel

kan het ziekenhuis zelfs de pleegouder de toegang weigeren als de ouders bezwaar maken. Pleegouder is geen bloedverwant en heeft geen juridische zeggenschap (voogdij) over het kind.

6.6.2 Wettelijke aansprakelijkheid

In onderstaande tabel wordt de wettelijke aansprakelijkheid weergegeven van het kind.

Leeftijd kind	Wettelijke aansprakelijkheid	Soort schuld
0-14 jaar	Ouder met gezag/voogd	Risico aansprakelijkheid
14-16 jaar	Kind zelf en evt. ouder met gezag/voogd	Schuldaansprakelijkheid
16 en ouder	Kind zelf	Persoonlijk aansprakelijk

Aansprakelijkheid van pleegouders

Pleegouders kunnen in afzonderlijke gevallen aansprakelijk worden gesteld, namelijk wanneer zij de voogdij hebben over het kind. Wanneer er geen voogdij is, moet er sprake zijn van een door de pleegouder gepleegde onrechtmatige daad. Bijvoorbeeld wanneer de pleegouder ziet dat het kind bezig is om een onrechtmatige daad te plegen en daar niets aan doet. De pleegouder is dan aansprakelijk. Daarnaast heeft de ouder die met het gezag belast is een risicoaansprakelijk als het kind jonger is dan veertien jaar. Bij een schuldaansprakelijkheid wordt uitgegaan van schuld en moet men zich disculperen. Bij risicoaansprakelijkheid is disculpatie niet mogelijk. Bij “gewone” aansprakelijkheid moet de eiser altijd de schuld van de ander aantonen.

6.6.3 Cultuur en levensbeschouwing

Een pleegkind dopen

Een pleegouder mag geen beslissing nemen die niet verenigbaar is met de levensovertuiging van de ouder. Ook Jeugdbescherming mag geen toestemming verlenen aan de pleegouders om het kind te laten dopen, want Jeugdbescherming mag ook geen beslissingen nemen die in strijd zijn met de levensovertuiging van de ouder.

Besnijdenis

Wanneer de pleegouders de besnijdenis, zoals verzocht door de ouders, weigeren, dient de pleegouder bij de kantonrechter een verzoek in te dienen om een bijzondere curator te benoemen. Een bijzondere curator kan opkomen voor de belangen van het kind. De rechter kan kiezen voor uitstel van de beslissing totdat het kind zelf de beslissing kan nemen.

Geloof en puberteit

Jeugdbescherming dient rekening te houden bij de plaatsing met de leeftijd van het kind. Wanneer het kind weigert in een gelovig gezin geplaatst te worden, dient Jeugdbescherming te zoeken naar een gezin dat past bij het kind.

6.6.4 Financiën pleegkind

Vermogensbeheer en onderhouderplicht

Het vermogen van de minderjarige wordt beheerd door de ouder of voogd die belast is met het gezag. De ouder is onderhoudsplichtig ook wanneer hij of zij niet over het gezag beschikt.

Wanneer de pleegouders het gezag hebben, worden zij ook onderhoudsplichtig, tenzij er sprake is van eenhoofdige voogdij. Dan blijven de ouders onderhoudsplichtig.

Bankrekening pleegkind

Wanneer een pleegkind langer in een pleeggezin woont, willen veel pleegouders een spaarrekening openen voor hun pleegkind, zodat het de beschikking heeft over spaargeld. Als het pleegkind jonger is dan 18 jaar

hebben ouders de mogelijkheid geld te storten of op te nemen van de rekening van hun kind. U als pleegouder hebt niet de mogelijkheid geld op te nemen. Om toch zeggenschap over de spaarrekening te hebben bestaat er de mogelijkheid om op úw naam een spaarrekening ten behoeve van uw pleegkind te openen. Uw bankmedewerker kan u hierbij helpen.

Schenken

Het is mogelijk om een pleegkind geld te schenken. Als het gaat over grotere bedragen bijvoorbeeld ten behoeve van studie of beroepsopleiding is het raadzaam dat met een notaris te overleggen en de schenking bij notariële akte te laten vastleggen. Bij vrijwillige plaatsingen of bij Jeugdbescherming hebben ouders het beheer van de bankrekening van hun kind. Hierdoor bestaat er een risico dat het geld anders wordt gebruikt dan voor het kind.

Erven

Pleegkinderen blijven altijd erfgenaam van hun ouders en zijn geen wettelijke erfgenaam van pleegouders. Wilt u uw pleegkinderen laten erven, dan zal dit altijd in een testament of codicil moeten worden beschreven. Het is raadzaam om met een notaris te overleggen hoe u een pleegkind kunt laten erven en wat de consequenties daarvan zijn, bijvoorbeeld met betrekking tot successierechten.

Wet werken en bijstand

Een pleegvergoeding heeft geen invloed op de hoogte van een bijstandsuitkering. Wanneer de gemeente hier korting op toepast, kan hiertegen binnen zes weken bezwaar worden gemaakt.

7 FINANCIËN

7.1 Pleegvergoeding

Het basisbedrag van de pleegvergoeding is een bijdrage in de kosten van levensonderhoud en opvoeding van uw pleegkind. Hieronder vallen voeding, inrichting, verwarming, lichamelijke verzorging, bewassing, kleding, ontspanning en sport, reizen naar school of weekendbezoek ouders, kleine onderwijs benodigdheden als pennen, agenda e.d., eigen bijdrage ziektekosten of W.A-premie, huisvesting, zakgeld en vakantiebesteding. U bepaalt zelf in welke verhoudingen de gelden worden aangewend. Het Nibud kan u inzicht geven in normbedragen voor bijvoorbeeld zakgeld, kleedgeld en dergelijke.

De pleegvergoeding wordt verstrekt aan alle pleegouders die ingeschreven staan bij een pleegzorginstelling en op indicatie van Jeugdbescherming een pleegkind onder hun hoede hebben. Deze vergoeding wordt maandelijks automatisch aan u overgemaakt en staat de 25e op uw bankrekening. Bij deeltijdpleegzorg krijgt u betaald conform de regeling pleegvergoeding. Hiervoor ontvangt u een speciaal declaratieformulier.

Bij de berekening van de reguliere pleegvergoeding wordt de dag van aankomst wel en de dag van vertrek niet mee gerekend.

De vergoedingen blijven buiten de huursubsidie, bijstandsuitkering of loon- en inkomstenbelasting

Per leeftijdscategorie gelden per 1 januari 2019 de volgende pleegvergoedingen per kind per dag:

<i>Leeftijd jaar</i>	<i>Bedrag per dag</i>
0 t/m 8	€ 19,23
9 t/m 12	€ 19,49
12 t/m 15	€ 21,22

16 t/m 17	€ 23,43
18 en ouder	€ 23,68

7.2 Toeslagen

Uw zorginstelling kan, in een aantal situaties en voor een bepaalde periode, extra toeslagen toekennen aan een pleeggezin. Het gaat hier om noodzakelijke kosten, waarvoor u geen beroep kunt doen op andere regelingen. Uw pleegzorgbegeleider kan de toeslag voor u aanvragen bij de directie van uw zorginstelling. In alle gevallen geldt dat u moet aantonen dat u de onkosten niet uit de basisvergoeding kunt betalen.

Toeslagen mogen gestapeld worden tot maximaal € 11,52

7.2.1 Crisisplaatsingstoelage

U ontvangt, na goedkeuring van uw zorginstelling, de eerste periode van maximaal vier weken een extra vergoeding van maximaal € 3,84 per dag, indien uw pleegkind onverwacht in uw gezin wordt geplaatst. Een indicatiebesluit van Jeugdbescherming/gecertificeerde instelling is in deze situatie niet (direct) noodzakelijk. Deze vergoeding geldt voor zowel justitieel als vrijwillig geplaatste pleegkinderen en is een tegemoetkoming in de extra kosten die u in deze hectische periode maakt. (ten denken valt o.a. aan extra kleding of woninginrichting).

7.2.2 Groot pleeggezintoelage

Onder 'grote pleeggezinnen' wordt verstaan: pleeggezinnen met drie (in een enkel geval meer) justitieel en/of vrijwillig geplaatste pleegkinderen.

U ontvangt een toeslag van € 3,84 per dag vanaf het derde pleegkind voor de periode dat er drie of meer pleegkinderen bij u wonen. U kunt deze toeslag gebruiken voor bijvoorbeeld huishoudelijke hulp. Het is ook denkbaar dat u deze vergoeding gebruikt voor de aanschaf of vervanging van huishoudelijke apparaten of meubilair, dat door het intensievere gebruik eerder onderhevig zal zijn aan slijtage. Mocht er na toekenning van de toeslag een wijziging in de gezinssamenstelling komen, dan vervalt of verandert de toeslag.

Voor bepaling van het aantal pleegkinderen worden tevens de pleegkinderen die via een andere zorginstelling bij u zijn geplaatst, mee geteld.

Een deeltijdplaatsing wordt niet meegeteld voor een groot pleeggezintoelage.

7.2.3 Handicaptoeslag

Handicaptoeslag: Wanneer een jeugdige een geestelijke en/of lichamelijke handicap heeft en er kosten aan verbonden zijn, kan de Oosterpoort een toeslag verstrekken van maximaal € 3,84 per dag per. Vanaf 1 januari 1994 is de Wet Voorziening Gehandicapten van kracht. Deze wet wordt uitgevoerd door de WMO van uw gemeente. Vaak is het mogelijk van de WMO een vergoeding te ontvangen. Uw eigen inkomsten hoeft u niet op te geven bij de aanvraag (artikel 5, lid 2 en artikel 6, lid 2 van de Wet Voorziening Gehandicapten). Een aanvraag bij de WMO moet zijn ingediend en afgewezen voordat een aanvraag bij de Oosterpoort kan worden ingediend

7.2.4 Incontinentietoelage

Indien een kind vanaf 5 jaar aan bedplassen lijdt, kan een toeslag worden betaald van € 0,85 per kind per dag. Een jaarlijkse doktersverklaring is hiervoor noodzakelijk. U kunt dit via Een Loket aanvragen.

7.3 Onderwijs

7.3.1 Lesgeld

Sinds september 2005 hoeft voor 16- en 17-jarigen geen lesgeld meer betaald te worden. Als uw pleegkind in de loop van het jaar 18 jaar wordt, is vanaf de verjaardag lesgeld verschuldigd. Dit hoeft u niet zelf te voldoen. De ouders (vrijwillig en OTS), voogdij-instelling (voogdij) of gezamenlijke pleegouders zijn lesgeldplichtig.

7.3.2 Tegemoetkoming studiekosten (TS)

Wanneer uw (justitieel of vrijwillig geplaatste) pleegkind lessen volgt op het algemeen volwassenen onderwijs, het (voortgezet) speciaal onderwijs of het voortgezet algemeen volwassenen onderwijs, dan kunnen zijn ouders in aanmerking komen voor de Tegemoetkoming Studiekosten. Pleegouders kunnen hiervoor niet in aanmerking komen. De toekenning en hoogte van de tegemoetkoming is afhankelijk van het inkomen van de ouders. Uw recht op pleegvergoeding wordt door de tegemoetkoming niet aangetast.

Zie 18+ of de brochure 'tegemoetkoming studiekosten VO 18+' van de Informatie Beheer Groep www.ib-groep.nl.

Overleg een studiekeuze, met name voor niet-regulier onderwijs van uw pleegkind altijd, via uw pleegzorgbegeleider, met de ouders. Studies via het niet-regulier onderwijs worden niet vergoed door de Tegemoetkoming Studiefinanciering. De ouders zijn degene die, als lesgeldplichtigen, de lesgeldten moeten betalen. Dit heeft uiteraard grote financiële consequenties.

Wanneer uw pleegkind geen enkel contact heeft met zijn ouders, kan hij samen met u, uw pleegzorgbegeleider en de jeugdzorgwerker een verzoek richten aan de verstrekker van de TS, om zelf de aanvraag voor TS te doen, zonder handtekening van zijn ouders. Uw pleegkind kan een aanvullende beurs krijgen als zijn ouders uit het gezag zijn ontzet of van het gezag zijn ontheven. Ook als er sprake is van een structureel conflict tussen uw pleegkind en zijn ouders of als hij vanaf zijn 12e jaar geen wezenlijk contact meer heeft met zijn ouders. Een en ander moet wel onderbouwd worden door een verklaring van een deskundige, bijv. de voogd of jeugdzorgwerker.

7.4 Kinderopvang

Oppaskosten, kinderopvang en kosten voor voor-, tussen- en naschoolse opvang worden niet vergoed. U ontvangt en betaalt zelf de rekening voor de opvang van uw pleegkind.

Vanaf 1 januari 2005 is de Wet op de Kinderopvang (WK) in werking getreden. Pleegouders zijn hierin voortaan gelijkgesteld met ouders en kunnen een deel van de kosten via de kinderopvangtoeslag bij de belastingen terugontvangen. Uw inkomen (en niet dat van de ouders) is bepalend voor de tegemoetkoming die u kunt ontvangen.

U moet hiervoor zelf een overeenkomst sluiten met een erkend kinderopvangcentrum voor dagopvang van 0- tot 4-jarigen, buitenschoolse opvang voor basisschoolleerlingen of opvang door gastouders via een gastouderbureau.

7.5 Ziektekosten

7.5.1 Kosten aanvullende verzekering

Er zijn verschillende aanvullende verzekeringen mogelijk. De plaatsende instantie vergoedt voor vrijwillig en ots geplaatste pleegkinderen geen kosten voor de aanvullende verzekering. U bent echter niet verplicht uw pleegkind aanvullend te verzekeren.

Let op: voordig geplaatste kinderen zijn gratis verzekerd bij de Jeugdbescherming. Een pleeggezin kan ook ervoor kiezen om het pleegkind bij de eigen ziektekostenverzekering te verzekeren. Dit dient u te melden bij de Jeugdbescherming; eventuele kosten dient u zelf te betalen

Wanneer de ouders van uw pleegkind een aanvullende verzekering hebben, kan uw pleegkind bij hen gratis aanvullend meeverzekerd worden. De jeugdzorgwerker overlegt dit met de ouders van uw pleegkind en brengt u op de hoogte.

Wanneer u zelf een aanvullende verzekering hebt, kan uw pleegkind mogelijk gratis met u meeverzekerd worden. Dit is afhankelijk van de voorwaarden die uw verzekeraar stelt aan het meeverzekeren van een pleegkind.

U kunt ook uw pleegkind, tegen betaling van de premie, aanmelden bij een zorgverzekeraar, indien de ouders dit verzuimen. U handelt dan als 'zaakwaarnemer' en de verzekeraar is verplicht uw pleegkind te accepteren. U kunt de kosten niet declareren.

7.5.2 Niet-verzekerde ziektekosten

U bent niet verplicht de niet-verzekerde ziektekosten voor uw pleegkind te betalen. Houd er echter rekening mee dat u toch dreigt op te draaien voor de extra kosten wanneer uw pleegkind niet aanvullend verzekerd is en de te maken ziektekosten niet binnen de basisverzekering vallen. Veel ouders kunnen niet aan hun onderhoudsverplichting niet voldoen.

7.6 Diverse kosten

7.6.1 Inrichtingskosten en kledinguitzet

De kosten voor inrichting van een kinderkamer en een eerste kledinguitzet betaalt u uit eigen middelen. U wordt hierin niet tegemoetgekomen door uw zorginstelling of de plaatsende instelling. Aanvullende kleding betaalt u uit de pleegvergoeding.

7.6.2 Vervoer

Als u door de komst van uw pleegkind(eren) een grotere auto aan moet schaffen, betaalt u de kosten hiervan uit eigen middelen. Dit geldt ook voor de kosten van verzekering, wegenbelasting en kinderstoelen of stoelverhogers. U wordt hierin niet tegemoet gekomen. Uw zorginstelling of de plaatsende instelling kan eventueel wel een fonds voor u aanschrijven dat mogelijk kan helpen in deze extra kosten. Tevens heeft uw zorginstelling een gebruiksartikelendepot waar goedgekeurde kinderzitjes en verhogers te leen zijn

7.6.3 Aanpassing huis

Niet alle huizen zijn groot genoeg om een pleegkind voldoende ruimte en privacy te bieden. Wanneer u besluit uw huis aan te passen voor de komst van uw pleegkind, betaalt u de verbouwingskosten uit eigen middelen. U wordt hierin niet tegemoet gekomen. Tevens kunt u soms verbouwingskosten, die uitsluitend ten behoeve van het opvangen van pleegkinderen gemaakt worden, onder voorwaarden aftrekken van de belasting.

7.6.4 Vakantiekosten

Wanneer u extra kosten maakt om uw pleegkind met uw gezin mee op vakantie te laten gaan, betaalt u dat uit eigen middelen. U wordt hierin niet tegemoetgekomen door uw zorginstelling of de plaatsende instelling. Het is wel de bedoeling dat u uw pleegkind meeneemt op vakantie, tenzij er dringende redenen zijn om dit niet te doen. U kunt samen met de hulpverleners, ook besluiten om uw pleegkind vakantie te laten vieren in een (pleegkinderen)vakantiekamp. Voor sommige kampen betaalt de plaatsende instantie een tegemoetkoming.

Uw zorginstelling of de plaatsende instelling kan eventueel wel een fonds voor u aanschrijven dat u mogelijk kan helpen in deze extra kosten.

7.6.5 Kosten voor persoonlijke ontwikkeling/verzorging van uw pleegkind

Regelmatig blijkt dat een pleegkind aangepaste kleding of schoeisel nodig heeft of aangepast spelmateriaal om de ontwikkeling te stimuleren. Andere voorbeelden zijn een speciaal dieet of speltherapie, een consult bij de kinderpsychiater of huiswerkbegeleiding. Voor vrijwillig en OTS-geplaatste pleegkinderen zijn de ouders verantwoordelijk voor de toestemming. Gedeeltelijk worden de kosten vergoed door de zorgverzekeraar, WMO of AWBZ. Deze kosten worden voor voogdijgeplaatste kinderen gedeeltelijk betaald vanuit de regeling bijzondere uitgaven van Jeugdbescherming, overige kosten betaalt u zelf.

Speltherapie, video-home-training en crisisinterventie kunnen eventueel, na een indicatiestelling door Jeugdbescherming, door uw zorginstelling uitgevoerd worden. Andere hulpvormen kunnen elders (o.a. GGZ of een particuliere psycholoog, diëtist e.d.) worden ingekocht. Ook hiervoor hebt u toestemming nodig van de wettelijk vertegenwoordiger.

7.6.6 Fonds Bijzondere Voorzieningen

Het Fonds Bijzondere Voorzieningen is een speciaal fonds om extra kosten binnen uw pleegzorgvoorziening aan te vragen door en voor pleegouders. De pleegzorgbegeleider kan een verzoek indienen voor vergoeding van extra kosten die niet in de basis pleegvergoeding zitten, noch betaald worden door Eén loket of de ouders. Dit verzoek komt in de commissie Fonds Bijzondere Voorzieningen. Zij beoordelen of de aanvraag kan worden toegekend.

7.7 Eén Loket

Eén Loket is een samenwerkingsverband van alle Brabantse pleegzorginstellingen Noord-Brabant. Het uitgangspunt van Eén Loket is dat het voor pleegouders duidelijk moet zijn welke kosten zij kunnen declareren die niet uit de pleegvergoeding betaald hoeven te worden.

7.7.1 Wijziging vergoedingen bijzondere kosten

Eén Loket hanteert de regeling bijzondere kosten die zijn opgesteld door de 4 pleegzorgvoorzieningen in Brabant. Wie betaalt de bijzondere kosten?

Bij ots- en vrijwillige plaatsingen zijn en blijven ouders altijd financieel verantwoordelijk voor de bijzondere kosten. Dit betekent dat alle kosten die u als pleegouder maakt (vermeld in het overzicht vergoedingen bijzondere kosten), door de ouders van uw pleegkind betaald dienen te worden. Het overzicht vergoedingen bijzondere kosten moet hierbij niet gezien worden als een vanzelfsprekend recht, maar als richtlijn. Daarom is het noodzakelijk dat er altijd vooraf overleg met de ouders is.

Als de communicatie tussen u en de ouders van uw pleegkind problemen geeft of niet mogelijk is, dan dient er altijd overleg te zijn met uw pleegzorgbegeleider.

7.7.2 Ontwikkelingen binnen pleegzorg

Het basisbedrag voor de pleegvergoeding wordt jaarlijks door de rijksoverheid (ministerie van VWS) vastgesteld. De hoogte van de vergoeding is afhankelijk van de leeftijd van het kind. Wat valt er onder de pleegvergoeding?

Kosten die onder andere hieruit betaald dienen te worden zijn:

- voeding;
- kleding;
- kosten van inrichting;
- verwarming en lichamelijke verzorging;
- bewassing;
- deelname aan maatschappelijke activiteiten zoals sport en andere ontspanning;

- kleine onderwijskosten (zoals kosten voor pennen, agenda, schriften);
- kosten voor WA-premie indien het pleegkind op de polis van de pleegouders staat;
- reiskosten voor bezoekenregeling meer dan 1 keer

7.7.3 Reiskosten school voortgezet onderwijs

Reiskosten school vallen in principe onder de pleegvergoeding. Echter als tegemoetkoming naar pleegouders hebben alle pleegzorg-instellingen in Brabant besloten om de kosten boven 20 euro te vergoeden.

7.7.4 Ziektekostenverzekering

Alle nota's van tandarts, huisarts, fysiotherapie, enzovoort dient u als pleegouders rechtstreeks te declareren bij de zorgverzekeraar en niet via Eén Loket.

Kosten die NIET vergoed worden via Eén Loket zijn onder andere:

- overblijfkosten;
- kinderopvang;
- vrijwillige vakantiekampen;
- sportkleding en contributie bestemd voor sport en ontspanning;
- zwemlessen (mits niet verplicht school)
- aanschaf interieur, babyuitzet, autostoeltjes, bed en dergelijke;
- reiskosten voor bezoekenregeling ;
- verbouwingen;
- ziektekosten.

Heeft u kosten die niet op bijgaande vergoedingslijst bijzondere kosten staan? Neem hierover altijd vooraf contact op met een medewerker Eén Loket of uw pleegzorgbegeleider.

7.7.5 Hoe werkt Eén Loket?

Eén Loket betaalt alleen vergoedingen aan pleegouders en niet rechtstreeks aan derden. Om voor vergoeding in aanmerking te komen vult u het declaratieformulier Eén Loket in en stuurt dit samen met de bijbehorende originele bonnen naar Oosterpoort. Het declaratieformulier is ook te downloaden en printen via de website van Oosterpoort Uw aanvraag wordt beoordeeld en als deze binnen de criteria van het overzicht bijzondere kosten valt, ontvangt u binnen vier weken de betaling.

7.7.6 Welke plaatsingen vallen niet onder Eén Loket?

- Deeltijd pleegzorg
- 18+

7.7.7 Bereikbaarheid Eén Loket

Het Eén loket van Oosterpoort is vijf dagen per week telefonisch te bereiken via (0412) 46 53 00. Ook kunt u uw vraag per e-mail sturen naar pleegzorg@oosterpoort.org.

8 VERZEKERINGEN

Voor dit hoofdstuk geldt meer dan voor de andere hoofdstukken van de Pleegzorgwijzer dat de tekst informatief is en zeker niet juridisch sluitend. Fiscale regels zijn sterk afhankelijk van persoonlijke omstandigheden. Fiscale wet- en regelgeving wijzigt ook regelmatig. Het is raadzaam bij twijfel een adviseur te raadplegen of via de unit pleegzorg te vragen waar u de juiste informatie welke bij uw omstandigheden past kunt halen.

In de politiek is men inmiddels zover dat pleegzorg (bijvoorbeeld het begrip pleegkind) wordt meegenomen in allerlei regelingen. In tal van regelingen is echter nog niet expliciet naar pleegzorg-situaties gekeken en zijn de bestaande definities van pleegkinderen e.d. bij de diverse sectoren van de overheid niet eenduidig.

We proberen u in dit hoofdstuk tips en suggesties te geven maar uiteraard bepaalt u zelf of u belastingtechnische actie wilt ondernemen.

8.1 Algemeen

Er zijn een aantal zaken belangrijk om te bepalen of uw pleegkind aangemerkt kan worden als pleegkind in de zin van de belastingen en om te beoordelen op welke aftrekposten u een beroep kunt doen. Hieronder verklaren wij dus ook een aantal termen.

Pleegzorgcontract

Elke pleegouder die een pleegvergoeding ontvangt van de pleegzorgvoorziening heeft een pleegzorgcontract ondertekend. De verantwoordelijkheid voor de opvoeding en het onderhoud ligt daardoor niet bij de pleegouder maar bij de pleegzorgvoorziening. Pleegouders hebben onder andere om deze reden géén recht op kinderbijslag.

Onderhoudseis

U voldoet aan de onderhoudseis als u kunt aantonen dat u op de peildatum uw pleegkind in belangrijke mate onderhield (minstens voor € 408,- per kwartaal). Dit wordt per situatie door de belastingdienst beoordeeld.

Onder onderhoudskosten vallen ook bijvoorbeeld kosten voor het halen en brengen van het kind naar ouderbezoek en therapeuten of uitgaven voor sportclubs. Deze kosten moeten natuurlijk wel door u betaald zijn, op uw inkomen drukken én nergens te declareren zijn.

Opvoedingseis

U voldoet aan de opvoedingseis als uw pleegkind op de peildatum minimaal een half jaar (6 maanden en één dag) tot uw huishouden behoorde en u het opvoedde als uw eigen kind. Bezoekafspraken met ouders en het meebeslissen van ouders in bepaalde keuzes worden niet gezien als opvoeden.

Inkomstenbelasting (Art 1.4 IB)

Pleegkinderen zijn zij die door de belastingplichtige worden of werden onderhouden en opgevoed als een eigen kind. Er moet een financiële band zijn tussen het pleegkind en de pleegouder. De pleegouder moet voorzien in de opvoeding van het pleegkind. De financiële band met uw pleegkind bestaat wanneer u kunt aantonen dat de ontvangen pleegvergoeding niet toereikend is. Er gelden dus twee eisen: de onderhoudseis en de opvoedingseis.

Let op:

Voor de belastingdienst geldt echter de onderhoudseis zwaarder dan de opvoedingseis. In sommige gevallen kunt u toch in aanmerking komen voor aftrek, terwijl u niet helemaal aan de opvoedingseis voldoet.

Pleegvergoeding

Het basisbedrag en de toeslag (voor extra kosten) zijn onkostenvergoedingen en blijven bij een beoordeling van inkomsten van de pleegouders, bijvoorbeeld in het kader van loon- of inkomstenbelasting, van huursubsidie of van aanvraag van bijstand, buiten beschouwing. (Uit de Regeling Pleegzorg, 22 december 2004, artikel 5, laatste alinea). U hoeft deze onkostenvergoeding dus niet als inkomsten op te geven in uw aangifte inkomstenbelasting.

Vrijstelling belastingheffing pleegvergoeding bij vier of meer pleegkinderen

Met ingang van 1 januari 2013 is de belastingwet aangepast en wordt de pleegzorgvergoeding niet meer als belastbaar inkomen beschouwd, ongeacht het aantal pleegkinderen dat in een pleeggezin verblijft. Daarmee vervalt de bepaling dat bij vier of meer pleegkinderen de belastinginspecteur van geval tot geval beoordeelt of er sprake is van een bron van inkomen. Pleegouders met vier of meer pleegkinderen hoeven niet meer aan te tonen wat de werkelijk gemaakte kosten zijn.

Aan de bepaling is een zogenaamde horizonbepaling verbonden. Dit houdt in dat de bepaling uit de wet tijdig moet worden 'geëvalueerd' in verband met de effecten ervan, waarna parlementaire besluitvorming moet volgen over het vervolg. Gebeurt dat niet dan vervalt de vrijstelling zonder nadere maatregelen sowieso per 1 januari 2018.

Heffingskortingen en pleegkinderen

Deze kortingen op de te betalen belasting, gelden voor zowel ouders als pleegouders.

Wanneer u recht hebt op één of meerdere heffingskortingen, dient u ze zelf terug te vragen bij de belastingdienst. Dit kan via de voor u reguliere aangifte inkomstenbelasting. Uw werkgever of uitkerende instantie verzorgt dit niet voor u. Heffingskortingen worden door de politiek gebruikt in het kader van de inkomenspolitiek. Dit leidt steeds vaker tot **inkomensafhankelijke** heffingskortingen met een maximum.

De alleenstaande-ouderkorting

Vanaf 1 januari 2015 is de alleenstaande-ouderkorting afgeschaft. Kortom onderstaande regeling is voor het laatste op de aangifte 2014 van toepassing.

De alleenstaande-ouderkorting kan onder bepaalde voorwaarden ook van toepassing zijn op pleegkinderen (de regeling heeft het alleen over kinderen, maar in de definitiebepaling van de Wet Inkomstenbelasting is aangegeven dat daaronder ook pleegkinderen moeten/kunnen worden verstaan). Voorwaarden voor het toepassen van de regeling zijn, o.a. de leeftijd en de vermogenspositie van het kind en de mate waarin het kind door de pleegouder wordt onderhouden (zijn er nog andere tegemoetkomingen bijvoorbeeld?). Het zal van geval tot geval verschillen of iemand kwalificeert. De regeling bestaat uit twee delen: enerzijds de alleenstaande-ouderkorting die geldt voor kinderen tot 18 jaar, anderzijds de aanvullende alleenstaande-ouderkorting die geldt voor kinderen tot 16 jaar.

Inkomensafhankelijke combinatiekorting

Deze korting is een faciliteit voor (pleeg)ouders die zorg en werk combineren voor (pleeg)kinderen jonger dan 12 jaar die minimaal 6 maanden in een kalenderjaar tot het huishouden behoorden en ingeschreven stonden op uw woonadres, aan te tonen met het bewijs van inschrijving in het bevolkingsregister van de gemeente. Het gaat hierbij om degene die de zorg voor het pleegkind heeft en niet om degene die de onderhoudskosten voor het kind betaalt!

Let op:

Een pleegouder die aan een kind pleegzorg biedt in het kader van geïndiceerde jeugdzorg en daarvoor een pleegvergoeding ontvangt, komt **niet** in aanmerking voor de inkomensafhankelijke combinatiekorting, zo blijkt uit een reactie van het ministerie van VWS op Kamervragen. De reden hiervoor is dat een pleegkind niet wordt opgevoed en onderhouden als een eigen kind en het in de inkomstenbelasting dus niet gelijk wordt gesteld met een eigen kind.

Let op:

Uw pleegkind dient bij het bevolkingsregister op uw adres te zijn ingeschreven.

Controleer dit en schrijf het pleegkind eventueel alsnog in.

De effecten van pleegkinderen op de belastingboxen

De inkomsten worden onderverdeeld in drie boxen. Met name in Box 1 (inkomen uit werk en woning) zijn een aantal zaken interessant voor pleegouders. Hieronder leest u over de gevolgen voor u en uw pleegkind.

In Box 1 kunt u uw buitengewone lasten aftrekken. Buitengewone lasten kunt u alleen aftrekken van uw inkomen als u aannemelijk kunt maken dat deze ook daadwerkelijk door u gemaakt en betaald zijn (op u drukken). Gespecificeerde nota's dient u te bewaren (datum afschrift van betaling is eveneens van belang). De belastingdienst heeft tabellen met drempelbedragen en voorwaarden. Wij bespreken alleen de mogelijkheden die betrekking hebben op pleegzorg.

Ziekte, invaliditeit, adoptie, ouderdom en overlijden

Deze aftrekbare kosten zijn de afgelopen jaren behoorlijk ingekort. Mocht u kosten, die niet vergoed worden door de ouders dan wel de pleegzorginstelling en/of plaatser, dan lijkt het verstandig navraag te doen naar de eventuele mogelijkheden van aftrek.

Uitgaven voor levensonderhoud van (pleeg)kinderen jonger dan 30 jaar

Om te bepalen wat uw uitgaven waren, wordt de situatie aan het begin van elk kwartaal als peildatum gehanteerd. U dient het pleegkind voor minstens € 408,00 per kwartaal te onderhouden náást de pleegvergoeding die u ontvangt voor uw pleegkind. Het kind mag geen eigen inkomen hebben (bijvoorbeeld studiebeurs, bijbaan, uitkering). U mag ook geen kinderbijslag ontvangen.

Aftrekbaar zijn de uitgaven voor primaire levensbehoeften als eten, drinken, wonen als uw pleegvergoeding bewijsbaar niet toereikend is. Het gaat om vast bedragen afhankelijk van leeftijd en mate van kosten in onderhoud (in belangrijke mate e.d.)

Sociale Wetgeving (Art 19 SW)

Kinderen die voor het tijdstip waarop zij de leeftijd van 21 jaar hebben bereikt, gedurende tenminste vijf jaar uitsluitend door de pleegouder als een eigen kind zijn opgevoed en onderhouden, worden aangemerkt als pleegkinderen voor de sociale wetgeving.

Let op:

Dit heeft invloed op erven, uitkeringen en successierecht.

Dit hoofdstuk is tot stand gekomen door gesprekken met de belastingdienst en een accountant. Echter doordat de belastingwetgeving erg in beweging en complex is, met name wanneer het uitzonderingen betreft, kunnen er toch onwaarheden in de tekst staan. U kunt er dan ook geen rechten aan ontlenu. Hebt u na het lezen van dit hoofdstuk nog vragen of andere ervaringen met de belastingdienst, laat het ons dan weten.

Voor meer informatie verwijzen wij naar:

Belastingtelefoon: 0800 - 0543 waar u specifieke vragen kunt stellen.

Bestellijn Belastingen waar brochures te bestellen zijn.

www.minfin.nl waar vragen en antwoorden ter inzage liggen.

9 VERLOFREGELINGEN

9.1 Zorgverlof en andere verlofregelingen

Het begin van een plaatsing kost vaak veel energie, tijd en aandacht. Met de nieuwe wet arbeid en zorg die per 1 december 2001 van kracht is geworden, zijn er mogelijkheden gecreëerd voor pleegouders om werk en arbeid makkelijker te kunnen combineren.

Een ieder die minstens 1 jaar in dienst is en een familierechtelijke relatie heeft met het te verzorgen (pleeg)kind heeft recht op deze verlofregeling. Het pleegkind moet dus bij u wonen en door u verzorgd en opgevoed worden. Deze afspraken moeten vastgelegd zijn in het pleegzorgcontract. U dient wel altijd bij uw werkgever te informeren welke regelingen in uw cao vastgelegd zijn.

Er zijn twee vormen van verlof.

1. Kortdurend zorgverlof

Zorgverlof voor een ziek pleegkind. Gedurende maximaal 10 dagen per jaar mag u verlof opnemen voor noodzakelijke zorg aan een bij u wonend (pleeg)kind. De zorg mag niet door een ander uit te voeren zijn en u moet dit aannemelijk maken. Het (pleeg)kind mag maximaal 8 jaar oud zijn en u moet minimaal 1 jaar bij uw werkgever werken. Uw werkgever is verplicht u 70% van uw salaris door te betalen.

2. Adoptie- of pleegzorgverlof

Zorgverlof voor nieuwe langdurig geplaatste pleegkinderen. Als bij plaatsing bekend is dat een pleegkind duurzaam bij u in huis komt wonen, hebt u recht op verlofdagen om het kind te kunnen ophalen en om aan elkaar te wennen. U heeft recht op maximaal zes weken zorgverlof (kan soms ook minder zijn). Hierbij maakt het niet uit of u één of meer kinderen tegelijk opneemt. In dit geval kunt u maar één keer verlof opnemen.

Naast bovengenoemde verlofmogelijkheden zijn er nog meer mogelijkheden om verlof op te nemen in het belang van uw pleegkind o.a.:

- Loopbaanonderbreking: wanneer u tijdelijk minder gaat werken om zorgtaken uit te kunnen voeren, bestaat er de mogelijkheid om tot ongeveer € 400,00 per maand subsidie te krijgen.
- Vangnetregeling: diverse regelingen compenseren inkomensachteruitgang ten gevolge van speciaal verlof (bijvoorbeeld om de huur te kunnen blijven betalen).
- Verlofsparen uit loon: idem, echter dan niet in vrije dagen maar in geld.

10 HOOFDSTUK 10 - 18+ REGELING

Let op: Er verandert veel met betrekking tot wetgeving omtrent werk, uitkeringen e.d. bij 18+. Onderstaande informatie kan vrij snel achterhaald worden. Kijk dus voor de meest recente informatie altijd op de website van betreffende instantie.

In de Wet op de jeugdzorg (2005) staat dat jongeren tussen 0-18 jaar in aanmerking komen voor jeugdzorg. In deze wet staat tevens beschreven dat jongeren die voor hun 18e jaar zijn aangemeld, tot maximaal hun 23e voortgezette hulp kunnen krijgen middels een indicatie van BJZ. Ondanks dat de zorg kan doorlopen tot 23 jaar, vervalt de kindbeschermingsmaatregel, zoals ondertoezichtstelling of voogdij.

In dit stuk wordt beschreven welke stappen er gezet moeten worden voordat een kind 18 jaar wordt. Het is van belang vroegtijdig te beginnen met het regelen van bepaalde zaken.

10.1 Wel of geen voortgezette hulpverlening

Ook na hun 18e verjaardag hebben sommige pleegkinderen in een pleeggezin nog behoefte aan ondersteuning en begeleiding. Ze kunnen dan een beroep doen op voortgezette hulpverlening. Deze voortgezette hulpverlening is altijd vrijwillig en het pleegkind moet de hulp aanvragen. U kunt als pleegouder geen voortgezette hulp aanvragen als uw pleegkind dat niet wil. Daarnaast moet er een gerichte hulpvraag zijn. Er moet noodzaak tot pleegzorg zijn en het mag niet louter een financiële kwestie zijn.

Voor de voortgezette hulpverlening is een indicatie nodig van Jeugdbescherming. De pleegzorgbegeleider en/of jeugdzorgwerker kunnen hierbij helpen. Voortgezette hulpverlening is mogelijk uiterlijk tot de jongere 23 jaar is. Zolang er sprake is van voortgezette hulpverlening voor een pleegkind, zorgt de instelling voor pleegzorg voor begeleiding van pleegouders en jongere en een pleegvergoeding voor de pleegouders. De hulpverlening eindigt wanneer er geen hulpvraag meer is, wanneer het pleegkind geen hulp meer wil of als de jongere 23 jaar wordt.

Voor de pleegzorgbegeleider is het van belang dat er tijdig op schrift wordt gezet waarom en met welke doelen voortgezette hulp nodig is.

10.2 Toch extra hulp

Denkt uw pleegkind in eerste instantie dat hij zich prima kan redden en blijkt er toch een hulpvraag te ontstaan? Dan dient u zich zo snel mogelijk aan te melden bij de Gemeente

10.3 Volwassen worden, wat betekent dat financieel?

Als uw pleegkind 18 jaar wordt, verandert er op financieel vlak een aantal dingen. Onderstaand de verschillende inkomenssituaties op een rijtje.

10.3.1 Studerende jongeren

Volgt uw pleegkind een voltijdsopleiding in het (speciaal) voortgezet onderwijs of vavo (voortgezet algemeen volwassenenonderwijs), dan heeft hij recht op een tegemoetkoming studiekosten. Pleegkinderen die voltijdstudent aan een mbo-opleiding zijn en studenten die een voltijd- of duale opleiding aan een hbo of universiteit volgen, hebben recht op studiefinanciering voor uitwonenden. Vaak zit er enige tijd tussen de 18e verjaardag en het moment dat de studiefinanciering start, namelijk de eerste dag van het eerstvolgende kwartaal.

10.3.2 Werkende jongeren

Als uw pleegkind werkt, verdient hij een salaris. Is het inkomen minder dan het minimumloon, dan kan hij een aanvraag voor een aanvullende uitkering in het kader van de Wet Werk en Bijstand doen bij de sociale dienst van uw gemeente, bij een Jongerenloket van UWV WERKbedrijf of op de website werk.nl.

10.3.3 Jongeren die niet studeren èn niet werken

Als uw pleegkind niet studeert en ook niet werkt, kan hij een beroep doen op UWV WERKbedrijf in uw gemeente voor het vinden van werk en/of scholing en een uitkering.

Op 1 oktober 2009 is de Wet investeren in jongeren in werking getreden. Voor pleegkinderen gelden dezelfde regels als voor andere werkzoekende schoolverlaters. De wet verplicht gemeenten jongeren van 18 tot 27 jaar die zich melden voor een uitkering een aanbod te doen. Dit kan een baan zijn, een vorm van scholing of een combinatie van beide, afgestemd op de situatie van de jongeren. Als zij werk accepteren, krijgen ze salaris van de werkgever. Bij acceptatie van het leeraanbod krijgen ze, waar nodig, een inkomen dat even hoog is als de bijstandsuitkering. Als zij het aanbod niet accepteren, krijgen zij ook geen uitkering van de gemeente.

10.3.4 WAJONG (Jongeren die (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt zijn)

Als een jongere niet werkt en niet studeert omdat hij (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt is, kan hij een beroep doen op de Wajong (Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten) voor arbeids- en inkomensondersteuning. Daarvoor kunt u terecht bij het UWV. In de nieuwe Wet Wajong, die is ingegaan op 1 januari 2010, staat het recht op arbeidsondersteuning centraal en niet meer het recht op een uitkering. De nieuwe wet heet daarom ook anders: Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (blijft Wajong). De hoogte van de uitkering wordt bepaald door de leeftijd en de mate van arbeidsongeschiktheid. Hieraan gaat een medische keuring vooraf. Om hiervoor in aanmerking te komen, moet het kind wel vanaf zijn tiende in Nederland wonen. Een Wajonguitkering moet voor de achttiende verjaardag aangevraagd worden door de wettelijk vertegenwoordiger. Aanvraagformulieren zijn verkrijgbaar op het postkantoor.

Uitgangspunt wordt wat jongeren wél kunnen, in plaats van wat zij niet kunnen. Voor alle jongeren geldt dat zij in principe moeten werken of leren. Dit geldt ook voor jongeren met een beperking. Voor arbeidsondersteuning kunnen jongeren terecht bij het jongerenloket van het UWV.

Jongeren die om medische of arbeidskundige redenen geen enkel perspectief hebben op een gewone baan, ook niet met ondersteuning, blijven recht hebben op een ongewijzigde Wajonguitkering (75 procent van het wettelijke minimumloon).

Er komt een aparte inkomensondersteuning voor jonggehandicapten die op school zitten of studeren. Naast studiefinanciering kunnen zij een inkomensondersteuning krijgen ter hoogte van 25 procent van het wettelijke minimumloon.

Meer informatie over de Wet Wajong vindt u op www.szw.nl of bij het jongerenloket van het UWV.

Pleegzorg eindigt als uw pleegkind 18 jaar wordt. Dat betekent dat u als pleegouder(s) geen recht meer hebt op de pleegvergoeding. Als uw pleegkind voortgezette hulpverlening heeft, krijgt u wel pleegvergoeding.

Uw pleegkind krijgt zijn inkomsten op zijn eigen bankrekening gestort. Het is belangrijk om op tijd duidelijke afspraken over geld op papier te zetten of er nu sprake is van voortgezette hulpverlening of niet. Wat u met elkaar afspreekt, is afhankelijk van de inkomsten van uw pleegkind. Betaalt uw pleegkind bijvoorbeeld kostgeld of krijgt hij van u zakgeld? De pleegzorgbegeleider en/of jeugdzorgwerker kunnen u hierbij helpen.

10.4 Studerende pleegkinderen, hoe zit het met studiefinanciering?

10.4.1 Studiefinanciering algemeen

Voor alle studerende meerderjarigen geldt dat zij minimaal drie maanden voor hun 18e verjaardag studiefinanciering of tegemoetkoming scholieren moeten aanvragen. De formulieren zijn opvraagbaar bij duo.nl

10.4.2 Studiefinanciering aanvragen

Uw pleegkind kan de volgende bijdragen aanvragen:

- basisbeurs voor uitwonenden;
- aanvullende beurs;
- eventuele lening.

10.4.3 Hardheidsclausule studiefinanciering

Als het aanvragen van een aanvullende beurs problemen oplevert, kunnen jongeren een beroep doen op de hardheidsclausule. Dit betekent dat de jongere een verzoek doet om het inkomen van de ouder buiten beschouwing te laten. Dit is mogelijk in situaties waarbij beide ouders overleden zijn, de vader het kind niet erkent, ouders geen medewerking willen verlenen of ouders uit de ouderlijke macht zijn ontheven of ontzet. Meer informatie is te vinden op de website duo.nl; formulier ouders buiten beschouwing laten

10.5 Bijzondere kosten en verzekeringen

10.5.1 Bijzondere kosten

Als uw pleegkind geplaatst is in het kader van een justitiële maatregel, vervalt deze maatregel op de 18e verjaardag. Voor alle kinderen vanaf 18 jaar stopt de uitbetaling van bijzondere kosten. Er kan geen beroep meer gedaan worden op Eén Loket.

10.5.2 Zorgverzekering

Jongeren moeten na hun 18e verjaardag zelf een zorgverzekering afsluiten. Ze kunnen een zorgtoeslag aanvragen via de belastingdienst.

10.5.3 Aansprakelijkheidsverzekering

Volgens de wet is een ouder die het gezag uitoefent of de voogd aansprakelijk voor schade veroorzaakt door minderjarige gezinsleden tot 14 jaar. Een minderjarige van 14 of 15 jaar is zelf, samen met de ouder of voogd aansprakelijk en een minderjarige vanaf 16 jaar is alleen zelf aansprakelijk voor vergoeding van de aangerichte schade.

Daarom is het belangrijk tegen aansprakelijkheid verzekerd te zijn. De Aansprakelijkheidsverzekering Particulieren (voorheen WA-verzekering) van pleegouders of eigen ouders blijft in principe voor jongeren tot 21 jaar geldig. Het is handig om hiervoor de polisvoorwaarden na te lezen of dit bij de verzekeraar na te vragen, zodat de jongere een eigen verzekering af kan sluiten als dit nodig is.

Bij plaatsingen in het kader van een OTS is de ouder die het gezag heeft of de voogd van Jeugdbescherming verantwoordelijk voor het afsluiten van een AVP. Informeer bij de instelling voor pleegzorg of bij Jeugdbescherming hoe het met de verzekering van uw pleegkind zit.

(bron: www.pleegzorg.nl/pleegouders)

10.6 Onderhoudsplicht van ouders

Ouders zijn in principe onderhoudsplichtig tot de 21e verjaardag van hun kind. Als de minderjarige achttien wordt, vervalt de OTS of de voogdij van de instelling of de pleegoudervoogdij en zijn de ouders weer onderhoudsplichtig. Dit betekent dat het kind hen kan aanspreken op de onderhoudsplicht tot het 21e jaar (zelfs nog daarna als het kind behoeftig is). Als de voogdij bij een van de pleegouders berustte, waren deze voor het achttiende jaar niet onderhoudsplichtig en daarna dus ook niet. Het is zinvol om dit onderwerp zeker ook met de eigen ouders te (laten) bespreken ruim voor de jongere achttien is.

10.7 Beschermende maatregelen

10.7.1 Curatele, bewindvoering en mentorschap

Er bestaan drie vormen van beschermende maatregelen: curatele, bewindvoering en mentorschap. In overleg met het kind, de pleegouders en/of de jeugdzorgwerker moet worden gekeken of een beschermende maatregel nodig is en zo ja welke. Hierbij geldt dat er bescherming op maat moet worden gezocht. Alles wat het kind zelf kan, moet het vooral ook zelf doen.

1. *Onder curatele*

Van de drie vormen van bescherming is curatele de zwaarste maatregel. Iemand die onder curatele staat, mag net als een minderjarige, over bijna niets zelfstandig beslissen. Dat doet de curator.

2. *Bewindvoering*

In de meeste gevallen, dit geldt bijvoorbeeld voor veel oud-pleegkinderen van de William Schrikker Stichting, is bewindvoering voldoende. Over geld en goederen die onder het bewind vallen, kunnen zij niet beschikken zonder toestemming van de bewindvoerder. Bewindvoering kan eventueel worden gecombineerd met mentorschap.

3. *Mentorschap*

Mentorschap biedt bescherming op het persoonlijke vlak, zoals begeleiding, verzorging en behandeling. Daarbij heeft de mentor de plicht de zelfstandigheid van het kind te bevorderen.

De beschermende maatregel moet bij de rechter worden aangevraagd. Dit kunnen pleegouders niet zelf doen. De kosten die een aanvraag met zich meebrengt, zijn in principe voor de wettelijk vertegenwoordiger. Het is dus zaak om tijdig in gesprek te gaan met de pleegzorgbegeleider, de ouders/voogd en het pleegkind om te bepalen welke maatregel er nodig is.

In het kort nog eens op een rijtje:

- Als iedereen het daarmee eens is, kan een kind ook na zijn 18e bij pleegouders blijven wonen. Maak voordat het kind 18 jaar is goede afspraken over de financiën (moet een kind bijvoorbeeld kostgeld gaan betalen?).
- Vanaf de 18e verjaardag van een pleegkind eindigt in de meeste gevallen de hulpverlening en stopt de pleegvergoeding.
- Voortgezette hulpverlening kan alleen door de jongere worden aangevraagd en dient te gebeuren voor het 18e jaar.
- Bij voortgezette hulpverlening blijven pleegouders pleegvergoeding ontvangen.
- Studerende jongeren kunnen een studiebeurs voor uitwonenden aanvragen.
- Jongeren die niet werken/studeren hebben recht op een uitkering.
- Is het inkomen van de jongere minder dan het minimumloon? Dan aanvraag uitkering indienen bij de gemeentelijke afdeling sociale zaken.
- Ga na tot welke leeftijd de aansprakelijkheidsverzekering loopt.
- Jongeren moeten zichzelf vanaf 18 jaar verzekeren voor ziektekosten.
- Via de belastingdienst kunnen jongeren zorgtoeslag aanvragen.
- Na de 18e verjaardag vervalt een eventuele maatregel als OTS of voogdij
- Ouders kunnen vanaf dat hun kind 18 jaar is geworden weer aangesproken worden op de onderhoudsplicht. Deze duurt tot 21 jaar.
- Eventueel kan er door de wettelijk vertegenwoordiger een beschermende maatregel worden aangevraagd bij de rechter.
- Inschrijven bij de woningbouw kan vanaf 17 jaar.

11 BELASTINGEN

Let op: Er verandert veel met betrekking tot wetgeving omtrent werk, uitkeringen en 18+. Onderstaande informatie kan vrij snel achterhaald zijn. Kijk dus altijd voor de meest recente informatie op de website van de betreffende instantie!!

18+

In de wet op de jeugdzorg (2005) staat dat jongeren tussen 0-18 jaar in aanmerking komen voor jeugdzorg. In deze wet staat tevens beschreven dat jongeren die voor de 18^e leeftijd zijn aangemeld tot maximaal hun 23ste voortgezette hulp kunnen krijgen middels een indicatie van een gecertificeerde instelling. Ondanks dat de zorg kan doorlopen tot 23 vervalt de kindbeschermingsmaatregel, zoals ondertoezichtstelling of voogdij.

Als een kind 18 wordt moet er veel geregeld worden.

In dit stuk wordt beschreven welke stappen er gezet moeten worden voordat een kind 18 wordt en daarnaast zal er zo volledig mogelijk worden weergegeven welke stappen er eventueel nog meer gezet kunnen worden.

In feite is het van belang al vroegtijdig te beginnen met voorzorgsmaatregelen bij het naderen van de leeftijd van 18.

Wel of geen voortgezette hulpverlening

Ook na hun 18e verjaardag hebben sommige pleegkinderen in een pleeggezin nog behoefte aan ondersteuning en begeleiding. Ze kunnen dan een beroep doen op voortgezette hulpverlening. Deze voortgezette hulpverlening is altijd vrijwillig en het pleegkind moet de hulp aanvragen. U kunt als pleegouder geen voortgezette hulp aanvragen als uw pleegkind dat niet wil. Daarnaast moet er een gerichte hulpvraag zijn. (Er moet noodzaak tot pleegzorg zijn en het mag niet louter een financiële kwestie zijn).

Vooraanvragen of verlengen van de voortgezette hulpverlening is sinds januari 2015 een beschikking nodig van de gemeente. De jongere moet de verlenging zelf aanvragen. De pleegzorgbegeleider en/of (gezins-)voogd/hulpverlener kunnen hierbij helpen. Voortgezette hulpverlening is mogelijk, uiterlijk tot de jongere 23 jaar is. Zolang er sprake is van voortgezette hulpverlening voor een pleegkind, zorgt de instelling voor pleegzorg voor begeleiding van pleegouders en de jongere en regelt de pleegvergoeding voor de pleegouders. De hulpverlening eindigt wanneer er geen hulpvraag meer is, wanneer het pleegkind geen hulp meer wil of als de jongere 23 jaar wordt.

Voor de pleegzorgbegeleider is van belang dat er tijdig op schrift wordt gezet waarom en met welke doelen voortgezette hulp nodig is.

NB De gemeentes geven niet automatisch een nieuwe beschikking af voor verlengde hulpverlening in de pleegzorg. Er wordt nl. ook gekeken of andere hulp niet passender is voor de betreffende jongere.

Volwassen worden, wat betekent dat financieel?

Als uw pleegkind 18 wordt, veranderen er op financieel vlak een aantal zaken.. Onderstaand de verschillende inkomenssituaties op een rijtje.

➤ Studerende jongeren

Volgt uw pleegkind een voltijdsopleiding in het (speciaal) voortgezet onderwijs of VAVO (voortgezet algemeen volwassenonderwijs) dan heeft hij recht op een tegemoetkoming studiekosten. Pleegkinderen die voltijdstudent aan een MBO-opleiding zijn en studenten die een voltijd- of duale opleiding aan een HBO of universiteit volgen, hebben recht op studiefinanciering voor uitwonenden. Vaak zit er enige tijd tussen de 18e verjaardag en het moment dat de studiefinanciering start, namelijk de eerste dag van het eerstvolgende kwartaal. Voor meer info zie www.duo.nl

➤ Werkende jongeren

Als uw pleegkind werkt, verdient hij een salaris. Is het inkomen minder dan het minimumloon, dan kan hij een aanvraag voor een aanvullende uitkering in het kader van de Wet Werk en Bijstand doen bij de sociale dienst van uw gemeente, bij een Jongerenloket van UWV WERKbedrijf of op de website werk.nl.

➤ Jongeren die niet studeren èn niet werken

Als uw pleegkind niet studeert en ook niet werkt, kan hij een beroep doen op UWV WERKbedrijf in uw gemeente voor het vinden van werk en/of scholing en een uitkering.

Op 1 oktober 2009 is de 'Wet investeren in jongeren' in werking getreden. Voor pleegkinderen gelden dezelfde regels als voor andere werkzoekende schoolverlaters. De wet verplicht gemeenten jongeren van 18 tot 27 jaar die zich melden voor een uitkering een aanbod te doen. Dit kan een baan zijn, een vorm van scholing of een combinatie van beide, afgestemd op de situatie van de jongeren. Als zij werk accepteren krijgen ze salaris van de werkgever. Bij acceptatie van het leeraanbod krijgen ze waar nodig een inkomen dat even hoog is als de bijstandsuitkering. Als zij het aanbod niet accepteren, krijgen zij ook geen uitkering van de gemeente.

➤ Jongeren die (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt zijn

Als een jongere niet werkt en niet studeert omdat hij (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt is, kan hij een beroep doen op de Wajong (Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten) voor arbeids- en inkomensondersteuning. Daarvoor kunt u terecht bij het UWV. In de nieuwe Wet Wajong, die ingegaan is op 1 januari 2010, staat het recht op arbeidsondersteuning centraal, en niet meer het recht op een uitkering. De nieuwe wet gaat daarom ook anders heten: Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (blijft Wajong).

Uitgangspunt wordt wat jongeren wél kunnen, in plaats van wat zij niet kunnen. Voor alle jongeren geldt dat zij in principe moeten werken of leren. Dit geldt ook voor jongeren met een beperking. Voor arbeidsondersteuning kunnen jongeren terecht bij het jongerenloket van het UWV.

Jongeren die om medische of arbeidskundige redenen geen enkel perspectief hebben op een gewone baan, ook niet met ondersteuning, blijven recht hebben op een ongewijzigde Wajonguitkering (75 procent van het wettelijke minimumloon).

Er komt een aparte inkomensondersteuning voor jonggehandicapten die op school zitten of studeren. Naast studiefinanciering kunnen zij een inkomensondersteuning krijgen ter hoogte van 25 procent van het wettelijke minimumloon.

Meer informatie over de Wet Wajong vindt u op www.szw.nl of bij het jongerenloket van het UWV.

Wel of geen pleegvergoeding voor pleegouders?

Pleegzorg eindigt als uw pleegkind 18 jaar wordt. Dat betekent dat u als pleegouder(s) geen recht meer heeft op de pleegvergoeding.

Krijgt uw pleegkind voortgezette hulpverlening? Dan hebt u als pleegouder(s) wel recht op een pleegvergoeding, onafhankelijk van het inkomen van uw pleegkind.

Met elkaar afspraken maken

Uw pleegkind krijgt zijn inkomsten op een eigen bankrekening gestort. Het is belangrijk om op tijd duidelijke afspraken te maken over geld en die eventueel op papier vast te leggen, of er nu sprake is van voortgezette hulpverlening of niet. Wat u met elkaar afspreekt, is afhankelijk van de inkomsten van uw pleegkind. Betaalt

uw pleegkind bijvoorbeeld kostgeld of krijgt hij van u zakgeld? De pleegzorgbegeleider en/of (gezins-)voogd/hulpverlener kunnen hier eventueel bij helpen.

Studerende pleegkinderen, hoe zit het met studiefinanciering?

➤ **Studiefinanciering algemeen**

Voor alle studerende meerderjarigen geldt dat zij minimaal drie maanden voor hun 18e verjaardag studiefinanciering of tegemoetkoming scholieren moeten aanvragen. De formulieren zijn te downloaden bij duo. www.duo.nl of bij de schooldecaan

➤ **Studiefinanciering aanvragen**

Uw pleegkind kan de volgende bijdragen aanvragen:

- Aanvullende beurs voor uitwonenden
- Eventuele lening
- (vanaf schooljaar 2015 is de basisbeurs afgeschaft.)

➤ **Hardheidsclausule studiefinanciering**

Als het aanvragen van een aanvullende beurs problemen oplevert, kunnen jongeren een beroep doen op de hardheidsclausule. Dit betekent dat de jongere een verzoek doet om het inkomen van de ouder buiten beschouwing te laten. Dit is mogelijk in situaties waarbij beide ouders overleden zijn, de vader het kind niet erkent, ouders geen medewerking willen verlenen of ouders uit de ouderlijke macht zijn ontheven of ontzet.

Meer informatie is te vinden op de website www.duo.nl of is aan te vragen via telefoonnummer 050 - 5997755. Het aanvraagformulier is verkrijgbaar bij de steunpunten studiefinanciering of via de website van www.duo.nl

Bijzondere kosten en verzekeringen

➤ **Bijzondere kosten**

Als uw pleegkind geplaatst is in het kader van een justitiële maatregel, vervalt deze maatregel op de 18e verjaardag. De betaling van bijzondere kosten stopt daarmee ook.

➤ **Zorgverzekering**

Jongeren moeten na hun 18e verjaardag zelf een zorgverzekering afsluiten. Ze kunnen een zorgtoeslag aanvragen via de belastingdienst.

➤ **Aansprakelijkheidsverzekering**

Volgens de wet is een ouder die het gezag uitoefent of de voogd aansprakelijk voor schade veroorzaakt door minderjarige gezinsleden tot 14 jaar. Een minderjarige van 14 of 15 jaar is zelf, samen met de ouder of voogd aansprakelijk en een minderjarige vanaf 16 jaar is zelf alleen aansprakelijk voor vergoeding van de aangerichte schade.

Daarom is het belangrijk tegen aansprakelijkheid verzekerd te zijn. De Aansprakelijkheidsverzekering Particulieren (voorheen WA-verzekering) van pleegouders of eigen ouders blijft in principe voor jongeren tot 21 jaar geldig. Of zolang de jongere studeert. Het is belangrijk om hiervoor de polisvoorwaarden na te lezen of dit bij de verzekeraar na te vragen, zodat de jongere een eigen verzekering af kan sluiten als dit nodig is.

Bij plaatsingen in het kader van een OTS is de ouder die het gezag heeft of de voogd van Jeugdbescherming verantwoordelijk voor het afsluiten van een AVP. Informeer bij de instelling voor pleegzorg of bij Jeugdbescherming/gecertificeerde instelling hoe het met verzekering van uw pleegkind zit.

(bron: www.pleegzorg.nl/pleegouders)

Onderhoudsplicht van ouders

Ouders zijn in principe onderhoudsplichtig tot de 21e verjaardag van hun kind. Als de minderjarige achttien wordt, vervalt de OTS of de voogdij van de instelling of de éénpleegoudervoogdij en zijn de ouders weer onderhoudsplichtig. Dit betekent dat het kind hen kan aanspreken op de onderhoudsplicht tot het 21e jaar (zelfs nog daarna als het kind behoeftig is). Als de voogdij bij een van de pleegouders berustte, waren deze voor het achttiende jaar niet onderhoudsplichtig en daarna dus ook niet. Het is zinvol om dit onderwerp zeker ook met de eigen ouders te (laten) bespreken ruim voor de jongere achttien is.

Beschermende maatregelen

Curatele, bewindvoering en mentorschap

Er bestaan drie vormen van beschermende maatregelen: curatele, bewindvoering en mentorschap. In overleg met het kind, de pleegouders en/of de jeugdzorgwerker moet worden gekeken of een beschermende maatregel nodig is en zo ja welke. Hierbij geldt dat er bescherming op maat moet worden gezocht. Alles wat het kind zelf kan, moet het vooral ook zelf doen.

- *Onder curatele:*
Van de drie vormen van bescherming is curatele de zwaarste maatregel. Iemand die onder curatele staat, mag net als een minderjarig, over bijna niets zelfstandig beslissen. Dat doet de curator.
- *Bewindvoering:*
In de meeste gevallen, dit geldt bijvoorbeeld voor veel oud-pleegkinderen van de William Schrikker Stichting, is bewindvoering voldoende. Over geld en goederen die onder het bewind vallen, kunnen zij niet beschikken zonder toestemming van de bewindvoerder. Bewindvoering kan eventueel worden gecombineerd met mentorschap.
- *Mentorschap:*
Mentorschap biedt bescherming op het persoonlijke vlak, zoals begeleiding, verzorging en behandeling. Daarbij heeft de mentor de plicht de zelfstandigheid van het kind te bevorderen.

De beschermende maatregel moet bij de rechter worden aangevraagd.

Dit kunnen pleegouders niet zelf doen. De kosten die een aanvraag met zich mee brengt, zijn in principe voor de wettelijke vertegenwoordiger. Het is dus zaak om tijdig in gesprek te gaan met de pleegzorgbegeleider, de ouders/voogd en het pleegkind om te bepalen welke maatregel er nodig is.

Gehandicapte kinderen

Een gehandicapt pleegkind dat meer dan 25% arbeidsongeschikt is, kan een Wajonguitkering (laten) aanvragen. De hoogte van de uitkering wordt bepaald door de leeftijd en de mate van arbeidsongeschiktheid. Hieraan gaat een medische keuring vooraf. Om hiervoor in aanmerking te komen moet het kind wel vanaf zijn tiende in Nederland wonen. Een Wajonguitkering moet voor de achttiende verjaardag aangevraagd worden door de wettelijke vertegenwoordiger. Aanvraagformulieren zijn verkrijgbaar op het postkantoor.

Pensioen / ANW

Pleegkinderen die twee ouders hebben verloren, komen in de regel in aanmerking voor een wezenpensioen. Dat moet door hun voogd worden aangevraagd bij de sociale verzekeringsbank (SVB). Sinds 1 januari 2005 hoeft dit bedrag niet meer in zijn geheel te worden afgedragen. Het pleegkind heeft recht op een vrije voet. Dit is 25% van het minimumloon dat op de leeftijd van toepassing is. Dit bedrag wordt door Jeugdbescherming/gecertificeerde instelling gereserveerd voor het pleegkind en overgedragen bij meerderjarigheid. De uitkering stopt in principe als de wees zestien wordt. Bij arbeidsongeschiktheid loopt het

door te zijn 18e en als hi/zij studeert tot zijn 21e. Deze uitkering staat los van eventuele andere inkomsten zoals bijvoorbeeld studiefinanciering. Voor kinderen die recht hebben op een pensioen van één overleden ouder geldt sinds 1 januari 2005 dezelfde regeling als hierboven beschreven. Afhankelijk van de pensioenverzekeraar kan dit doorlopen tot 27e levensjaar, op voorwaarde dat er volledig dagonderwijs wordt gevolgd.

Taak van de jeugdzorgwerker

Het initiatief en de eindverantwoordelijkheid voor plaatsing, en ook voor verlengde hulpverlening berust bij de plaatsende instantie/gecertificeerde instelling. Samen met het pleegkind, het pleeggezin en de gezinsbegeleider geeft hij hier vorm aan.

In het geval van een onder toezichtstelling zegt de Wet dat de jeugdzorgwerker een eindrapport moet maken als toevoeging aan het hulpverleningsplan. De protocollen schrijven verder voor dat er een eindgesprek moet worden gehouden, en dat de jongere moet worden geïnformeerd over zijn rechten met betrekking tot inzage in het dossier.

In het kort nog eens op een rijtje:

- Als iedereen het daarmee eens is kan een kind ook na zijn 18^e bij pleegouders blijven wonen. Maak voordat het kind 18 jaar is goede afspraken over de financiën (moet een kind bijvoorbeeld kostgeld gaan betalen?).
- Vanaf de 18^e verjaardag van een pleegkind eindigt in de meeste gevallen de hulpverlening en stopt de pleegvergoeding.
- Voortgezette hulpverlening kan alleen door de jongere worden aangevraagd en dient te gebeuren voor het 18^e jaar.
- Bij voortgezette hulpverlening blijven pleegouders pleegvergoeding ontvangen.
- Studerende jongeren kunnen een uitwonende studiebeurs aanvragen.
- Jongeren die niet werken/studeren hebben recht op een uitkering.
- Is het inkomen van de jongere minder dan het minimumloon? Dan aanvraag uitkering indienen bij de gemeentelijke afdeling sociale zaken.
- Ga na tot welke leeftijd de aansprakelijkheidsverzekering loopt.
- Jongeren moeten zichzelf vanaf 18 jaar verzekeren voor ziektekosten.
- Via de belastingdienst kunnen jongeren zorgtoeslag aanvragen.
- Na 18 vervalt een eventuele maatregel als OTS of voogdij
- Ouders kunnen vanaf dat een kind 18 jaar is geworden weer aangesproken worden op de onderhoudsplicht. Deze duurt tot 21 jaar.
- Eventueel kan er door de wettelijke vertegenwoordiger een beschermende maatregel worden aangevraagd bij de rechter.
- Inschrijven bij de woningbouw kan vanaf 17 jaar.

Meer informatie nodig?

Is uw situatie net iets anders en/of hebt u de juiste informatie niet in deze tekst kunnen vinden? Neem dan, afhankelijk van uw vraag, contact op met de (regionale) instelling voor pleegzorg of een van onderstaande instanties.

- *Belastingdienst*
Telefoon: 0800 - 0543
Internet: www.belastingdienst.nl
Email: u kunt de belastingdienst niet e-mailen

- *Informatie Beheer Groep*
Voor informatie over studiefinanciering en tegemoetkoming scholieren:
Telefoon: 050 - 5997755
Internet www.duo.nl

- *NIBUD*
Informatie over o.a. kostgeld en studiekosten jongeren:
Telefoon: 030-2391350
Internet: www.nibud.nl
Email: info@nibud.nl

- *Sociale Verzekeringsbank*
Informatie over o.a. kinderbijslag en persoonsgebonden budget telefoon:
Internet: www.svb.nl (op de website vindt u het telefoonnummer van een kantoor bij u in de regio.
Email: op de website vindt u een emailformulier

- *UWV Werkbedrijf*
Informatie over o.a. werk zoeken en uitkeringen:
Telefoon: 0800-8001
Internet: www.werk.nl
Email: op de website vindt u een emailformulier

- *UWV*
Informatie over o.a. Wajong:
Internet: www.uwv.nl
Email: op de website vindt u een emailformulier

- *Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid*
Informatie over o.a. de Wet investeren in jongeren en de Wajong, Postbus 51.
Infolijn, telefoon 0800 - 8051 (gratis)
Internet: www.szw.nl
Email: op de website vindt u een emailformulier

Er is een gratis app ontwikkeld KWIKSTART waar veel informatie (wonen, financiën, studiebeurs, verzekeringen, nazorg, gezondheid etc) op staat voor jongeren die 18 jaar worden.

Op de website www.kwikstart.nl staat de checklist.

12 BELANGENBEHARTIGING - PLEEGOUDERRAAD OOSTERPOORT

12.1 PleegOuderRaad Oosterpoort

De PleegOuderRaad (POR) is het inspraakorgaan van, voor en door alle pleegouders van Oosterpoort. Met de inwerkingtreding van de “Wet Verbetering Positie Pleegouders” heeft de POR ook een wettelijke basis gekregen. De POR functioneert als de OndernemingsRaad (OR) voor de pleegouders en behartigt de algemene belangen van pleegouders.

De PleegOuderRaad probeert zo representatief mogelijk te zijn voor alle pleegouders door een afspiegeling te zijn van alle vormen en soorten van pleegzorg.

De PleegOuderRaad behartigt uitsluitend de collectieve belangen van de pleegouders en begeeft zich niet op het terrein van concrete conflicten. Daarvoor geldt de klachtregeling.

Oosterpoort stelt middelen ter beschikking voor het functioneren van de POR. Het betreft onkostenvergoedingen, secretariële ondersteuning en kosten van scholing en inhoudelijke ondersteuning.

De PleegOuderRaad heeft adviesrecht over elk voorgenomen besluit met invloed op pleegzorg:

- a. fusie of samenwerking met een andere zorgaanbieder;
- b. een belangrijke wijziging in de organisatie van de zorgaanbieder;
- c. een belangrijke inkrimping, uitbreiding of wijziging van de werkzaamheden van pleegzorg;
- d. de begroting en de jaarrekening van de zorgaanbieder;
- e. het beleid over de toelating van cliënten en de beëindiging van de hulpverlening aan cliënten;
- f. de kwaliteitszorg: te hanteren methodieken, organisatie, professionaliteit en materiële voorzieningen;
- g. wijziging van een werkplan;

De POR is bevoegd de zorgaanbieder die pleegzorg biedt ook ongevraagd te adviseren over alle onderwerpen, die voor de pleegouders van belang zijn.

De PleegOuderRaad heeft instemmingrecht over besluiten over:

1. de vaststelling of wijziging van een regeling voor de behandeling van klachten van pleegouders en het aanwijzen van personen die belast worden met de behandeling van klachten;
2. de vaststelling of wijziging van voor pleegouders geldende reglementen;
3. vaststelling of wijziging van een regeling over het verwerken van en de bescherming van persoonsgegevens van jeugdigen aan wie pleegouders pleegzorg bieden en pleegouders.

12.1.1 Contactgegevens PleegOuderRaad Oosterpoort

De POR is te bereiken via:

- pleegouderraad@oosterpoort.org
- <http://www.oosterpoort.org/pleegzorg/pleegouderraad/>

12.2 De Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen (NVP)

De NVP is een landelijke vereniging voor pleeggezinnen die zich bezighoudt met:

- informatie en advies;
- belangenbehartiging en positieverbetering van pleeggezinnen;
- pleitbezorging;
- onderlinge ondersteuning.

Meer informatie:

- www.denvp.nl en info@denvp.nl

- telefoon (030) 293 15 00

12.3 De vertrouwenspersoon voor cliënten en pleegouders

De vertrouwenspersoon van Zorgbelang is er voor kinderen, jongeren en ouders of pleegouders en verzorgers bij vragen of onvrede over:

- de Raad voor de Kinderbescherming;
- Jeugdbescherming;
- een instelling binnen de jeugdzorg.

De vertrouwenspersoon is er om de positie van cliënten en pleegouders te versterken. Ter ondersteuning van cliënten in de jeugdzorg en om medezeggenschap te bevorderen, is in de Wet op de jeugdzorg de vertrouwenspersoon opgenomen.

De jeugdzorg vraagt cliënten steeds meer om mee te denken over de hulp die ze nodig hebben. Om mee te kunnen denken en een mening te geven, is het nodig dat betrokkenen goed geïnformeerd zijn.

Wat kan de vertrouwenspersoon doen?

- luisteren;
- meedenken;
- informeren over rechten en plichten;
- adviseren en goede raad geven;
- ondersteunen bij een klachtenprocedure.

De vertrouwenspersoon kan helpen om onvrede of klachten te verwoorden. De vertrouwenspersoon kan ook helpen bij het schrijven van een brief. Soms gaat de vertrouwenspersoon mee om over de onvrede of klachten met een hulpverlener te praten en zo samen tot een oplossing te komen.

De vertrouwenspersoon gaat vertrouwelijk om met alle informatie en zal niets zonder toestemming doorvertellen. Alleen in ernstige situaties kan het noodzakelijk zijn dat de vertrouwenspersoon de geheimhouding doorbreekt. De vertrouwenspersoon vertelt dit dan aan de betrokkenen.

De vertrouwenspersoon verplaatst zich zoveel mogelijk in de positie van de betrokkenen, helpt desgevraagd bij het verwoorden van zijn of haar mening, maar geeft geen oordeel over de geboden hulp of dienstverlening. De vertrouwenspersoon handelt alleen met toestemming en medeweten van de betrokkene.

12.3.1 Hoe is de vertrouwenspersoon te bereiken?

De vertrouwenspersoon jeugdzorg werkt bij Zorgbelang Brabant, een organisatie die de belangen behartigt van gebruikers van zorg en welzijn.

De diensten van de vertrouwenspersoon zijn gratis.

- e-mail: info@zorgbelang-brabant.nl
- website : www.zorgbelang-brabant.nl

12.4 Meer informatie nodig?

Is uw situatie net iets anders en/of hebt u de juiste informatie niet in deze tekst kunnen vinden? Neem dan, afhankelijk van uw vraag, contact op met de (regionale) instelling voor pleegzorg of een van onderstaande instanties.

12.4.1 Belastingdienst

- Telefoon: 0800 - 0543

- Internet: www.belastingdienst.nl
- E-mail: u kunt de belastingdienst niet e-mailen

12.4.2 DUO

Voor informatie over studiefinanciering en tegemoetkoming scholieren:

- Telefoon: 050 - 5997755
- Internet: www.duo.nl

12.4.3 Nibud

Informatie over o.a. kostgeld en studiekosten jongeren.

- Telefoon: 030-2391350
- Internet: www.nibud.nl
- E-mail: info@nibud.nl

12.4.4 Sociale Verzekeringsbank

Informatie over o.a. kinderbijslag en persoonsgebonden budget.

- Internet: www.svb.nl (op de website vindt u het telefoonnummer van een kantoor bij u in de regio.
- E-mail: op de website vindt u een e-mailformulier.

12.4.5 UWV WERKbedrijf

Informatie over o.a. werk zoeken en uitkeringen.

- Telefoon: 0800-8001
- Internet: www.werk.nl
- E-mail: op de website vindt u een e-mailformulier.

12.4.6 UWV

Informatie over o.a. Wajong:

- Internet: www.uwv.nl
- E-mail: op de website vindt u een e-mailformulier

12.4.7 Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Informatie over o.a. de Wet investeren in jongeren en de Wajong, Postbus 51.

- Infolijn, telefoon 0800 - 8051 (gratis)
- Internet: www.szw.nl
- E-mail: op de website vindt u een e-mailformulier.

13 BIJLAGEN

BIJLAGE1- BRANDVEILIGHEID IN PLEEGGEZINNEN

Voorkomen is beter dan blussen

Wat kunt u zelf doen om brand te voorkomen?

- Zorg dat er geen brandgevaarlijke materialen tegen de gevel van uw huis staan.
- Zorg voor voldoende afstand tot brandbare zaken bij de verlichting. Denk hierbij bijvoorbeeld aan slingers. Koop bij voorkeur brandvertragende versiering. Of versiering brandvertragend is staat op de verpakking vermeld.
- Gebruik bij voorkeur geen houten kandelaars.
- Zorg ervoor dat er niet teveel elektrische apparaten op een contactpunt zijn aangesloten.
- Rol haspel of verlengsnoeren helemaal uit, ze kunnen anders heel heet worden en brand veroorzaken. Koppel verlengsnoeren niet aan elkaar.
- Zorg dat verlengsnoeren niet worden vastgeniet of gespijkerd: bijvoorbeeld aan de plint.
- Zet apparaten liever uit dan op stand by. Dat geldt voor bijvoorbeeld de hard drive van uw computer of onderdelen van uw televisietoestel. Als het apparaat op stand-by (de slaapstand) staat, blijven die onderdelen warm. De warmte kan in combinatie met stof binnenin het toestel brand veroorzaken. Bij moderne televisietoestellen is dit gevaar minder groot, maar ook uw plasma- of LCD-televisie kunt u beter helemaal uitzetten. Een bijkomend gunstig effect is dat wanneer je alle apparaten in huis van de stand-by afhaalt je energie bespaart wat ten goede komt van de portemonnee.
- Reinig de filters van de wasdroger. Laat de wasdroger niet draaien als u niet thuis bent. Van alle apparaten veroorzaken wasdrogers het vaakst brand. Zorg dat de droger niet oververhit kan raken. Dat doet u door de filters en eventueel de luchtafvoerslang te reinigen.
- Reinig het filter van de afzuigkap. Maak minimaal eens per drie maanden het vetfilter van uw afzuigkap schoon of vervang het. Het vet in de filter kan vlam vatten als u veel kookt of als de vlam in de pan slaat.
- Sluit een onderhoudscontract af voor de jaarlijkse controle van uw cv-ketel of gasgeiser.

Wat kunt u doen om brand en de gevolgen van brand zoveel mogelijk te beperken?

- Installeer rookmelders!
Rookmelders zijn onmisbaar. De meeste slachtoffers bij brand vallen door het inademen van rook. Als u slaapt, ruikt u niets en wordt u dus ook niet wakker van de rooklucht. Rook bevat veel giftige gassen waardoor u snel in een diepe bewusteloosheid raakt. Vaak al binnen enkele minuten. Rookmelders zijn dus echt van levensbelang.
- Zorg ervoor dat u de rookmelders regelmatig test en stofvrij houdt.

Bedenk hoe u in een noodgeval het snelst uw huis uit komt en oefen dat met uw huisgenoten

1. Bepaal de snelste en veiligste vluchtroute. Rook stijgt op, vlucht daarom van boven naar beneden. En bij voorkeur naar de straatkant. Zo kunnen hulpverleners u zien en bereiken.
2. Bepaal een tweede vluchtroute voor als de eerste is geblokkeerd.
3. Spreek een verzamelplaats af waar u elkaar na het vluchten ontmoet. Zo weet u snel of er nog iemand binnen is.
4. Kies een vluchtkamer voor als de tweede vluchtroute ook is afgesloten. Liefst een kamer aan de straatkant of een balkon, zodat de brandweer erbij kan. Spring niet naar beneden! Wacht op hulp.
5. Spreek af wie voor welke baby, kind, oudere of huisdier zorgt.
6. Spreek een vaste plek af voor uw huissleutels.

7. Sluit tijdens het vluchten alle deuren achter u. Een deur kan minimaal 20 minuten een brand tegen houden.

<i>Checklist dagelijkse controle</i>	<i>Gewenst</i>	<i>antwoord</i>
Zijn vluchtwegen vrij van obstakels?		JA
Zijn trappenhuisen vrij van obstakels?		JA
Zijn gangen vrij van obstakels?		JA
Zijn brandblusmiddelen: onmiddellijk bruikbaar?		JA
Liggen er losse snoeren?	NEE	
Zijn er teveel elektrische apparaten op één contactpunt aangesloten?	NEE	
Zijn lampen afgedekt met doeken, gekleurd papier e.d.?	NEE	

BIJLAGE 2 - LITERATUUR

Lees en voorleesboeken voor kinderen, jeugd en jongeren

Fladdertje koekoek en de vreemde broedvogels

Onderwerp: Fladdertje woont in een nest, maar niet van zijn eigen ouders.
 Schrijver: Reinaldo Kersenboom.
 Bestellen: ISBN 9789031362738
 Doelgroep: Prentenboek voor jonge kinderen.

Pluk en Prik: hoe Pluk en Prik verhuizen naar de familie Konijn

Onderwerp: Verhuizing van een instelling naar een pleeggezin.
 Schrijver: Ineke Broeckx, Johan Vanden Broecke en Linda Willemsen.
 Bestellen: ISBN 90-804835-1-6
 Doelgroep: 3-6 jaar

Kim woont eigenlijk liever thuis

Onderwerp: Pleeggezinplaatsing en je identiteit.
 Schrijver: Hijltje Vink.
 Bestellen: Banier; ISBN 90-336169-9-8
 Doelgroep: 3-8 jaar

Lappiedot ziet alles

Onderwerp: Voor volwassenen en kinderen die niet bekend zijn met pleegzorg kan het boek een ontspannen kennismaking betekenen. Het boek kan een aanleiding zijn voor een gesprek met pleegkinderen over typische pleegzorgvoorvallen.

Schrijver: Koos Meinderts met tekeningen van Annette Fierieg.
Bestellen: ISBN 90-258404-6-9
Doelgroep: 4-8 jaar

De Nergensjongen

Onderwerp: Kinderen bij wie een pleegkind in huis komt.
Schrijver: Sandra Glover.
Bestellen: Clavis, Hasselt.
Doelgroep: vanaf 10 jaar

Een mussenjong in het eksternest

Onderwerp: Vriendschap tussen een jongen en zijn pleegbroer.
Schrijver: Brigitte Minne.
Bestellen: Clavis, Hasselt.
Doelgroep: Vanaf 10 jaar

Stoere Gilly

Onderwerp: Het gevoel nergens thuis te zijn.
Schrijver: Katherine Paterson.
Is er ook als musical.
Bestellen: Uitgeverij Holland, Haarlem; ISBN 90-251078-3-4
Doelgroep: Vanaf 10 jaar.

Blauwe plekken

Onderwerp: Kindermishandeling.
Schrijver: Anke de Vries.
Bestellen: Lemniscaat.
Doelgroep: Vanaf 11 jaar.

De laatste nachtmerrie

Onderwerp: Angsten en emoties van een pleegkind die in nachtmerries naar boven komen.
Schrijver: Hans Wörsten.
Bestellen: Boekscout. ISBN 978-90-8834-249-3
Doelgroep: Vanaf 10 jaar.

Geluk zit in een klein kistje

Onderwerp: Belevingen en vragen van een eigen kind van pleegouders.
Schrijver: Annemarie Bon

Bestellen: Zwijsen thuis, ISBN 90-276-0465-7

Doelgroep: Vanaf 9 jaar.

Als honden konden bidden

Onderwerp: Over vriendschap en keuzes maken. Twee kinderen in een pleeggezin.

Schrijver: Margriet Cobben (pleegouder)

Bestellen: Uitgeverij SWP, ISBN 978-90-8560-5676

Doelgroep: 9 t/m 13 jaar.

Oena Loena

Onderwerp: Loena die wil ontsnappen uit 't pleeggezin.

Schrijver: Leny van Grootel.

Bestellen: Uitgeverij Holland, ISBN978-90-251-1035-2

Doelgroep: Vanaf 8 jaar

Romans voor volwassenen

Het wilde meisje: elegie van Dolores Mendoza

Onderwerp: Wonen in een pleeggezin.

Schrijver: Isabel-Clara Simo.

Aprilheks

Onderwerp: Wonen in een pleeggezin.

Schrijver: Majgull Axelsson.

Bestellen: De Geus, Breda.

Witte oleander

Inhoud: De schrijfster van deze roman wilde enerzijds op een bepaalde manier alle mogelijke extreme situaties in kaart brengen binnen de pleegzorg, maar anderzijds en vooral heeft zij getracht een staalkaart te maken van de culturen in L.A.

Schrijver: Janet Fitch.

Bestellen: De Bezige Bij, Amsterdam.

Door de voordeur. Herinneringen van een pleegkind

Schrijver: J. Udo.

Onderwerp: Dit boekje zal een herkenning oproepen bij mensen die als kind in een pleeggezin wonen of hebben gewoond. Het geeft pleegouders en andere mensen die met hen te maken hebben een unieke kans om "door de voordeur" de wereld van pleegkinderen en jongeren te betreden.

Bestellen: Stichting Mobiel.; ISBN 90-802129-1-1

LiebesKind:eine Erfindung

Onderwerp: Wonen in een gezinshuis.
Schrijver: Rudolf Habringer.
Bestellen: Styria, Graz.

Zeg me wie ik ben

Onderwerp: Emoties van een kind. Als een zoon erachter komt dat zijn vader niet zijn biologische vader is, neemt hij hem het zeer kwalijk, dit verzwegen te hebben.
Schrijver: Henny Thijssing-Boer.
Bestellen: Gottmer, Haarlem.

Luca

Onderwerp: Luca wordt in de Burger King achtergelaten en Justin neemt hem mee naar huis. Twee mensen die langzaam tot elkaar komen.
Schrijver: Frank Noë.
Bestellen: Querido, ISBN 90-214-7649-5

Informatieve boeken en publicaties

“Ze zijn er gewoon voor mij”

Onderwerp: Pleegkinderen over de pleegzorg. Eindrapportage van het onderzoek naar de mening en beleving van pleegkinderen Kind Centraal.
Schrijver: Fiet van Beek.
Bestellen: Schriftelijk of telefonisch bij Bureau WESP, Componistenlaan 79-81, 2215 SP Voorhout, 0252 - 21 85 21; ISBN 90-760270-9-9

Ze zouden ons moeten koesteren

Onderwerp: Pleegouders over het contact met hun voorziening
Schrijver: F. van Beek, M. de Haas, M. Hameetman [et al.].
Bestellen: Schriftelijk of telefonisch bij Bureau WESP, Componistenlaan 79-81, 2215 SP Voorhout, 0252 - 21 85 21.

Thuisplaatsing van pleegkinderen

Onderwerp: Terugplaatsing van pleegkinderen na langdurige uithuisplaatsing in OTS verband.
Schrijver: Nederlandse Gezinsraad
Bestellen: NGR, Lange Voorhout 86, 2514 EJ Den Haag, 070 - 3306060.

(Pleeg)kinderen en vreemd gedrag?

Schrijver: M. Delfos en N. Visscher.
Inhoud: Een bundel van 13 artikelen over verschillende pleegkinderen en hun gedrag.
Bestellen: SPW, Amsterdam; ISBN 90-666537-7-9

Plaag- of pleegkind?

Schrijver: E. Bennink.
Inhoud: Ervaringen met pleegkinderen. Heel geschikt voor een eerste oriëntatie op pleegzorg.
Bestellen: ISBN 90-252902-4-8

Opgroeien in een pleeggezin

Schrijver: T. Weterings
Inhoud: Bundel bijdragen over het kind in een pleeggezin. Het gaat vooral over de gevoelens van pleegkinderen en pleegouders. Aan de orde komen o.a. uithuisplaatsingen van kinderen, tehuis of gezin, belang van eigen ouders van het kind.

Hou me niet vast

Onderwerp: Hulpverlening en hechtingsstoornis.
Schrijver: Dirk Broos en Katrien van Dun (redactie).
Bestellen: Garant,. Leuven - Apeldoorn.

Pleegouders over hun kinderen

Inhoud: Een visie op de praktijk van pleegzorg. Voor (aspirant-) pleegouders een boek vol herkenning en nuttige tips.
Schrijver: Saskia van der Stoel.
Bestellen: Lemniscaat, Rotterdam; ISBN 90-606978-6-3

Vaktijdschriften

Pleegcontact

Onderwerp: Blad van de Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen
Doelgroep: Actueel pleegzorgtijdschrift uitgegeven door de NVP voor leden van de vereniging en bevat informatie over ontwikkelingen in de pleegzorg. Verschijnt 8 keer per jaar.
Daarnaast ontvangt u wanneer u lid bent vier keer per jaar een regionale nieuwsbrief met o.a. informatie over recente ontwikkelingen in pleegzorgland en informatie over thema-avonden.

BIJLAGE 3 - STAMKAART

Adres : Kamperfoeliestraat 60
Postcode/plaats : 5342 CX Oss
Telefoon : 0412-465300
E-mail : pleegzorg@oosterpoort.org
Crisistelefoonnummer : 0412-465300 (dan hoort u crisistelefoonnummer)
Manager pleegzorg : Hans Helwegen

Pleegzorgbegeleider

Naam :
Telefoon :
Behandelcoördinator
(van de pleegzorgbegeleider) :

Plaatsende instantie

Naam :
Contactpersoon (casemanager) :
Adres :
Postcode/plaats :
Telefoon :
Fax :

Pleegkind (persoonlijke gegevens)

Naam pleegkind :
: O jongen O meisje
Vorig woonadres bij :
Adres :
Postcode/plaats :
Geboortedatum :
Geboorteplaats :
Nationaliteit :
Sofinummer :
Banknummer :
Datum plaatsing :
Gezaghebbende ouder : :
Justitiële maatregel : O ja, n.l O nee
Begindatum van justitiële maatregel :

Gegevens van het gezin van herkomst

Gegevens vader
Naam :
Adres :
Postcode/plaats :
Telefoon :

Gegevens moeder

Naam :
Adres :
Postcode/plaats :
Telefoon :

Gegevens broer/zus

Naam :
Adres :
Postcode/plaats:
Telefoon :

Gegevens broer/zus:

Naam :
Adres :
Postcode/plaats:
Telefoon :

Gegevens familie, vrienden of kennissen

Naam :
Relatie :
Adres :
Postcode/plaats:
Telefoon :

Naam :
Relatie :
Adres :
Postcode/plaats:
Telefoon :

Naam :
Relatie :
Adres :
Postcode/plaats:
Telefoon :

Schoolgegevens

Naam voormalige school :
Adres :
Postcode/plaats :
Contactpersoon :
Telefoon :
BRIN nummer :

Correspondentienummer studiefinanciering:

Naam huidige school :
Adres :
Postcode/plaats :
Contactpersoon :
Telefoon :

Medische gegevens

Naam zorgverzekering :
Adres :
Postcode/plaats :
Telefoon :
Polisnummer :
Naam hoofdverzekerde :
Aanvullende verzekering : ja nee

Huisarts

Naam :
Telefoon :

Tandarts

Naam :
Telefoon :

Apotheek

Naam :
Telefoon :

Andere zorgverleners

Naam :
Telefoon :

WA-verzekering

Naam verzekeraar :
Telefoon :
Polisnummer :
Naam hoofdverzekerde :

